

MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS 2013

KAUPUNGINHALLITUS 7.4.2014
TARKASTUSLAUTAKUNTA 15.5.2014
KAUPUNGINVALTUUSTO 30.6.2014

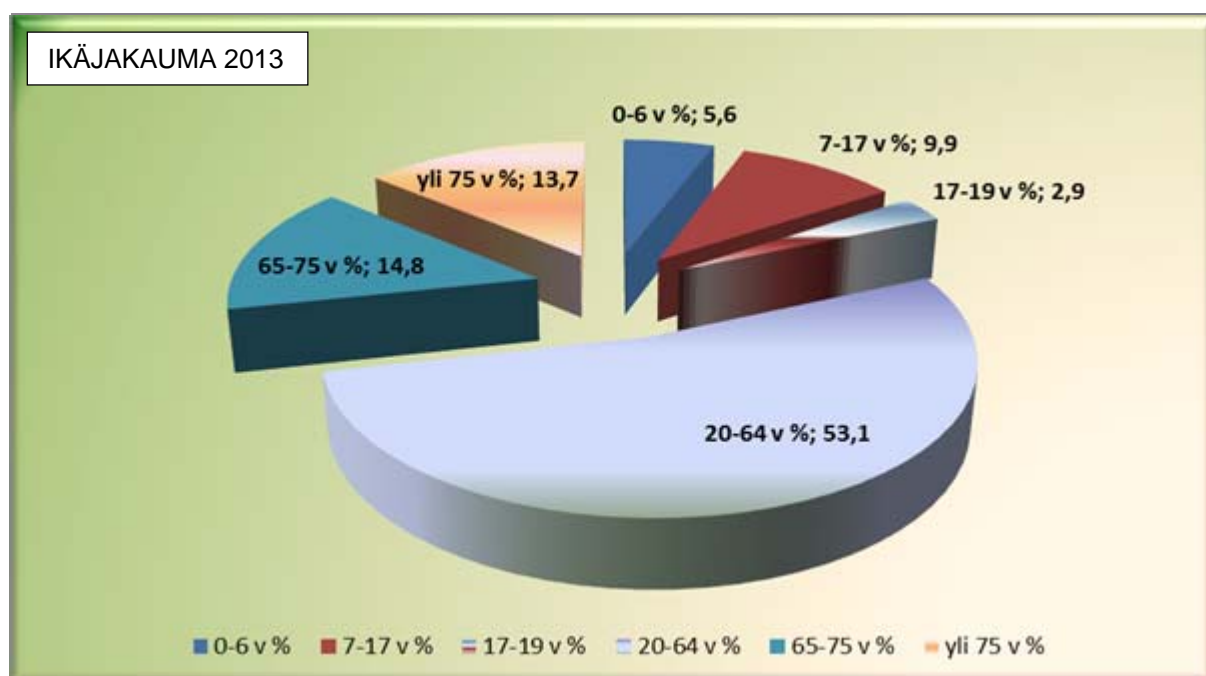
I TOIMINTAKERTOMUS	8
1. KAUPUNGIN HALLINTO	8
1.1 Mänttä-Vilppulan kaupungin organisaatio 2013.....	8
1.2 Talousarvion sitovuus	9
1.3 Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus.....	10
2 HENKILÖSTÖRAPORTTI.....	12
2.1. Henkilöstön määrä ja rakenne	12
2.2 Henkilöstön ikä ja sukupuoli.....	16
2.3 Henkilöstön pysyvyys.....	19
2.4. Henkilöstön poissaolot.....	20
2.5 Henkilöstökoulutus.....	21
2.6 Työvoimakustannukset	23
2.7 Työkyky, terveys ja työhyvinvointi.....	25
3. MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGIN TALOUS VUONNA 2013	29
3.1 Tilinpäätöstä koskeva lainsäädäntö.....	29
3.2 Mänttä-Vilppulan kaupungin talouden kehittyminen vuonna 2013.....	31
3.3 Tuloslaskelma – tilikauden 2013 tuloksen muodostuminen	33
3.4 Rahoituslaskelma 2013 - toiminnan rahoitus.....	34
3.5 Kaupungin tase 2013 ja sen tunnusluvut.....	36
3.6 Kokonaistulot ja menot.....	38
3.7 Tilikauden 2013 talousarviomuutokset	40
3.8 Talouden tasapainotuksen toteutuminen tilikaudella 2013.....	41
3.9 Kaupungin talouden tasapaino	42
3.10 Voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyden arviointi	42
3.11 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden 2013 tuloksen käsittelystä.....	43
4. MÄNTTÄ-VILPPULA KONSERNI VUONNA 2013 JA TALOUS.....	44
4.1 Konsernin toimintakaavio.....	44
4.2 Mänttä-Vilppula konsernin rakenne ja sisältö	45
4.3 Kaupungin konsernitase 2013 ja sen tunnusluvut	46
4.4 Konsernituloslaskelma 2013.....	48
4.5 Konsernirahoituslaskelma 2013.....	49
5. VUODEN 2013 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	50
5.1. Kaupunginvaltuusto	51
5.2 Keskusvaalilautakunta	53
5.3 Tarkastuslautakunta.....	54
5.3 Yleisjohto.....	54
5.4 Hallintopalvelut.....	63
5.5 Sosiaali- ja terveystalot	67
5.7 Sivistyspalvelut	69
5.8 Tekniset palvelut	85
5.9 Vesihuoltoliikelaitos.....	97
6. INVESTOINNIT 2013	103
7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	107
7.1 Tuloslaskelma 2013	107
7.2 Tuloslaskelman toteutuminen 2013	108
7.3 Rahoituslaskelma 2013.....	109
7.4 Rahoituslaskelman toteutuminen 2013.....	110
7.5 Tase 2013	111
7.4 Konsernituloslaskelma 2013	113
7.5 Konsernirahoituslaskelma 2013.....	114
7.6 Konsernitase 2013	115
7.7 Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen.....	117
7.8 Liikelaitoksen vaikutus toiminnan rahoitukseen	118
8. LIITETIEDOT	119

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Väestökehitys

Mänttä-Vilppulan kaupungin väkiluku oli vuoden 2013 lopussa Väestörekisterikeskuksen tilaston mukaan 10 910. Tämä tarkoittaa, että kaupunkimme väestö pieni ennakotietojen mukaan 224 hengellä, joka merkitsee noin kahden prosentin vähennystä. Asukasluvun pienenemisen taustalla on sekä syntyneiden pienempi määrä verrattuna kuolleisuuteen että muuttotappio. Noin kolmasosa väestön vähenemisestä johtuu syntyneiden vähäisestä määrästä kuolleisuuteen verrattuna ja loput muuttotappiosta.

Väestön vähenemisen ohella ikäihmisten suhteellinen osuus kasvaa kaupungissamme koko ajan. Alla olevassa kuvassa näkyy ikärakenteen nykyinen tila. Yli 65-vuotiaiden suhteellinen osuus on yli 28 % ja tilanteen kääntäminen toiseen suuntaan on erittäin haasteellista ja vaatii useita erilaisia toimenpiteitä. Ikärakenteen painottuminen korkeampiin ikäluokkiin on seikka, joka on tuonut ja tuo jatkossakin lisäpainetta vanhushuollon sekä ikäihmisten tarvitsemiin palveluihin ja palvelurakenteisiin sekä sitä kautta myös kustannusten hallintaan.

Väestökehityksen suunta on jo pitemmän aikaa ollut valitettavan samansuuntainen. Vuonna 2012 valmistui kaupungin asunto-ohjelma, johon oli taustatiedoksi kerätty tilastoaineistoja muun muassa muuttajien absoluuttisesta lukumäärästä sekä heidän ikärakenteesta. Näiden tilastojen valossa on ilmiselvää, että kaupungistamme poismuuttajia ovat nuoret ja nuoret aikuiset, jotka lähtevät joko opiskelemaan tai työskentelemään toisille paikkakunnille. Näin ollen muuttotappio kääntää omalta osaltaan väestörakennetta koko ajan vanhusvoittoisemmaksi. Ilmiö itsessään on samankaltainen monessa kunnassa lukuun ottamatta kasvukeskuksia sekä niiden ympäristössä olevia kuntia. Se on kuitenkin asia, johon meidän on kiinnitettävä jatkossa yhä enemmän huomiota koko kaupunkiorganisaatiomme puitteissa. Aluettamme ja kaupunkiamme tulee saada entistä houkuttelevammaksi asuinpaikaksi. Erityisen tärkeää on se, että olemassa olevia työpaikkoja onnistutaan turvaamaan ja niitä tulee pystyä lisäämään yhdessä alueella toimivien yritysten avulla. Tämä tulee jatkossa olla keskeinen ja kaikkien hyväksymä yhteinen päämäärä.

Työllisyys

		Työvoima	Työttömät	Työttömyysaste, %
Mänttä-Vilppula	12/2012	4 976	663	13,3
	12/2013	4 853	707	14,6
Ylä-Pirkanmaa	12/2012	11 089	1 343	12,1
	12/2013	10 826	1 462	13,5
Pirkanmaa	12/2012	245 000	29 249	11,9
	12/2013	240 046	35 546	14,8

Lähde: Pirkanmaan ELY; Pirkanmaan työllisyyskatsaus Joulukuu 2012 ja Joulukuu 2013

Pirkanmaan ELY-keskuksen tilastoinnin mukaan vuoden 2012 joulukuussa Mänttä-Vilppulan työttömyysaste oli 13,3 % ja vuoden 2013 joulukuussa työttömyysaste oli 14,6 %. Työvoiman suuruus oli vuoden 2012 lopussa 4 976 henkilöä ja vuoden 2013 lopussa 4 853 henkilöä. Työttömien määrä oli puolestaan vuoden 2012 lopussa 663 henkilöä ja vuoden 2013 lopussa puolestaan 707 henkilöä eli 44 henkilöä enemmän.

Koko valtakunnan tasolla työttömyysaste nousi vuoden 2012 lopusta vuoden 2013 loppuun liki kahdella prosenttiyksiköllä. Pirkanmaalla kasvu oli vielä tätäkin korkeampi eli liki kolme prosenttiyksikköä. Pirkanmaan työttömyysaste olikin vuoden 2013 lopussa 14,8 %. Seutukunnan muihin kuntiin verrattuna Mänttä-Vilppulan työttömyysaste oli korkein. On kuitenkin syytä mainita, että pelkkiä tilastoja tarkastelemalla syntyy kokonaisuudesta jonkin verran vääristynyt kuva. Kaupunkimme tilastoja heikentää omalta osaltaan jonkin verran paperi- ja metalliteollisuuden perinteet sekä näillä aloilla tapahtuneet rakennemuutokset. Työvoimaviranomaisten arvion mukaan työttömien tilastoluvun kokonaislukumäärästä noin 100 henkilöä ei ole aidosti työnhakijoina.

Joka tapauksessa työllisyyden ja työpaikkojen turvaaminen tulee olla jatkossa myös kaupungin toiminnan ja suunnittelun keskiössä. Työllisyys ja työpaikat vaikuttavat suoraan väestökehitykseen ja näin molemmat haasteet kulkevat käsi kädessä. Kaupunkimme tulee jatkossakin reagoida riittävällä nopeudella, joustavuudella sekä palvelun laadulla, jotta olemassa olevia työpaikkoja pystytään turvaamaan ja sen lisäksi luomaan uusia. Kaupunkiorganisaatiossamme oleva työllisyysneuvosto on omalta osaltaan etsimässä ratkaisuja tähän tilanteeseen ja sen toiminta on jatkossakin tärkeää. Lisäksi kaupunkikonsernissa olevilla kehitysyhtiöillä on tässä työssä merkittävä rooli.

Seutuyhteistyö

Mänttä-Vilppula kuuluu Ylä-Pirkanmaan seutuun. Seudun muut kunnat ovat Juupajoki, Ruovesi ja Virrat. Seudullista yhteistyötä mainittujen kuntien kesken oli koordinoimassa Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry vuoden 2012 loppuun saakka. Yhdistyksen toiminnan päätarkoitus oli yhteistyössä Ylä-Pirkanmaan kuntien, elinkeinoelämän, aluekehitysviranomaisten, oppilaitosten, paikallisten toimintaryhmien sekä muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa edistää seutukunnan kaikinpuolisen kehityksen edellytyksiä.

Vuoden 2013 alusta lukien Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry:n toiminnot fuusioitiin Mänttä-Vilppulan kaupungin kehitysyhtiöön, MW-Kehitys Oy:öön. Ratkaisu toimintojen fuusioinnista syntyi kuntien yhteisillä päätöksillä vuonna 2012. Fuusiolla ei kuitenkaan perustettu seudullista kehitysyhtiötä vaan siinä siirrettiin seudulliset kehityshankkeet ja niiden hallinnointi Mänttä-Vilppulan kehitysyhtiön vastuulle. Seudun kukin kunta huolehtii omista elinkeinopalveluista itse päättämillään tavoilla. Seudullisissa kehityshankkeissa kunnat ovat tehneet erikseen sopimukset sitoutumisesta seudulliseen hanketoimintaan.

Muuta seudullista ja alueellista yhteistyötä tehtiin muun muassa Poko ry:n, Pirkanmaan liiton, Tampereen Ammattikorkeakoulun ja Sastamalan ammatillisen koulutuskuntayhtymän kautta. Mänttä-Vilppulalla on myös Keuruun kaupungin kanssa merkittävää yhteistyötä maaseutuhallinnon, lomituspalveluiden sekä ympäristöterveydenhuollon sektoreilla.

Hallinto ja talous

Vuosi 2013 oli kuluvan valtuustokauden ensimmäinen vuosi ja voitaneen todeta, että se oli samalla suurten muutosten vuosi. Hallinnossa suurimmat muutokset toteutettiin ja otettiin käyttöön sosiaali- ja terveyspalveluiden puolella. Tämä muutos pohjautui jo vuoden 2012 lopulla tehtyihin päätöksiin sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä sekä tuottamisesta. Mänttä-Vilppulan kaupunki selvitti vuoden 2012 aikana sosiaali- ja terveyspalveluiden uudelleen organisointia yhdessä Jämsän kaupungin ja Kuhmoisten kunnan kanssa. Ajatuksena oli luoda sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alue mainittujen kuntien kesken. Kuitenkin lopullinen päätös yhteistoiminta-alueen perustamisesta hylättiin valtuuston kokouksessa marraskuussa 2012, jonka jälkeen palvelutuotannon suunnittelua jouduttiin pohtimaan kokonaisuudessaan eri tavalla.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden tuottamiseen syntyi ratkaisu aivan vuoden 2012 lopulla. Ratkaisu perustui yhteisyrityksen, Mäntänvuoren Terveys Oy, kautta toteutettavaan palvelutuotantoon. Yrityksen perustivat Mänttä-Vilppulan kaupunki ja Pihlajalinna Oy yhdessä siten, että kaupunki omistaa yrityksestä 49 % ja Pihlajalinna 51 %. Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen käytetty aika johti siihen, että vuoden 2013 talousarvio saatiin valtuuston käsittelyyn ihan vuoden viimeisinä päivinä. Tämä johtui siitä, että sinne saakka olivat avoimena sekä rahamääräisesti että toiminnallisesti merkittävimmät kokonaisuudet. Joka tapauksessa sosiaali- ja terveyspalveluiden uudelleen organisoinnin kautta arvioitiin, että kaupunki voi laskennallisesti säästää noin 3,15 m € verrattuna siihen, jos kaupunki olisi ottanut palvelut omaksi tuotannokseen.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden toiminnan organisoinnin yhteydessä kaupunkiorganisaatioon perustettiin peruspalvelujaos, joka toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa. Muita hallinnollisia muutoksia oli Vesihuoltolaitoksen muuttaminen liikelaitokseksi vuoden vaihteesta alkaen. Tähän liittyen hallintoorganisaatioon perustettiin vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta. Lisäksi vuoden 2013 aikana selvitettiin vuokratyöyhtiöiden fuusiot. Alun alkaen tämä fuusio yhteen yhtiöön oli tarkoitus toteuttaa jo vuoden 2013 aikana, mutta selvityksen perusteella se siirrettiin lopulta tapahtuvaksi vuoden vaihteessa.

Vuonna 2013 valtion ja valtakunnan hallituksen vetämä kuntarakenneuudistus eteni vääjäämättömällä tavalla eteenpäin. Talvella 2013 oli tiedossa, että uusi kuntarakennelaki on tarkoitus tulla eduskunnan käsittelyyn ja hyväksyttäväksi ennen eduskunnan kesätaukoa. Lain oli määrä tulla voimaan 1.7.2013 alkaen. Mänttä-Vilppulan kaupungissa tiedostettiin jo hyvissä ajoin, että uudessa laissa tullaan määrittelemään tarkemmin ja tiukemmin kriteerit, joiden pohjalta kunta voidaan luokitella erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaksi kunnaksi. Edelleen kaupungin tiedossa oli, että kunta, joka täyttää mainitut kriteerit voi joutua erityiseen kuntajakoselvitykseen. Talouskriteerien perusteella toteutetussa erityisessä kuntajakoselvityksessä valtiolta voi käyttää halutessaan pakkovaltaa vastoin kunnan omaa tahtotilaa.

Mänttä-Vilppulan kaupungin osalta talouskriteereistä näytti täyttyvän taseeseen kertyneen kumulatiivisen alijäämän määrä. Lain mukaan kunta, jonka taseessa on kertynyt alijäämää yli 500 €/ asukas ja jonka kahden edeltävän tilikauden tulos on ollut alijäämäinen, voidaan luokitella erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaksi. Vuoden 2012 tilinpäätöksen jälkeen kaupungin taseessa oli kertynyttä alijäämää noin 6.900.000 euroa eli noin 620 €/ asukas. Vuoden 2010 tilinpäätös oli kuitenkin positiivinen, jonka perusteella kaupunkia ei vielä heti lain voimaantulon aikana määritelty talouden perusteella taloudelliseksi kriisikunnaksi.

Oli kuitenkin selvää, että vuoden 2013 jälkeen kaupunki tulitaisiin määrittelemään erityisen vaikeassa asemassa olevaksi kunnaksi, ellei kaupunki tee ylijäämäistä tilinpäätöstä, joka on vähintään 1,5 m€ Tämän tilanteen johdosta valmisteltiin erillinen talouden tasapainottamisen toimenpideohjelma, joka piti sisällään monia yksittäisiä sopeuttamistoimia. Kaupunginvaltuusto hyväksyi toimenpideohjelman kokouksessaan 20.5.2013. Yhtenä suurempana yksittäisenä toimenpiteenä oli henkilöstön lomarahojen leikkaus paikallisen sopimuksen myötä. Koko kaupungin henkilöstö ansaitsee erityisen suuren kiitoksen tähän toimenpiteeseen sitoutumisesta. Lisäksi pääsopijajärjestöjen paikallisille neuvottelijoille on annettava todellinen tunnustus erinomaisesta yhteistyöstä sekä kokonaisuuden ymmärtämisestä tässä prosessissa.

Talouden tasapainottamisen toimenpideohjelma laadittiin realistiseksi ja se toteutuikin lopulta lähes kokonaisuudessaan. Ainoastaan kiinteistöjen myynnistä tavoiteltua myyntivoittoa ei saavutettu. Toimenpideohjelman lisäksi kaupunki teki loppuvuodesta muutoksia konsernirakenteeseen, jonka kautta kaupungin kirjanpidollista tulosta parannettiin yli kolmella miljoonalla eurolla. Näiden omien toimenpiteiden ohella kaupunki haki ja myös sai harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 1,0 m€

Vuoden 2013 talousarvio laadittiin lähtökohtaisesti alun perin 100.000 euroa ylijäämäiseksi. Tehdyn sosiaali- ja terveystalouden tuottamisratkaisun, vuodelle 2013 tehtyjen veropäätösten sekä talouden tasapainottamisen toimenpideohjelman ja konsernirakenteessa tehtyjen muutosten myötä talouden kokonaistoteuma on osoittaa talouden kääntymistä huomattavasti talousarviota positiivisemmaksi. Kaupungin kokonaistulos oli lopulta lähes 5,5 m€ ylijäämäinen. Samaan hengenvetoon on kuitenkin todettava ja painotettava, että aito rahamääräinen tulos oli noin 2,2 m€ Konsernirakenteessa tehty muutos paransi vain kaupungin kirjanpidollista tulosta, se ei tuonut aitoa rahaa kaupungin menoihin.

Vaikka kaupungin taloudellinen tulos vuodelta 2013 näyttää hyvältä, on huomattava, että talouden osalta näkymä ei pitkällä aikavälillä ole kuitenkaan kovin kirkas. Tiukkaa talouden pitoa ja suunnittelua on jatkettava myös tulevaisuudessa. Taseessamme on viime tilikauden hyvästä tuloksesta huolimatta kertynyttä alijäämää vieläkin noin 1,4 m€ Näin ollen talouden tasapainottaminen tulee olemaan jatkossakin merkittävässä roolissa koko organisaatiossamme.

Kiitän luottamushenkilöitä oikein hyvästä yhteistyöstä ja päätöksentekokyvystä. Erityisesti vuoden aikana tehdyt kovat ja rohkeat päätökset liittyen talouden tasapainottamiseen ansaitsevat todella suuren kiitoksen ja arvostuksen yksituumaisuudesta, luottamuksesta sekä ennakkoluulottomuudesta. Lisäksi vielä kerran iso kiitos kaikille kaupungin palveluksessa oleville henkilöille, jotka ovat omalta osaltaan olleet varmistamassa palvelutuotannon sekä yhteispelin sujuvuutta kuitenkin samalla sitoutuen talouden tasapainottamiseen edellä mainitulla tavalla. Lähivuosina on välttämätöntä, että olemme jatkossakin riittävän rohkeita uudistamaan sekä uudistamaan itse uusilla ajatuksilla, ideoilla ja toimintamalleilla. Kaupungin kehittäminen ja sen elinvoimaisuudesta huolehtiminen tulee olla kaikkien yhteinen päämäärä, jota tavoittelemme ennakkoluulottomin ajatuksin sekä toimenpitein kaavoihin kangistumatta.

Esa Sirviö
Kaupunginjohtaja

I TOIMINTAKERTOMUS

1. KAUPUNGIN HALLINTO

1.1 Mänttä-Vilppulan kaupungin organisaatio 2013

Toimielin	Jäsenmäärä
Kaupunginvaltuusto	35
Keskusvaalilautakunta	5
Tarkastuslautakunta	5
Kaupunginhallitus	9
Sivistyslautakunta	10
Tekninen lautakunta	10

Toimielin	Palvelualue	Palvelualueen johtaja
Kaupunginhallitus	Yleisjohto	Kaupunginjohtaja
	Hallintopalvelut	Talousjohtaja
	Terveyspalvelut	Tilajaajohtaja
Sivistyslautakunta	Sivistyspalvelut	Sivistysjohtaja
Tekninen lautakunta	Tekniset palvelut	Tekninen johtaja

1.2 Talousarvion sitovuus

PALVELUALUE	VASTUUALUE	Vastuualueen esimies
KAUPUNGINVALTUUSTO	Kaupunginvaltuusto	
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Vaalit	
TARKASTUSLAUTAKUNTA	Tilintarkastus	
YLEISJOHTO	Yleishallinto	Kaupunginjohtaja
	Elinkeinot, matkailu ja markkinointi	Kaupunginjohtaja
	Kaavoituspalvelut	Kaupunginarkkitehti
	Joukkoliikenne	Kaupunginlakimies
	Työllisyyspalvelut	Kaupunginlakimies
HALLINTOPALVELUT	Toimistopalvelut	Kaupunginsihteeri
	Henkilöstöpalvelut	Henkilöstöpäällikkö
	Talouspalvelut	Talusojohtaja
	Tietohallintopalvelut	Tietohallintopäällikkö
	Turvapaikanhakijat	Talusojohtaja
TERVEYSPALVELUT	Sosiaali- ja terveyspalvelut	Tilaaajaohaja
SIVISTYSPALVELUT	Sivistystoimen hallinto	Sivistysjohtaja
	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen johtaja
	Peruskoulutus	Sivistysjohtaja
	Lukiokoulutus	Lukion rehtori
	Tuki- ja ostopalvelut	Sivistysjohtaja
	Muut sivistys- ja ostopalvelut	Sivistysjohtaja
TEKNISET PALVELUT	Tekninen hallinto	Tekninen johtaja
	Rakentamis- ja tekniset palvelut	Rakennuspäällikkö
	Siivous- ja ruokapalvelut	Siiv. ja ruokapalv.päällikkö
	Maankäyttöpalvelut	Maankäyttöinsinööri
	Liikuntapaikat ja yleiset alueet	Liikuntajohtaja
	Tilapalvelut	Tekninen isännöitsijä
	Ympäristöpalvelut (Keuruun ymp.ltk)	Tekninen johtaja
VESIHUOLTOLIIKELAITOS	Vesihuolto	Vesihuoltojohtaja

1.3 Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus

KAUPUNGINVALTUUSTO 2013-2016

Valtuustopaikat kunnallisvaaleissa 2012 jakautuivat puolueiden kesken seuraavasti:

Sosialidemokraatit	11 valtuutettua
Keskusta	8 valtuutettua
Kokoomus	5 valtuutettua
Perussuomalaiset	5 valtuutettua
Vasemmistoliitto	3 valtuutettua
Vihreät	2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit	1 valtuutettu

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Arto Pirttilahti (KESK)
 Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Riitta Tuominen (SDP)
 Kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja Pentti Paananen (VAS)

Kaupunginvaltuuston jäsenet:

Ala-Herttuala Marika (sd)	Neulaniemi Keijo (ps)
Anttila Martti (sd)	Niittymäki Antti (kesk)
Anttila Mira (kok)	Paananen Pentti (vas)
Hakala Henna (vihr)	Peltola Niina (sd)
Helander Anneli (vas)	Pirttijärvi Eero (sd)
Honkamäki Veli-Matti (vas)	Pirttilahti Arto (kesk)
Jatkola Ilkka (sd)	Pirttilahti Tea (kesk)
Kivilahti Mikko (kesk)	Pohjonen Osmo (ps)
Kohvakka Harri (vihr)	Rauhalampi Timo (kd)
Koivu Ahti (sd)	Rönni Tero (sd)
Kouvonen Sami (kok)	Siltanen Lasse (sd)
Lauronen Erkki (kesk)	Tamminen Seppo (ps)
Lepistö Keijo (sd)	Timonen Pertti (kok)
Liettyä Anna-Liisa (kesk)	Tukia Timo (ps)
Lindroos Kai (sd)	Tuominen Riitta (sd)
Matilainen Mauri (kok)	Ylä-Pynnönen Hilikka (kok)
Mäkelä Tauno (kesk)	
Mäkinen Alli (kesk)	
Mäkinen Erkki (ps)	

KAUPUNGINHALLITUS 2013-2016

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Timo Tukia (ps), puheenjohtaja	Osmo Pohjonen (ps), varajäsen
Mira Anttila (kok), 1. varapuheenjohtaja	Hilkka Ylä-Pynnönen (kok), varajäsen
Alli Mäkinen (kesk), 2. varapuheenjohtaja	Tea Pirttilahti (kesk), varajäsen
Kai Lindroos (sd), jäsen	Ilkka Jatkola (sd), varajäsen
Lasse Siltanen (sd), jäsen	Jyrki Lahtinen (sd), varajäsen
Marika Ala-Herttuala (sd), jäsen	Niina Peltola (sd), varajäsen
Mikko Kivilahti (kesk), jäsen	Erkki Lauronen (kesk), varajäsen
Anneli Helander (vas), jäsen	Lauri Vuohelainen (kd), varajäsen
Jani Haapoja (vihr), jäsen	Henna Hakala (vihr), varajäsen

2 HENKILÖSTÖRAPORTTI

2.1. Henkilöstön määrä ja rakenne

2.1.1. Henkilöstön määrä

Vakinaisen henkilöstön määrä 31.12.2013 oli 349, joten vähennystä edellisvuoteen oli kaksi henkilöä. Ilman sote-henkilöstöä kaupungin vakinaisen henkilöstön määrä väheni 12 henkilöllä edellisvuodesta. Määräaikaisten (sis. palkkatuella palkatut) määrä oli vuoden lopussa seitsemän suurempi kuin edellisvuonna.

Vakinaisten osuus kaupungin henkilöstöstä oli vuoden lopussa 81,2 %. Vuonna 2012 ko. osuus oli 82,6 %.

Edellisten lisäksi kaupungin palvelussuhteessa oli 31.12.2013 302 henkilöä, joille oli myönnetty virka-/työvapaata Mäntänvuoren Terveys Oy:ssä/ Pihlajalinna Oy:ssä työskentelyä varten. Tämä Sote-henkilöstö ei muutoin sisälly tähän henkilöstöraporttiin.

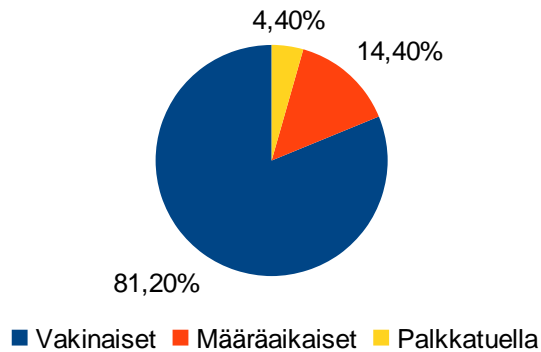
Taulukko 1: Henkilöstön määrän kehitys 2009 - 2013

Ajankohta	Vakinaiset	Määräaikaiset	Palkkatuella palkatut	Yhteensä päätoimiset	Sivutoimiset tuntiopettajat
31.12.2009	504	135	20	659	50
31.12.2010	347	64	8	419	46
31.12.2011	352	56	10	418	51
31.12.2012	351	61	13	425	66
31.12.2013	349	62	19	430	72
Muutos 12-13	-2	1	6	5	6
Muutos%	-0,6	1,6	46,2	1,2	2,2

Vuoden 2010 alussa 171 vakinaista ja 52 määräaikaista siirtyivät Ylä-Pirkanmaan peruspalvelukuntayhtymään.

Vuoden 2013 alussa kaupungin palvelukseen otettiin 10 sote-palveluiden viranomaistehtäviä suorittavaa henkilöä.

Kuva 1: Henkilöstön jakaantuminen palvelussuhteen mukaan 31.12.2013

Taulukko 2: Päätoimisen henkilöstön määrän kehitys palvelualueittain 2009 – 2013, luvuissa on mukana vakinaiset ja määräaikaiset

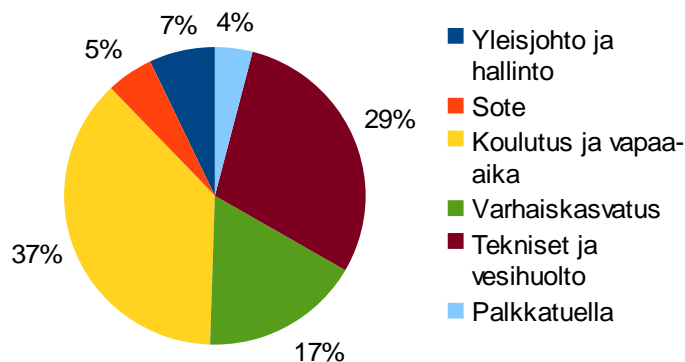
Ajankohta	Yleisjohto ja hallintopalvelut	Sote-palvelut	Sivistys-palvelut		Tekniset palvelut ja vesihuolto	Työllistetyt	Yhteensä
			Koulutus- ja vapaa-aika	Varh.kasv.			
31.12.2009	33		165	302	139	20	659
31.12.2010	28		161	86	136	8	419
31.12.2011	29		165	75	139	10	418
31.12.2012	33		170	80	129	13	425
31.12.2013	31	22	160	75	123	19	430
Muutos 12-13	-2	22	-10	-5	-6	6	5
Muutos %	-6,1		-5,9	-6,3	-4,7	46,2	1,2

Taulukko 3: Vakinaisen henkilöstö palvelualueittain 2009 – 2013

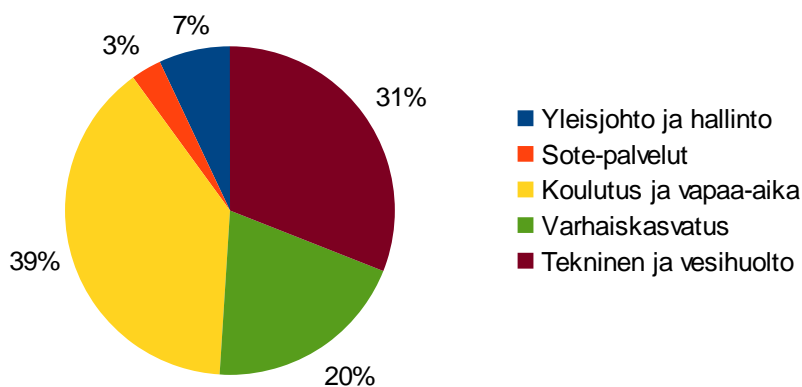
Ajankohta	Yleisjohto ja hallintopalvelut	Sote-palvelut	Sivistys-palvelut		Tekniset palvelut ja vesihuolto	Yhteensä
			Koulutus- ja vapaa-aika	Varh.kasv.		
31.12.2009	27		122	239	116	504
31.12.2010	25		133	75	114	347
31.12.2011	26		139	70	117	352
31.12.2012	27		139	71	114	351
31.12.13	26	10	137	69	107	349
Muutos 12-13	-1	10	-2	-2	-7	-2
Muutos-%	-3,7		-1,4	-2,8	-6,1	-0,6

Vakinaisen henkilöstö väheni ilman Ypekistä ja PSHP:stä kaupungin palvelukseen siirtynyttä sotehenkilöstön osuutta -12 henkilöllä (-3,4 %).

Kuva 2: Päätoimisen henkilöstön määrä palvelualueittain

Kuva 3: Vakinaisen henkilöstön määrä palvelualueittain

2.1.2. Osa-aikaiset / kokoaikaiset

Vakinaisesta henkilöstöstä kokoaikaisia on 88,3 % (v. 2012 86,3 %) . Osa-aikaisten osuus on siis 11,2 %, missä on vähennystä 2,5 %-yksikköä edellisvuodesta.

Taulukko 4: Vakinainen henkilöstö kokoaikaiset/osa-aikaiset palvelualueittain, 31.12.2013

Palvelualue	Koko-aikaiset	%	Osa-aikaiset	%	Yhteensä
Yleisjohto ja hallintopalvelut	25	96,2	1	3,8	26
Sote-palvelut	9	90	1	10	10
Koulutus ja vapaa-aika	117	85,4	20	14,6	137
Varhaiskasvatus	64	92,8	5	7,2	69
Tekniset palvelut ja vesihuolto	95	88,8	12	11,2	107
Yhteensä	310	88,8	39	11,2	349

Osa-aikaisista osa-aikaeläkkeellä oli 7 henkilöä, osatyökyvyttömyyseläkkeellä 11 ja muusta syystä osa-aikatyössä 21 henkilöä.

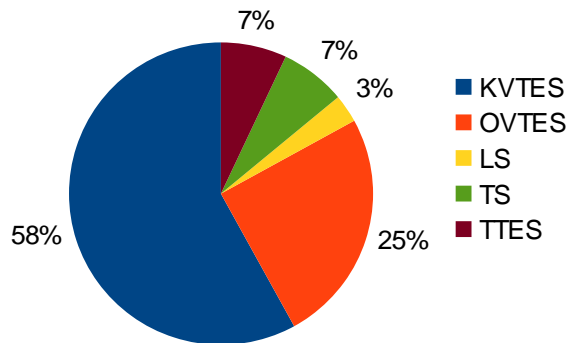
2.1.3. Henkilöstö sopimusaloittain

Kaupungin päätoiminen henkilöstö, 430 henkilöä, jakaantui 31.12.2013 sopimusaloittain kuvan 4 mukaisesti.

Taulukko 5: Henkilöstö sopimusaloittain 2009-2013

Sopimus	2009	2010	2011	2012	2013	Muutos 12-13	Muutos - % 12-13
KVTES	485	255	245	249	249	0	0
OVTES	110	103	109	112	108	-4	-3,6
TS	34	31	32	31	31	0	0
LS					12	12	
TTES	30	30	32	33	30	-3	-9,1
Yhteensä	659	419	418	425	430	5	1,2

Kuva 4. Henkilöstö sopimusaloittain 31.12.2013

2.1.4. Henkilöstön työaikamuodot

Työaikamuodoista käytössä ovat yleistyöaika 50,0 %, opetustyö 23,7 %, toimistotyöaika 16,3 %, jaksotyöaika 2,6 % ja muut työaikamuodot 7,4 %.

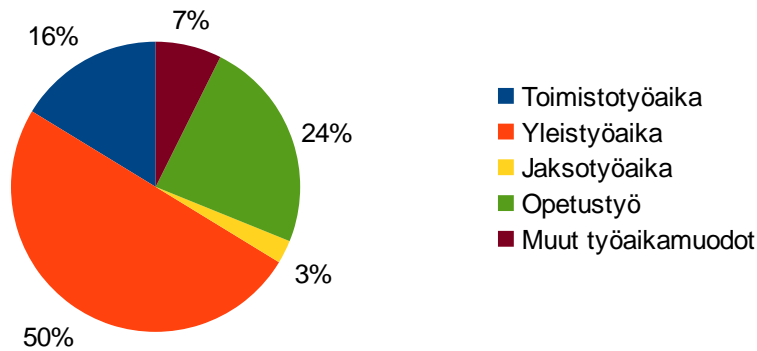
Taulukko 6: Henkilöstön määrä käytössä olevissa työaikamuodoissa 2013 (päätoiminen henkilöstö)

Työaikamuoto	2011	2012	2013
Toimistotyöaika	76	73	70
Yleistyöaika	212	217	215
Jaksotyöaika	9	12	11
Opetustyö	103	106	102
Muut työaikamuodot	18	17	32
Yhteensä	418	425	430

Jaksotyöaikaa tekevät ovat päivähoitossa vuorohoidon työntekijöinä. Ryhmään 'muut työaikamuodot' kuuluu perhepäivähoito 14 henk., sosiaalityöntekijät 37 h/vko 6 henk ja lääkärit 12 henk .

Ruokapalvelut siirtyi jaksotyöstä yleistyöaikaan vuonna 2011.

Kuva 5: Käytössä olevat työaikamuodot 31.12.2013

2.2 Henkilöstön ikä ja sukupuoli

2.2.1 Henkilöstön ikäjakauma

Yli 50-vuotiaita oli vakinaisesta henkilöstöstä 59,6 % (vuonna 2012 60,7 %), naisista 58,5 % (2012 59,6 %) ja miehistä 63,3 % (2012 64,2 %).

Alle 30-vuotiaiden ikäryhmässä oli vain 3,7 % (2012 2,6 %) vakinaisesta henkilöstöstä.

Vakinaisen henkilöstön keski-ikä 31.12.2013 oli 50,1 vuotta (2012 50,1 v). Naisten keski-ikä oli 49,6 vuotta (2012 49,7) ja miesten 52,0 vuotta (2012 51,4).

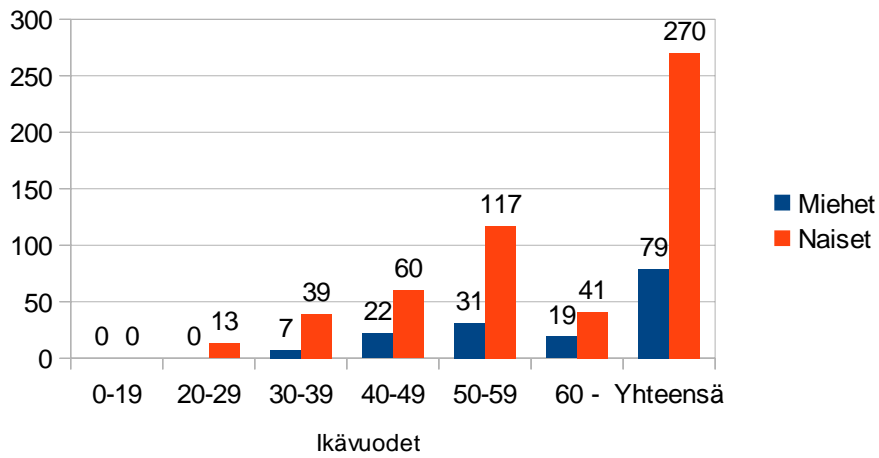
Ei-vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 37,5 vuotta (2012 40,5 v), naisten 36,7 ja miesten 38,8 vuotta.

Taulukko 7: Vakainainen henkilöstö ikäryhmittäin 2010-2013

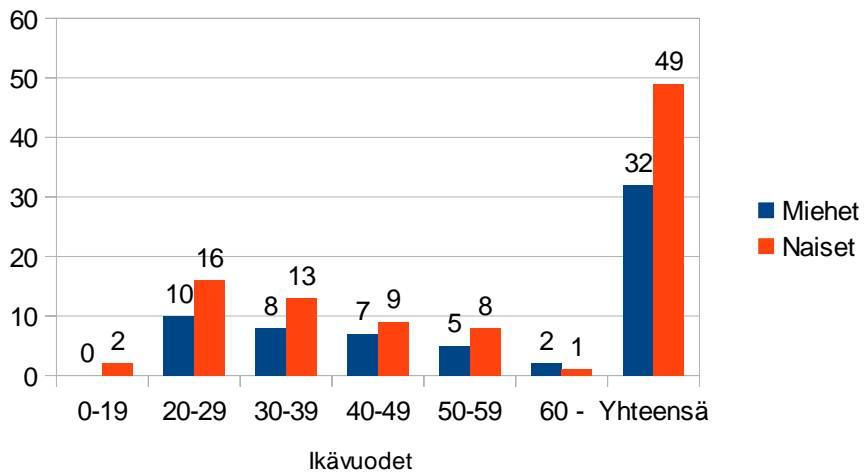
Ikäryhmä	2010		2011		2012		2013	
	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus	Lukumäärä	%-osuus
Alle 20	0	0	0	0	0	0	0	0
20-29	13	3,8	18	5,1	9	2,6	13	3,7
30-39	43	12,4	50	14,2	50	14,2	46	13,2
40-49	84	24,2	82	23,3	79	22,5	82	23,5
50-59	151	43,5	149	42,3	157	44,7	148	42,4
-60	56	16,1	53	15,1	56	16	60	17,2
Yhteensä	347	100	352	100	351	100	349	100

Kuva 6: Vakinaisen henkilöstön ikäjakauma 31.12.2013

Kuva 7: Määräaikaisen henkilöstön ikäjakauma 31.12.2013

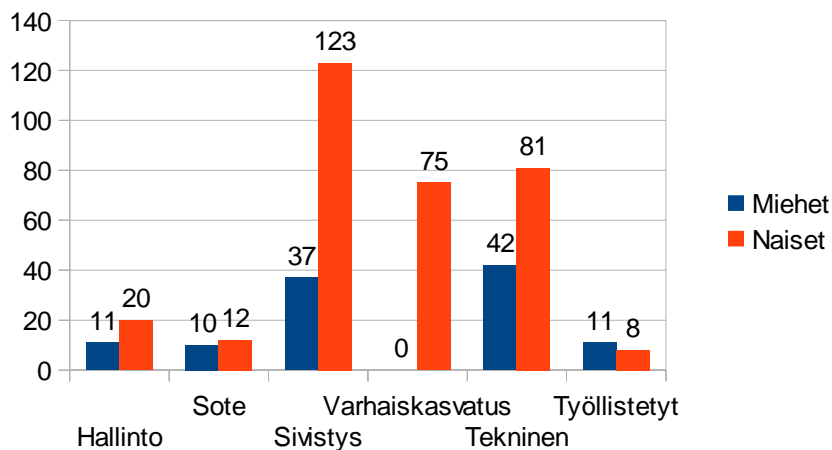

2.2.2. Henkilöstön sukupuolijakauma

Koko henkilöstöstä on naisten osuus on 71,4 % (2012 76,2 %), varhaiskasvatuksessa naisten osuus on 100 % (2012 100 %), koulutus- ja vapaa-aikapalveluissa 65,9 % (2012 79,4 %), hallintopalveluissa 64,5 % (2012 62,9 %) ja teknisissä palveluissa 65,9 % (2012 61,9 %). Päätoimista henkilöstöä oli vuoden 2013 lopussa yhteensä 430, joista naisia 319 miehiä 111.

Taulukko 8: Naiset ja miehet palvelualueittain (vakinaiset ja ei-vakinaiset, päätoimiset) 31.12.2013

Sukupuoli	Yleisjohto ja hallinto palvelut	%	Sote-palvelut	%	Sivistys-palvelut	%	Varhaiskasvatus	%	Tekniset palvelut ja vesihuolto	%	Palkkatuella	%	Yht.	%
Naiset	20	64,5	12	54,5	123	76,9	75	100	81	65,9	8	42,1	319	74,2
Miehet	11	35,5	10	45,5	37	23,1	0	0	42	34,1	11	57,9	111	25,8
Yhteensä	31	100	22	100	160	100	75	100	123	100	19	100	430	100

Kuva 8: Miehet ja naiset toimialoittain 31.12.2013, henk. yht. 430.

2.3 Henkilöstön pysyvyys

2.3.1 Palvelussuhteen kesto

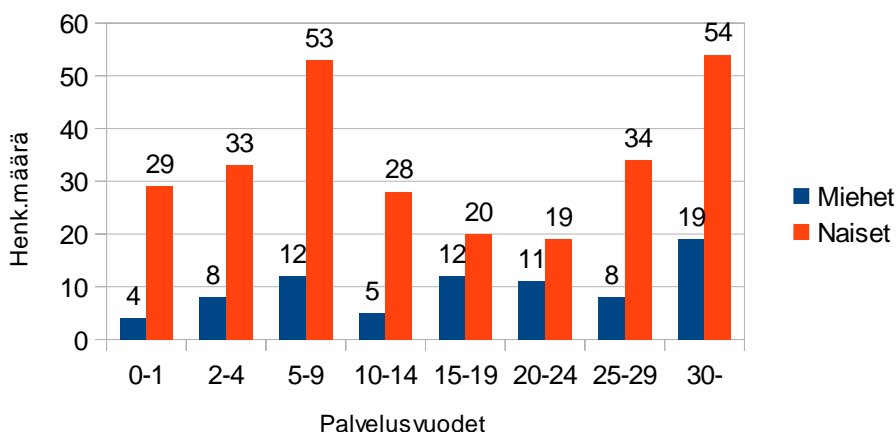
Vakinaisen henkilöstön palveluksessa oloaika on laskettu viimeisten yhtäjaksoisten Mäntän kaupungin, Vilppulan kunnan ja Mänttä-Vilppulan kaupungin yhteenlaskettujen palvelussuhteiden perusteella. Henkilöstö on keskimäärin hyvin pitkään palvelutta. Keskimääräiset palvelussuhteen kestot nousivat hoitohenkilöstön siirtyessä YPEKiin vuoden 2010 alussa ja edelleen Mäntänvuoren Terveys Oy:öön vuoden 2013 alussa. Siirtynyt hoitohenkilöstö oli selvästi nuorempaa kuin kaupungin palvelukseen jäänyt henkilöstö.

Vakinaisesta henkilöstöstä yli kolmekymmentä vuotta palveluksessa olleita oli vuoden lopussa 73 henkilöä, osuus koko henkilöstöstä 20,9 % (2012 23 %).

Yli kaksikymmentä vuotta palvelleita oli 145 henkilöä, 41,5 % (2010 46 %), ja

yli kymmenen vuotta palvelleita 210 henkilöä, 60,2 % (2012 64 %).

Kuva 9: Vakinaisen henkilöstön palveluvuodet

2.3.2 Vakinaisen henkilöstön vaihtuvuus

Aikavälillä 1.1-31.12.2013 kaupungin vakinaisesta palvelussuhteesta erosi 27 henkilöä, joista 16 siirtyi vanhuuseläkkeelle 11 erosi muusta syystä.

Uusia vakinaisia palvelussuhteita solmittiin vuoden 2013 aikana yhteensä 15 kappaletta, joiden lisäksi sote-palveluiden viranomaistehtäviä varten siirtyi Ylä-Pirkanmaan peruspalvelukuntayhtymästä ja Pirkanmaan sairaanhoitopiiristä 10 henkilöä kaupungin vakinaiseen palvelussuhteeseen.

2.4. Henkilöstön poissaolot

Poissaolot ilmoitetaan kalenteripäivinä.

Taulukko 9: Poissaolot, kalenteripäiviä 2013

Palvelualue	Vuosiloma	Sairaus	Perhevapaat	Koulutus	Työtapaturma	Muut 1)	Yhteensä
Yleisjohto ja hallinto	1 452	147	3	60	0	729	2 391
Sote-palvelut	502	382	335	15	0	81	1 315
Varh.kasvatus	3 491	2 008	245	95	5	1439	7 283
Koulutus ja vapaa-aika	2 619	1 749	2 804	222	21	2 275	9 690
Tekniset palvelut ja vesihuolto	5 760	2 418	877	56	123	1 957	11 191
Työllistäminen	353	315	4	3	0	57	732
Yhteensä	14 177	7 019	4 268	451	149	6 538	32 602
Yhteensä 2012	13 856	6 376	3 912	506	186	5 884	30 720
Muutos 12 -13	2,3%	10,1%	9,1%	-10,9%	-19,9%	11,1%	6,1%

1) mm.	vuorotteluvapaa	718
	vapaaehtoiset palkattomat	759
	määräaikainen kuntoutustuki	1004
	lomautus	556
	opintovapaa	506
	muut virka- ja työvapaat	2995

Poissaolot yhteensä kasvoivat 6,1 % vuodesta 2012. Suurimmat muutokset sairauspoissaoloissa (+ 10 %), työtapaturmissa (-20 %) ja muissa poissaoloissa (+11 %).

2.5 Henkilöstökoulutus

Tässä olevat koulutustiedot eivät sisällä opintovapaalla eikä oppisopimuskoulutuksessa olleita henkilöitä ja perustuvat toimialoilta palkanlaskentaan ilmoitettuihin ja tilastointijärjestelmään asianmukaisesti vietyihin tietoihin.

Tauluko 10: Koulutuspäivät palvelualueittain 2013

Yleisjohto ja hallintopalvelut

Ammattiryhmä	henk. koulutuksessa	koulutuspäiviä
Esimiehet	4	12
Toimisto- ja tietotekniikka	7	25
Ohjaajat	3	23
Yhteensä	14	60

Sote-palvelut

Ammattiryhmä	henk. koulutuksessa	koulutuspäiviä
Esimiehet	1	2
Lääkärit	1	5
Sosiaalityöntekijät	3	8
Yhteensä	5	15

Sivistyspalvelut, koulutus ja vapaa-aika

Ammattiryhmä	henk. koulutuksessa	koulutuspäiviä
Esimiehet	1	8
Rehtorit, koulunjohtajat	5	35
Toimistohenkilöstö	2	7
Koulunkäyntiavustajat	7	9
Opetushenkilöstö	43	135
Kasvatushenkilöstö	2	2
Kirjastovirkailijat	9	27
Kiinteistötyöntekijät	1	2
Yhteensä	70	225

Sivistyspalvelut, varhaiskasvatus

Ammattiryhmä	henk. koulutuksessa	koulutuspäiviä
Esimiehet	4	11
Kasvatushenkilöstö	57	84
Yhteensä	61	95

Tekniset palvelut ja vesihuolto

Ammattiryhmä	henk. koulutuksessa	koulutuspäiviä
Esimiehet	12	29
Toimistohenkilöstö	3	4
Ruokahuolto	1	2
Liikuntapaikkatyöntekijät	1	1
Kiinteistötyöntekijät	1	3
Puistotyöntekijät	4	6
Talonrakennustyö	3	6
Maa- ja vesirakennustyönt.	5	5
Yhteensä	30	56

Koulutuspäivien kokonaismäärä (451 pvää) väheni edellisvuodesta -5 % (-24 pvää)

Edellisten lisäksi alle yhden päivän mittaisiin koulutuksiin on osallistuttu yhteensä 427 tuntia;

Sote-palvelut	8 tuntia
Varhaiskasvatus	33 tuntia
Koulutus- ja vapaa-aika	78 tuntia
Tekninen ja vesihuolto	308 tuntia

2.6 Työvoimakustannukset

2.6.1. Henkilöstökustannukset

Taulukko 11: Henkilöstökustannukset 2011 - 2013

	2011	2012	2013	Muutos	Muutos%
Palkkakustannukset				12 – 13	12 – 13
PALKAT JA PALKKIOT	12 880 969	13 625 902	13 894 727	268 825	2,0
Henkilöstösivukulut					
Eläkevakuutusmaksu	4 820 634	4 940 766	5 256 095	315 329	6,4
Sosiaaliturvamaksu	268 160	283 995	279 170	-4 825	-1,7
Työttömyysvakuutusmaksu	363 840	388 866	392 888	4 022	1,0
Tapaturmavakuutusmaksu	77 233	75 964	61 983	-13 981	-18,4
Muut sosiaalivakuutusmaksut	6 459	6 807	5 812	-995	-14,6
Yhteensä	5 536 326	5 696 398	5 995 948	299 550	5,3
JAKSOTETUT PALKAT	161 148	170 785	64 436	-106 349	-62,3
MUUT JAKSOTETUT ERÄT	35 188	37 590	23 720	-13 869	-36,9
HENKILÖSTÖKORVAUKSET	-214 353	-156 841	-212 237	-55 396	35,3
HENKILÖSTÖKUST. YHTEENSÄ	18 399 277	19 373 834	19 766 594	392 761	2,0
HENKILÖSTÖKUSTANN. YHTEENSÄ ILMAN SOTE- PALVELUJA	18 399 277	19 373 834	18 837 706	536 128	-2,8

Virka- ja työehtosopimusten kustannusvaikutus palkkakustannuksiin oli vuonna 2012 noin 2,3 % ja vuonna 2013 noin 1,9 %. Henkilöstökustannuksista sote-palvelujen osuus 2013 oli 928 888 € Vuosina 2010 – 2012 kaikki sote-palvelujen henkilöstökustannukset olivat kuntayhtymissä. Ilman sote-palvelujen osuutta henkilöstökustannukset vähenivät 536 127 € eli 2,8 %. Paikallisella sopimuksella vuonna 2013 toteutetun lomarahaleikkauksen osuus henkilöstökustannuksiin oli -480 000 € ja vapaaehtoisilla palkattomilla vapailla saavutettiin noin 85.000 € n säästö. Sijaispalkkojen osuus maksetuista palkoista oli 2,9 % (vuonna 2012 3,3 %).

Taulukko 12: Sijaisten palkat 2011 - 2013

Sijaiset	2011	2012	2013	Muutos 12 - 13	Muutos-% 12 - 13
Sairaus- ja äitiyslomasijaiset	272 240	191 615	250 175	58 560	30,6
Vuosiloma- ym sijaiset	207 130	260 571	148 779	-111 792	-42,9
Yhteensä	479 370	452 186	398 954	-53 232	-11,8

Taulukko 13: Eläkemenojen jakaantuminen 2010 . 2013

	2010	2011	2012	2013	Muutos 12 - 13	Muutos-% 12 - 13
KuEL- palkkaperusteinen	1 445 414	1 551 410	1 684 320	1 878 647	194 327	11,5
KuEL- eläkemenoperusteinen	2 403 902	2 427 164	2 445 384	2 656 433	211 049	8,6
KuEL- varhaiseläkemaksu	239 003	176 823	159 191	127 894	-31 297	-19,7
VaEL	696 179	665 237	651 871	593 121	-58 750	-9,0
Eläkevakuutusmaksut yhteensä	4 784 498	4 820 634	4 940 766	5 256 095	315 329	6,4

2.6.2. Henkilöstökustannukset palvelualueittain

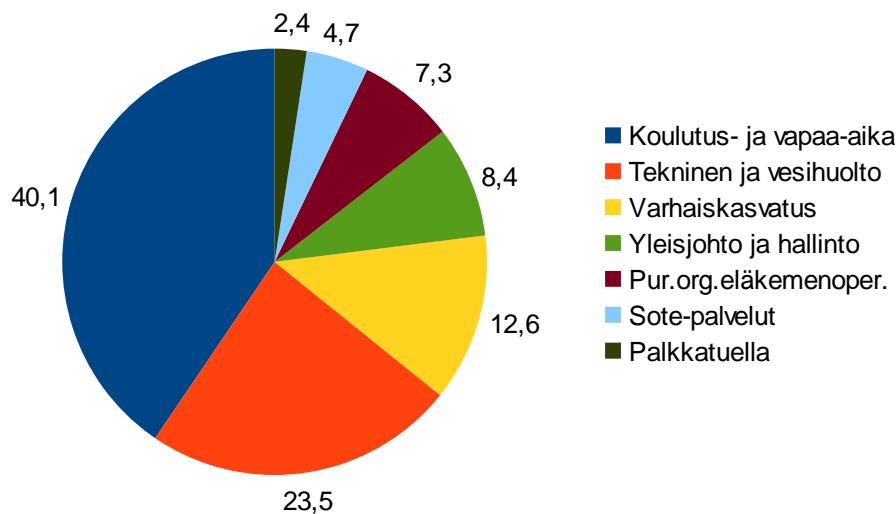
Sairaus-, äitiys- ja tapaturmakorvaukset on vähennetty henkilöstömenoista.

Taulukko 14: Henkilöstökustannukset palvelualueittain 2010 - 2013

Vuosi	Yleisjohto ja hallintopalvelut	Sote-palvelut	Sivistys-palvelut		Purentujen org elämenoper	Tekniset palvelut ja vesihuolto	Palkkatuella palkatut	Yhteensä
			Koulutus ja vapaa-aika	Varh.kasv.				
2010	1 429 195		7 630 348	2 886 189	784 090	4 709 314	289 046	17 728 182
2011	1 531 153		7 834 228	2 529 228	1 290 624	4 906 301	307 744	18 399 277
2012	1 726 375		8 317 417	2 662 290	1 331 612	4 964 446	371 694	19 373 834
2013	1 658 729	928 888	8 106 317	2 497 170	1 439 325	4 652 826	483 339	19 766 594
Muutos 12 - 13	-67 646	928 888	-211 100	-165 120	107 713	-311 620	111 645	392 760
Muutos-% 12 - 13	-3,9		-2,5	-6,2	8,1	-6,3	30,0	2,0
%- osuus 2013	8,4	4,7	40,1	12,6	7,3	23,5	2,4	100

Koulutus ja vapaa-aikapalveluihin sisältyvät koulutoimi, Autere-opisto, kirjasto ja vapaa-aikapalvelut. Ruokahuolto ja siivousyksikkö kuuluvat teknisiin palveluihin.

Kuva 10. Henkilöstökustannukset palvelualueittain, %

Taulukko 15: Työllistämiskustannukset 2009 - 2013

Työllistäminen	2009	2010	2011	2012	2013
Henk.kustannukset	-656 735	-298 411	-307 744	-364 803	-483 339
Palkkatuki	297 904	104 828	108 321	176 519	213 613
Työllistäminen, netto	-358 831	-193 583	-199 423	-188 284	-269 726

2.7 Työkyky, terveys ja työhyvinvointi

2.7.1. Sairauslomat

Taulukko 16: Sairauslomat palvelualueittain, kalenteripäiviä, 2013

	Yleisjohto ja hallintopalvelut	Sote-palvelut	Sivistyspalvelut		Tekniset palvelut ja vesihuolto	Työllistetyt	Yhteensä
			Koulutus ja vapaa-aikapalvelut	Varh.kasv.			
Sairaspoissaolot	147	382	1749	2008	2418	315	7019
Sair.poissa-olot/päätoiminen	4,7	17,4	10,9	26,8	19,7	16,6	16,3

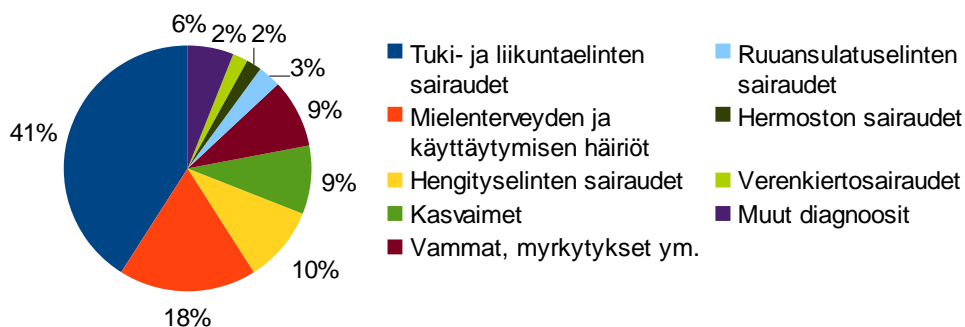
Sairaspoissaololaskenta perustuu kalenteripäiviin ja päätoimisen henkilöstön määrään 31.12.2013. Käytössä olevasta palkkaohjelmasta nykyisessä laajuudessaan ei saada henkilötyövuosilaskelmaa. Vuonna 2012 sairauspoissaoloja oli 15,0 päivää/päätoiminen.

Taulukko 17: Sairaspoissaolot sairausloman keston mukaan, työterveyshuollon tilasto

Palvelualue	1-3 pvä	%-osuus	4-20 pvä	%-osuus	yli 20 pvä	%-osuus	yht.	%-osuus
Yleisjohto ja hallinto	42	13,00%	99	29,00%	193	58,00%	334	100,00%
Sote-palvelut	8	2,00%	18	5,00%	327	93,00%	353	100,00%
Sivistyspalvelut	446	12,00%	1118	31,00%	2054	57,00%	3618	100,00%
Tekniset palvelut ja vesihuolto	312	14,00%	927	41,00%	1043	45,00%	2282	100,00%
Luokittelematon	0		0		0		103	2,00%
Yhteensä	808	12,00%	2162	32,00%	3617	54,00%	6690	98,00%

Taulukossa on vain työterveyshuollon sairaanhoitopalvelujen piirissä olevien poissaolot, joten luvut eroavat kaikista sairauslomista palvelualueittain, jotka sisältävät lyhyt aikaisessa palvelussuhteessa olevien määräaikaisten sairauspoissaolot.

Kuva 11: Sairauspoissaolot diagnoosiluokittain työterveyshuollon tilaston mukaan, kalenteripäiviä

2.7.2. Työtaturmat

Taulukko 18: Sattuneet tapaturmat ja ammattitaudit (vakuutusyhtiön tilaston mukaan)

Vuosi	Työssä (kpl)	Työmatkalla (kpl)	Työpaikan ulkopuolella (kpl)	Korvauspäivät	Korvauspäivät/tapaturma	Korvakset (€)	Korvaukset/tapaturma (€)
2010	14	4	0	79	4	8 590	477
2011	8	3	2	315	24	37 740	2 903
2012	17	9	0	126	5	26 670	1 027
2013	14	1	0	22	1	3 932	262

Taulukossa on kunakin vuonna sattuneet tapaturmat ja korvauspäivät ja korvaukset on merkitty kullekin vuodelle sattumispäivän mukaan. Taulukossa on kaikki korvaukset, jotka on maksettu 4.3.2014 mennessä.

2.7.3. Eläköityminen

Vanhuuseläkkeelle kaupungin palveluksesta jäi vuoden 2013 aikana 16 henkilöä.

Taulukko 19: Eläkkeelle siirtymisennuste eläkeiän mukaan 2014-2025 palvelualueittain

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Yht
Hallinto	3	5	1	6	2	3	3	3	1	2	0	2	34
Sivistys	3	4	3	5	4	6	0	5	2	4	1	4	45
Päivähoito	1	2	3	4	3	4	2	4	4	6	5	3	43
Tekninen	2	7	8	10	6	3	2	4	2	10	6	3	68
Yhteensä	9	18	15	25	15	16	7	16	9	22	12	12	190

Taulukossa 19. olevat eläköitymisluvut perustuvat Kevalta 2010 saatuun listaukseen. Keva ei enää toimita vastaavia listauksia.

Kaupunki on noudattanut viime vuodet ohjelmaa, jonka mukaan eläköitymisen yhteydessä kaupungin henkilöstö vähennetään. Tämän ohjelman mukaisesti vuoden 2016 loppuun mennessä jätetään vielä täyttämättä noin 10 virkaa/toimea, mikä vastaa noin 25 % eläkkeelle siirtävistä.

2.7.4. Työterveyshuolto

Mänttä-Vilppulan kaupungilla on ollut 1.1.2013 lukien sopimus työterveyshuollon järjestämisestä Pihlajalinna Oy:n kanssa. Sopimukseen kuuluu lakisääteisen työterveyshuollon (Kelan korvausluokka I) lisäksi työterveyspainotteinen sairaanhoito (Kelan korvausluokka II).

Vuoden 2011 lopulla Mänttä-Vilppula kaupunginhallitus hyväksyi käyttöön otettavaksi ”Aktiivisen aikaisen tukemisen mallin”. Varhaisen tukemisen tavoitteena on riittävän ajoissa tukea työntekijää ja koko työyhteisöä siten, etteivät erilaiset oireet ja ongelmat pitkity. Aktiivisen varhaisen tukemisen mallin käyttöönoton avulla pyritään siihen, että varhainen tukeminen ja ongelmiin puuttuminen ovat kiinteä osa työpaikan toimintatapoja ja eettisiä periaatteita. Työterveyshuolto on ollut aikaisen tuen käytössä hyvin aktiivinen ja työterveyshuollossa käydyistä ns. kolmikantaneuvotteluista on tullut arkinen työkalu työkykyongelmien ratkaisemisessa. Ns. kolmikantaneuvottelu tarkoittaa työntekijän, työnantajan (yleensä esimies ja/tai henkilöstöpäällikkö) ja työterveyshuollon (työterveyshoitaja ja työterveyslääkäri) yhteistä tapaamista, jossa etsitään ratkaisuja työntekijän työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi/palauttamiseksi.

Taulukko 20: Työterveyshuollon kustannukset vuosina 2009-2013

Vuosi	2009	2010	2011	2012	2013	Muutos % 12-13
Kust. yht €(brutto), 1000 €	154	115	116	116	172	48,3
Osuus henkilöstökust. %	0,61	0,65	0,63	0,60	0,87	

Taulukko 21: Työterveyshuollon toimintatiedot 2013

	Työpaikka- selvitykset (h)	Ryhmän neuvonta ja ohjaus (h)	Yksilön neu- vonta- ja oh- jauskäynnit (kpl)	Terv.tarkas- tuskäynnit erityisen sai- rastumisen vaaran perus- teella (kpl)	Muiden terveys- tarkastusten käynnit (kpl)
Lääkärit	1				44
Terveydenhoitajat	3	63,5	261	1	210
Fysioterapeutit	30,5	14,5	176		2
Psykologit		15,5	4		43
Ravitsemusasian- tuntija					1
Laboratoriotutki- mukset					458

Vuoteen 2012 verrattuna

- terveystarkastusten käynnit lisääntyivät 127 %

Taulukko 22: Sairaanhoidon ja muun terveydenhuollon toimintatiedot 2012

	Sairaanhoidokäynnit (kpl)	Muun terveydenhuollon käynnit (kpl)
Lääkärit	1151	
Terveydenhoitajat	740	4
Laboratoriotutkimukset	959	
Kuvantaminen	(lukua ei saatu vielä tth:sta)	

Vuoteen 2012 verrattuna

- sairaanhoidokäynnit lääkärillä lisääntyivät 138 %
- sairaanhoidokäynnit terveydenhoitajalla lisääntyivät 137 %
- laboratoriotutkimukset lisääntyivät 20 %
- kuvantamistutkimukset (lukua ei saatu raportin valmistumiseen mennessä tth:sta)

2.7.5. TYKY-toiminta

Kelan rahoittamaa Aslak kuntoutusta varten on viranhaltijoille/työntekijöille myönnetty virka-/työvapaata.

Omaehtoiseen hakeutumiseen perustuvia palkansaajajärjestöjen avustamia kuntoremonttilomia työnantaja tukee 84 €/kuntoremonttiviikko.

Työnantaja on tarjonnut henkilöstölle uimahallikäynnit 3 krt/kk. Kaupungin omia liikuntapaikkoja (mm. tennis, sulkapallo, kuntosalit) on henkilöstö voinut käyttää korvauksetta.

Henkilöstön omaehtoiseen virkistystoimintaan on ohjattu varoja sekä hallintokuntien että kaupungin virkistystyöryhmän kautta.

TYKY-toimintaan on henkilöstöhallinnon kautta käytetty yhteensä 13.360 €(v. 2012 15.060 €).

2.7.6. Työsuojelu ja yhteistoiminta

Kaupungin YT-ryhmä toimii myös työsuojelun yhteistoimintaelimenä (työsuojelutoimikuntana). Siihen ovat kuulunut jäseninä henkilöstöjärjestöjen edustajat (6), työsuojeluvaltuutetut (2) sekä työnantajan edustajina kaupunginjohtaja, henkilöstöpäällikkö/työsuojelupäällikkö sekä kaupunginhallituksen nimeämät jäsenet (2) .

YT-ryhmä kokoontui vuoden 2013 aikana 5 kertaa ja käsitteli 32 asiaa, mm:

- ▲ tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma hyväksyttiin 19.2.2013 ja jätettiin kaupunginhallitukselle päätettäväksi,
- ▲ paikallinen virka- ja työehtosopimus pysäköintimaksujen korvaamisesta virka- ja virantoimitusmatkojen yhteydessä hyväksyttiin 19.2.2013 ja jätettiin kaupunginhallitukselle päätettäväksi
- ▲ 11.4.2013 YT-ryhmä hyväksyi omalta osaltaan työterveyshuoltosopimus Pihlajalinna Oy:n kanssa
- ▲ 11.4.2013 YT-ryhmä hyväksyi omalta osaltaan työterveyshuollon toimintasuunnitelman
- ▲ 17.5.2013 YT-ryhmä käsitteli ja hyväksyi omalta osaltaan talouden tasapainottamisohjelman vuodelle 2013
- ▲ Yt-ryhmä hyväksyi omalta osaltaan paikallisen virka- ja työehtosopimuksen vuoden 2013 lomarahan määräst (lomarahan leikkaus)
- ▲ 3.12.2013 YT-ryhmä hyväksyi tyky-raham käytön periaatteet
- ▲ 3.12.2013 YT-ryhmä hyväksyi omalta osaltaan uudet ohjeet lääkärissä ja tutkimuksissa käynteihin.

2.7.7. Työpaikkaruokailu

Kaupungin henkilöstön työpaikkaruokailumahdollisuus on järjestetty koulujen ja vanhainkotien ruokaloissa. Lisäksi kaupunki työnantajana tukee työpaikkaruokailua ulkopuolisissa ravintoloissa. Kaupungin kanssa sopimuksen tehneitä yksityisiä ravintoloita on yhteensä 16.

3. MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGIN TALOUS VUONNA 2013

3.1 Tilinpäätöstä koskeva lainsäädäntö

Kunnan tilinpäätöksestä säädetään kirjanpito- (luku 39) ja kuntalaissa (68 §, 69 § ja 71 §). Kuntalain säädökset koskevat kunnan tilikautta, tilinpäätöksen käsittelyä ja sisältöä, konsernitilinpäätöksen laadintaa sekä tilinpäätöksen allekirjoittamista. Kirjanpitolaki määrää kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä yksityiskohtaisemmalla tasolla. Kauppa- ja teollisuusministeriön alaisen kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (KILA) antaa kuntaa sitovia määräyksiä kirjanpidon järjestämisestä ja tilinpäätöksen laatimisesta.

KILA on antanut useita lausuntoja ja ohjeita kuntaliitoksen toteuttamisesta ja -liitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä. Näistä on esitetty lyhyt tiivistelmä alla.

Tilinpäätös, KL 68 §

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi sekä tilintarkastuksen jälkeen saatettava se valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Konsernitilinpäätös, 68 a §

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma saadaan jättää laatimatta, jos sekä päättyneeltä tilikaudelta että sitä välittömästi edeltäneeltä tilikaudelta tytäryhteisöjen yhteenlaskettu liikevaihto tai sitä vastaava tuotto on alle 200 000 euroa. Konsernituloslaskelma ja konsernin rahoituslaskelma on kuitenkin aina laadittava, jos sekä päättyneeltä tilikaudelta että sitä välittömästi edeltäneeltä tilikaudelta tytäryhteisöjen taseiden yhteenlaskettu arvo on ylittänyt yhden kolmasosan kuntakonsernin päättynyttä tilikautta edeltäneen tilikauden tasearvosta.

Toimintakertomus, KL 69 §

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimintakertomuksessa on annettava myös tietoja sellaisista kunnan talouteen ja konsernitaseeseen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Liitetieto suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on kokouksessaan 20.2.2007 päättänyt antaa ohjeen kunnille ja kuntayhtymille noudatettavaksi tilinpäätöksen liitetietoja laadittaessa. Ohje koskee suunnitelman mukaisten poistojen ja poistonalaisten investointien vastaavuudesta.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto 31.8.2004, nro 66

Lausunto kuntien yhdistymisavustusten kirjaamisesta

Laskennallinen yhdistymisavustus ja valtionosuuden vähenemisen korvaus kirjataan tuloksi maksuperusteella maksuvuosille. Perusteena maksuperusteiselle kirjaamiselle on, että yhdistymisestä aiheutuvat poikkeukselliset menot ja mahdolliset valtionosuuden menetykset syntyvät useamman vuoden aikana yhdistymisestä ja yhdistymisavustus ja valtionosuuden menetyksen korvaus on myönnetty näitä menoja ja tulonmenetyksiä korvaamaan. Nämä avustukset ja korvaukset merkitään tuloslaskelman erään *Tuet ja avustukset*.

Mänttä-Vilppulan kaupunki sai vuonna 2013 valtionosuuden vähenemisen korvausta n. 640.000 euroa vuoden 2009 toteutetun Mäntän ja Vilppulan kuntaliitoksen seurauksena. Avustusta maksettiin kaupungille liitosta seuranneina viitenä seuraavana vuonna, eli vuosina 2009-2013. Vuosi 2013 oli siten viimeinen vuosi kun valtionosuuden vähenemisen korvausta kaupungille maksettiin. Kaupunki ei saanut liitosavustuksia enää vuoden 2011 jälkeen.

3.2 Mänttä-Vilppulan kaupungin talouden kehittyminen vuonna 2013

Mänttä-Vilppulan kaupungin tilikauden 2013 tulos oli ylijäämäinen +5.498.521,08 euroa. Vesihuolto on kaupungin liikelaitos ja sen tulos on yhdistetty kaupungin kokonaistulokseen. Vesihuoltoliikelaitoksen tulos oli +76.589,19 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2012 kaupungin tilinpäätös oli -3.892.521,52 euroa alijäämäinen ja vuonna 2011 -3.054.042,44 euroa alijäämäinen. Vuoden 2013 tilikauden tulos sisältää satunnaisena eränä pysyvien vastaavien myyntivoittoa +3.289.765,09 euroa.

Kaupunki sai vuonna 2009 toteutetun Mäntän ja Vilppulan kuntaliitoksen johdosta *valtionosuuden vähenemisen korvausta* 640.476 euroa tilivuodelle 2013. Lisäksi kaupunki sai vuodelle 2013 harkinnanvaraista valtionosuutta 1 miljoonaa euroa.

Kaupungin nettomenot eli toimintakate oli yhteensä – 61.085.985 euroa. Nettomenot vähenivät vuoden aikana 1.000.124,88 euroa (-1,6 %). Vuoden 2013 talousarvioperusteissa menokehyksen tavoitteeksi oli asetettu juurikin 0 menokasvu.

Vuoden 2013 vuosikate oli +4.816.826,46 euroa. Edellisvuonna vuosikate oli -1.436.055,79 euroa. Vuoden 2013 vuosikate kattoi poistot 184 prosenttisesti ja nettoinvestoinnit 184 prosenttisesti.

Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 2.612.220 euroa. Poistotaso kasvoi edelliseltä vuodelta n. 152.000 euroa.

Vuonna 2013 bruttoinvestointien määrä oli 2.815.704 euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin oli 147.350 euroa sekä myyntituloa 372.054 euroa joten nettoinvestointien määräksi tuli 2.296.300 euroa.

Verotuloja kertyi yhteensä 41.160.383 euroa. Kasvua edellisvuoteen oli 3.545.862 euroa eli 9,4 prosenttia. Kasvusta n. 1,5 miljoonaa euroa selittyy kunnallisveroprosentin nostosta yhdellä prosenttiyksiköllä 22:een. Kiinteistövero kertyi 2.512.560 euroa. Kiinteistöveron kasvu edellisvuodesta oli 68.133 euroa eli 2,8 prosenttia. Yhteisövero kertyi 1.359.394 euroa ja kasvu edellisvuoteen oli 7,7 prosenttia.

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 24.929.946 euroa. Valtionosuudet kasvoivat 1.715.195 euroa: 7,4 prosenttia. Valtionosuuksien raju kasvu perustui verotulotasauksen kasvuun ja harkinnanvaraisen valtionosuuden saamiseen. Valtionosuuksien kautta maksettavaa verotulotasauksista kaupunki sai 1.528.989 euroa kun se edellisvuonna 2012 oli 829.781 euroa ja tämän lisäksi kaupunki sai harkinnanvaraista valtionosuutta 1 miljoonaa euroa. Verotulojen ja valtionosuuksien suhde on kaupungissa verotuloja 62,3 prosenttia ja valtionosuuksia 37,7 prosenttia.

Vuonna 2011 tasauksen määrä oli 1.151.746 euroa ja vuonna 2010 verotulotasauksen määrä oli 1.049.400 euroa.

Valtionosuuksien tilitykset vuosina 2009 – 2013

	TP2009	TP2010	TP2011	TP2012	TP2013
Valtionosuudet yhteensä	17 792 289	20 511 741	20 709 902	21 814 752	23 929 746
Harkinnanvarainen VO				1 400 000	1 000 000
yht.	17 792 289	20 511 741	20 709 902	23 214 752	24 929 746

Vuonna 2010 valtionosuusjärjestelmässä siirryttiin ns. yhden putken järjestelmään, eikä valtionosuuksia siten enää erotella toimialakohtaisesti.

Verotulojen kertymä vuonna 2013 sekä vertailu edellisiin vuosiin.

	TP 2013	TP 2012	TP 2011	TP 2010	TP2009
Kunnallisvero	37 288 429	34 020 889	32 936 493	33 759 035	33 876 124
Yhteisövero	1 359 394	1 262 658	2 567 759	2 326 852	1 525 928
Kiinteistövero	2 512 560	2 330 974	1 923 890	1 907 552	1 915 147
Verotulot yhteensä	41 160 383	37 614 521	37 428 143	37 993 439	37 317 198

Mäntän ja Vilppulan yhdistetty tuloveroprosentti, verotettava tulo ja efektiivinen veroaste vuosina 1998 – 2013 sekä muutos edelliseen vuoteen. (* = ennakkotieto)

Verovuosi	Tuloveroprosentti	Efekt.veroaste %	Verotettava tulo 1000 €	Muutos %
1998	18,20	15,06	136 412	
1999	18,20	14,83	135 821	-0,4
2000	18,40	15,02	140 373	3,4
2001	18,40	14,96	144 481	2,9
2002	18,90	15,24	147 058	1,8
2003	18,90	15,05	148 460	1,0
2004	19,10	14,86	148 169	-0,2
2005	19,31	14,93	148 659	0,3
2006	19,60	15,24	152 855	2,8
2007	20,19	15,94	160 740	5,2
2008	20,29	15,97	168 062	4,6
2009	20,00	15,31	164 120	-2,3
2010	20,50	15,32	160 640	-2,1
2011	20,50	15,24	162 956	1,4
2012*	21,00	15,46	165 500	1,6
2013*	22,00	16,28	168 436	1,8

LAINAKANTA JA SEN MUUTOKSET

Kaupungin lainakanta vuoden 2013 lopussa oli 23.445.031, euroa (2.149 €as). Lainakanta kasvoi edellisvuodesta 463.627 euroa. Vuoden 2012 tilinpäätöksessä kaupungin lainakanta oli yhteensä 22.981.404 euroa (2064 €as.) ja vuonna 2011 19.150.231 euroa (1692 €as). Vuoden 2010 tilinpäätöksissä lainakanta oli yhteensä 17.163.331 euroa (1504 €as).

Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin vuoden aikana yhteensä 7.536.369 euroa. Vuoden lopussa pitkäaikaista lainaa oli 10.445.035 euroa ja lyhytaikaista 13.000.000 euroa. Lyhytaikaiset lainat olivat kaikki kuntatodistuksia.

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Kaupunki antoi kaupunginvaltuuston 11.11.2013 § 69 päätöksen mukaisesti Mäntän Lämpövesi Oy:lle 3,5 miljoonan euron lainan. Mäntän Lämpövesi Oy on kaupungin 100 prosenttisesti omistama tytäryhtiö.

RAHAVAROJEN MUUTOS

Rahavarat tilinpäätöshetkellä 31.12.2013 olivat 845.876 euroa. Vuoden alussa rahavarojen määrä oli 1.772.858 euroa. Tilikauden aikana kassavaroja pyrittiin tietoisesti pitämään alhaisella tasolla korkokulujen minimoimiseksi. Maksuvalmiutta on hoidettu lyhytaikaisen rahoituksen, lähinnä kuntatodistusten kautta.

3.3 Tuloslaskelma – tilikauden 2013 tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA (1.000 €):

	2013	2012	2011
Toimintatuotot*	15 745	10 444	11 032
Toimintakulut*	-76 831	-72 530	-69 639
TOIMINTAKATE	-61 086	-62 086	-58 608
Verotulot	41 160	37 615	37 428
Valtionosuudet	24 930	23 215	20 710
Korkotuotot	40	1	3
Muut rahoitustuotot	144	182	297
Korkokulut	-313	-366	-391
Muut rahoituskulut	58	3	-129
VUOSIKATE	4817	-1 436	-689
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 612	-2 461	-2 368
Satunnaiset erät	3 290		
TILIKAUDEN TULOS	5 494	-3 897	-3 057
Poistoeron muutos	4	4	4
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	5 498	-3 893	-3054

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:

	2013	2012	2011
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	21,3	14,4	15,9
Vuosikate, 1000 €	+ 4 816	- 1 436	- 689
Vuosikate, €/asukas	+ 442	- 129	- 61
Poistot, 1000 €	2 612	2 460	2 368
Vuosikate / poistot, %	184,3	- 58	- 29
Asukkaita 31.12.	10 910	11 134	11 315

Toimintakate on toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus. Toimintakate tarkoittaa myös nettomenoja. Kunnassa toimintakate on aina vahvasti negatiivinen ja se kertoo kuinka paljon kuluista jää katettavaksi verotulorahoituksella, eli verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan tulojen ja menojen erotus. Jotta kunnan talous olisi tasapainossa, tulisi vuosikatteen pitkässä juoksussa kattaa pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden käytöstä aiheutuvat kulut ts. poistot. Vuosikate kuvaa myös kunnan tulo-rahoituksen riittävyttä investointeihin. Jos vuosikate on isompi kuin nettoinvestointimenot kunta ei tarvitse ulkopuolista lainarahoitusta.

Tilikauden tulos muodostuu kaikkien tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen erotuksesta. Tuloksessa huomioidaan siis vuosikatteesta poiketen myös tilikauden poistot ja satunnaiset erät.

3.4 Rahoituslaskelma 2013 - toiminnan rahoitus

1 000 €	2013	2012	2011
TOIMINNAN rahavirta			
Vuosikate	4 817	-1 436	-690
Satunnaiset erät	3 290		
Tulorahoituksen korjauserät	-3 516	-187	-169
INVESTOINTIEN rahavirta			
Investointimenot	-2 816	-3 795	-2 975
Rahoitusosuudet investointimenoihin	147	21	75
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	372	460	398
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	3 516	187	169
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 810	-4 750	-3 391
RAHOITUKSEN rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-3 500		
Antolainasaamisten vähennykset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		10 000	5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 536	-2 169	-2 013
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 000	-4 000	-1 000
Oman pääoman muutokset		-5	12
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	182	54	2
Vaihto-omaisuuden muutos	18	-16	1
Saamisten muutos	1 033	306	17
Korottomien velkojen muutos	-4 934	218	1 397
Rahoituksen rahavirta	-6 737	4 388	3 412
Rahavarojen muutos	-927	-361	51
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	846	547	908
Rahavarat 1.1.	1 773	908	857

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2013	2012	2011
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	288 362	-9 769 955	
Investointien tulorahoitus, %	180,5	-38,1	-25,1
Lainakanta 31.12. €	23 445 035	22 981 405	19 150 230
Lainat, €/ asukas	2149	2064	1692
Lainan hoitokate	-0,6	-0,3	-0,1
Kassavarat 31.12. €	845 876	1 722 858	908 136
Kassan riittävyys	3,9 päivää	2,5 päivää	4,4 päivää
Asukasmäärä	10 910	11 134	11 315

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman ja investointien muuttamiseen.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Pääomamenojen tulorahoitus on tunnusluku, joka osoittaa vuosikatteen prosenttiosuuden investointien omahankintamenojen, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

3.5 Kaupungin tase 2013 ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2013	2012	2011
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat oikeudet	526	451	108
Muut pitkävaikutteiset menot	299	354	436
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	827	805	544
Maa- ja vesialueet	4 438	4 401	4 425
Rakennukset	19 323	20 047	19 211
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 712	14 534	14 200
Koneet ja kalusto	1 160	1 005	887
Muut aineelliset hyödykkeet	61	30	30
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	318	73	719
AINEELLISET HYÖDYKKEET	40 011	40 090	39 471
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöistä	2 486	5 319	5 307
Kuntayhtymäosuudet	7 182	7 300	7 300
Osakkeet ja osuudet osak.	4 434	1 783	1 816
Muut osakkeet ja osuudet	674	681	686
Osakkeet ja osuudet	14 777	15 083	15 109
Muut lainasaamiset	3 517	17	17
Muut saamiset	91	92	92
SIJOITUKSET	18 386	15 192	15 218
PYSYVÄT VASTAAVAT	59 224	56 086	55 233
Valtion toimeksiannot	11	17	24
Lahjoitusrahastojen erityis	1	1	1
Muut toimeksiantojen varat		0	0
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	12	18	25
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Aineet ja tarvikkeet	1		
Ennakkomaksut		18	3
VAIHTO-OMAISUUS	1	18	3
Lainasaamiset	351	102	135
Siirtosaamiset			
<i>Pitkäaikaiset saamiset yht.</i>	351	102	135
Myyntisaamiset	2 055	938	642
Lainasaamiset	18	20	39
Muut saamiset	678	296	912
Siirtosaamiset	776	408	342
<i>Lyhytaikaiset saamiset yht.</i>	3 552	1 662	1 934
SAAMISET	3 904	1 763	2 069
RAHOITUSARVOPAPERIT yht.	74	74	74
Rahat	1		
Pankkisaamiset	770	473	834
RAHAT JA PANKKISAAMISET	771	473	834
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 750	2 329	2 980
VASTAAVAA	63 986	58 431	58 238

VASTATTAVAA	2013	2012	2011
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	35 388	35 388	35 388
Arvonkorotusrahasto	376	374	379
Edellisten kausien yli-/ali	-6 921	-3 028	26
Tilikauden yli-/alijäämä	5 499	-3 893	-3 054
OMA PÄÄOMA	34 342	28 842	32 740
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	102	106	110
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Valtion toimeksiannot	45	16	24
Lahjoitusrahastojen pääomat	271	127	72
Muut toimeksiantojen pääoma	22	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	339	143	96
VIERAS PÄÄOMA			
PITKÄAIKAINEN			
Lainat rahoitus- ja vakuut	7 900	10 408	8 418
Lainat julkisyhteisöiltä	18	39	64
Muut velat/Liittymismaksut	451	350	322
PITKÄAIKAINEN	8 370	10 797	8 804
LYHYTAIKAINEN			
Lainat rahoitus- ja vakuut	15 508	12 510	10 585
Lainat julkisyhteisöiltä	19	25	83
Saadut ennakot			
Ostovelat	2 049	3 475	2 668
Muut velat/Liittymismaksut	457	297	909
Siirtovelat			
Siirtyvät korot	2	31	29
Lomapalkkajaksotus	2 186	1 937	1 722
Valtionosuusennakot	192	270	491
Muut siirtovelat	419		
Siirtovelat	2 801	2 238	2 242
LYHYTAIKAINEN	20 833	18 544	16 488
VIERAS PÄÄOMA	29 203	29 341	25 292
VASTATTAVAA	63 986	58 238	58 238

TASEEN TUNNUSLUVUT	2013	2012	2011
Omavaraisuusaste, %	53	49,5	56,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	35	41,2	36,7
Kertynyt alijäämä, 1000 €	1 422	6 921	3 028
Kertynyt alijäämä, €/asukas	130	622	268
Lainakanta 31.12. €1000 €	23 445	22 981	19 150
Lainakanta, €/asukas 31.12.	2 149	2 064	1 692
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	3517	101	134
Asukasluku	10 910	11 134	11 315

3.6 Kokonaistulot ja menot

TULOT

	2013 (1.000 €)
Varsinainen toiminta	
Toimintatuotot	
Myyntituotot	6 924
Maksutuotot	4 972
Tuet ja avustukset	2 145
Vuokratuotot	1 349
Muut toimintatuotot	355
Toimintatuotot yhteensä	15 745
Verotulot	41 160
Käyttötalouden valtionosuudet	24 930
Rahoitustuotot	
Korkotuotot	40
Muut rahoitustuotot	144
Satunnaiset tulot	3 290
Tulorahoituksen korjaukset	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-226
Investointien tulot	
Rahoitusosuudet investointituloihin	147
Käyttöomaisuuden myyntitulot	598
Rahoitustoiminta	
Antolainojen vähennys	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	8 000
Oman pääoman lisäys	-
Tulot	93 828

MENOT

	2013 (1.000 €)
	– Varsinainen toiminta
Toimintakulut	
Henkilöstökulut	19 750
Palvelusten ostot	47 671
Ostot tilikauden aikana	4 519
Avustukset	3 551
Muut kulut	1 340
Toimintakulut yhteensä	76 831
Korkokulut	313
Muut rahoituskulut	58
Satunnaiset menot	-
Investoinnit	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	2 816
Rahoitustoiminta	
Antolainojen lisäys	3 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	7 536
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman vähennys	-
Menot	91 054

3.7 Tilikauden 2013 talousarviomuutokset

Vuodelle 2013 ei myönnetty lisämäärärahoja käyttötalousosaan.

Investointiosaan myönnettiin yhteensä 150.000 euron muutokset seuraavasti:

100.000 €	Kvalt 4.3.2013 § 13: Raja-ahon valaistuksen uusiminen ja hankkeen rahoitus
50.000 €	Kvalt 24.6.2013 § 47: Lisämääräraha Myllyrannan tasoristeyksen turvalaitteisiin

3.8 Talouden tasapainotuksen toteutuminen tilikaudella 2013

Kaupungin toimintatuotot olivat 15.744.833 euroa ja toimintakulut 76.830.819 euroa. Toimintakate oli – 61.085.985 euroa. Toimintakate pieneni 1.000.125 euroa eli 1.0 prosenttia edellisvuodesta. Edellisvuonna toimintakatteen kasvu oli 5,9 prosenttia.

Toimialueiden toteumat lopulliseen budjettiin verrattuna (bruttomenot) :

	TA %		
Kaupunginvaltuusto alitti budjetin	- 2 851 euroa	toteuma	95,5 %
Keskusvaalilautakunta ylitti budjetin	+ 719 euroa	toteuma	
Tarkastuslautakunta alitti budjetin	- 341 euroa	toteuma	98,8 %
Yleisjohto ylitti budjetin	+ 148 466 euroa	toteuma	104,8 %
Hallintopalvelut alitti budjetin	-65 886 euroa	toteuma	98,2 %
Terveys- ja sosiaalipalvelut ylitti budjetin	+ 2 947 403 euroa	toteuma	106,5 %
Sivistyspalvelut alitti budjetin	- 377.954 euroa	toteuma	97,8 %
Tekniset palvelut alitti budjetin	- 97.740 euroa	toteuma	99,0 %
Vesihuoltoliikelaitos ylitti budjetin	+ 19.513 euroa	toteuma	101,4 %
Bruttomenot ylittivät yhteensä	+1 324 254	toteuma	toteuma 101,7 %

Nettomenojen toteuma: (ulk + sis, ilman poistoja)

	TA2013	TP2013	poikkeama	%
Tulot	21 387 049	22 058 227	-671 178	103,1
Menot	-80 422 724	-83 144 212	2 721 488	103,3
NETTO	59 035 675	61 085 985	2 050 310	103,4

Valtionosuuksia kertyi yhteensä 24.929.946 euroa. Valtionosuudet kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 1.714.994 euroa. Summassa on mukana harkinnanvarainen valtionosuus mitä kaupunki sai 1 miljoonaa euroa. Valtionosuudet ylittivät arviosta 1.279.946 euroa.

Valtionosuuksien vähenemisen korvausta oli talousarviossa 2013 mukana n. 640.000 euroa, mutta tilinpäätöksessä se kirjattiin *tukiin ja avustuksiin*.

Kaupunki nosti vuodelle 2013 kunnallisveroprosenttiansa yhdellä prosenttiyksiköllä 22:een. **Verotuloja** kertyi yhteensä 41.160.383 euroa. Se oli 3.545.862 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Verotuloarvio ylittyi kokonaisuudessaan 1.460.383 euroa.

	TP2011	TP2012	TA2013	TP2013	Poik.
Kunnallisvero	32 936 493	34 020 889	36 000 000	37 288 429	1 288 429
Kiinteistövero	1 923 890	2 330 974	2 400 000	2 444 427	44 427
Yhteisövero	2 567 759	1 262 658	1 300 000	1 427 527	127 527
Verotulot yhteensä	37 428 143	37 614 521	39 700 000	41 160 383	1 460 383

Toimintakate oli –61 085 985 euroa ja verotulot ja valtionosuudet yhteensä 66.090.329 euroa. Korkokulut lainoihin olivat yhteensä 313.312 euroa. **Rahoituserät** olivat nettona –187.518 euroa. Rahoituserien jälkeen **vuosikatteeksi** muodostui +4.816.826 euroa. Tilikauden tulos muodostuu kun vuosikatteesta vähennetään suunnitelman mukaiset poistot. **Poistojen** määrä oli yhteensä 2.612.220 euroa. Satunnaisiin tuloja kertyi Kaukolämmön myynnistä Mäntän Lämpövesi Oy:lle saatu 3.289.756 euroa. **Tilikauden tulokseksi** tuli siten +5.494.371 euroa, johon lisättiin poistoeron muutos 4.150 euroa. **Tilikauden tulos** on 5.498.521 euroa.

3.9 Kaupungin talouden tasapaino

Kaupungin talous oli vuonna 2013 tasapainossa. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen +5.498.521,08 euroa ja vuosikate oli positiivinen +4.816.826,46 euroa. Vuosikate riitti kattamaan poistot ja investoinnit..

Lainakanta kasvoi tilikauden aikana 463.631 euroa. Lainaa oli asukasta kohden 2.149 euroa. Kassavarat olivat vuoden lopussa 845.876 euroa kun ne edellisvuonna olivat 547.022 euroa.

3.10 Voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyden arviointi

Kuntalaki 69 §

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Vuoden 2013 taloussuunnitelman yhteydessä hyväksyttiin talouden tasapainottamisohjelma. Toimenpideohjelman kaksi keskeisintä elementtiä olivat kunnallisveroprosentin yhden prosenttiyksikön korotus sekä sosiaali- ja terveystalouden uusi tuotantoratkaisu (Yhteiskunnallinen yritys: Mäntänvuoren Terveys Oy). Vuoden 2013 tilinpäätöksen valmistuttua voidaan todeta, että voimassaoleva toimenpideohjelma oli kattavuudeltaan riittävä; kaupungin tilikauden tulos oli positiivinen ja vanhoja alijäämiä pystyttiin kattamaan jo taloussuunnitelman ensimmäisenä vuotena 5,5 miljoonan euron edestä.

Vuoden 2013 aikana tehtiin lisäksi erillinen vuotta 2013 koskeva toimenpideohjelma. Ohjelman läpiviennin tarkoituksena oli saattaa kaupungin tilikauden tulos ylijäämäiseksi vähintään 1,5 miljoonan euron tasolle. Toimenpideohjelman toteuttamisessa onnistuttiin muuten paitsi omaisuuden myyntitavoite jäi tavoitteesta n. 250.000 tuhatta euroa.

Tilikauden tulos sisälsi satunnaisia eräitä n. 3,3 miljoonaa euroa, mutta silti huomioiden tilikaudelle sattuneet ”ylimääräiset” erät (ml. harkinnanvarainen valtionosuus 1 milj. €), voidaan todeta, että kaupungin talous saatiin kääntymään edellisvuosien isoista alijäämistä tasapainoiseksi siten, että vuosikate kattoi poistot ja tulos oli positiivinen.

Talouden tasapainotusta ja alijäämien kattamista toimenpideohjelmalla tullaan jatkamaan lain edellyttämällä tavalla myös tulevissa taloussuunnitelmissa. Toimenpideohjelman sisältö tulee jatkossakin keskittymään ja perustumaan erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin ja niiden menokasvun hillintään.

3.11 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden 2013 tuloksen käsittelystä

Kuntalaki 69 §

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

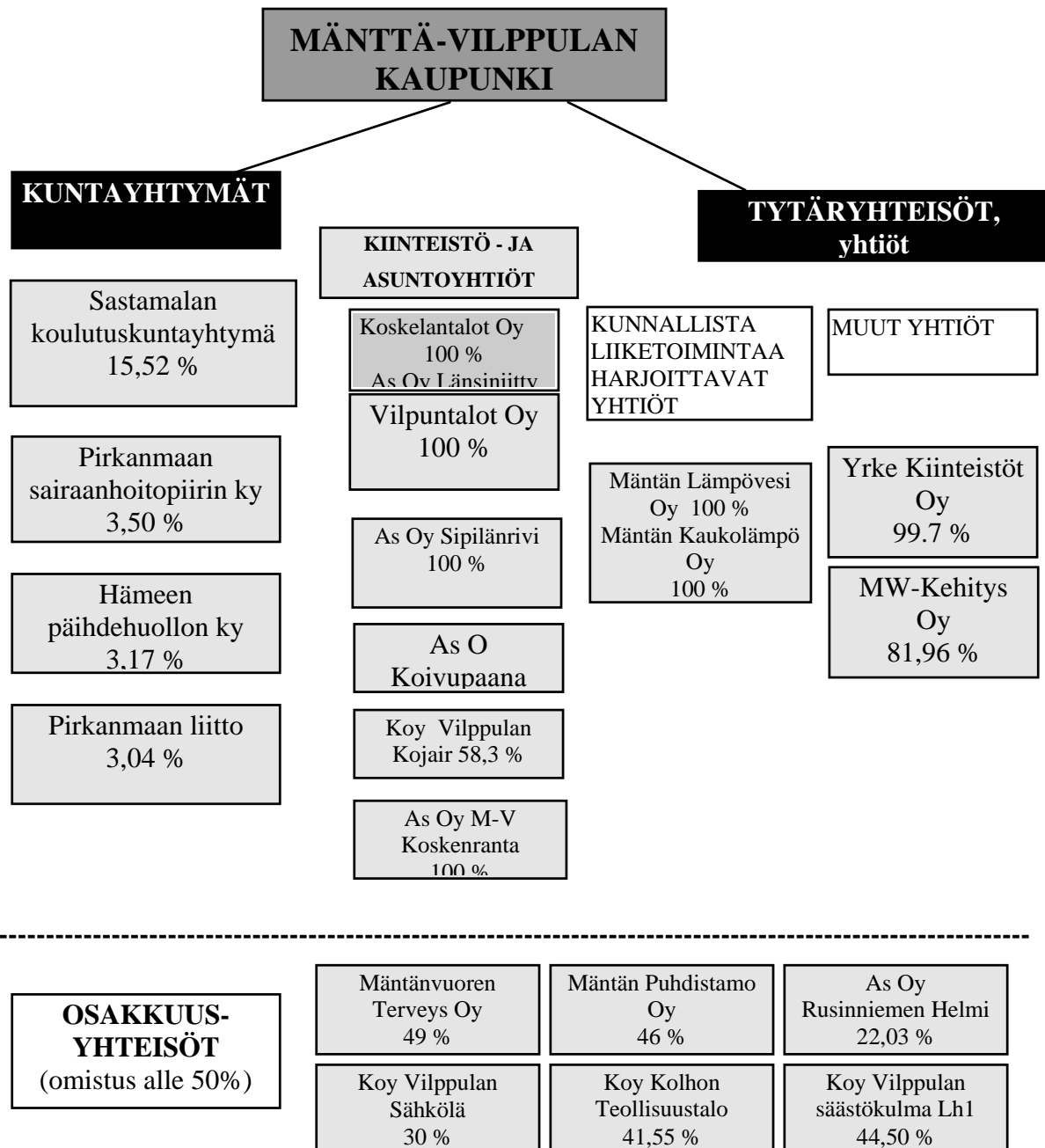
Mänttä-Vilppulan avaavassa taseessa 31.12.2012 oli alijäämää yhteensä -6.920.605,04 euroa.

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus esittää, että vuoden 2013 tilikauden ylijäämä, yhteensä +5.498.521,08 euroa siirretään taseen oman pääoman eriin kohtiin *tilikauden yli-/alijäämä*.

Siirtojen jälkeen Mänttä-Vilppulan kaupungin taseessa on alijäämää 31.12.2013 yhteensä -1.422.083,96 euroa.

4. MÄNTTÄ-VILPPULA KONSERNI VUONNA 2013 JA TALOUS

4.1 Konsernin toimintakaavio

4.2 Mänttä-Vilppula konsernin rakenne ja sisältö

	Kotipaikka	Omistus- osuus	Tilikauden voitto/tappio
Tytäryhteisöt, yhtiöt			
Koskelantalot Oy	Mtä-Vla	100,00	-121 850,96
- As Oy Mäntän Länsiniitty	Mtä-Vla	100,00	0,00
Vilpunalot Oy	Mtä-Vla	100,00	0,00
Yrke Kiinteistöt Oy	Mtä-Vla	99,70	-160 061,66
MW-Kehitys Oy	Mtä-Vla	81,96	15 200,45
As Oy Sipilänrivi	Mtä-Vla	100,00	0,00
As OY Koivupaana	Mtä-Vla	68,15	1 415,45
Koy Vilppulan Kojair	Mtä-Vla	58,30	-276,18
Mäntän Lämpövesi Oy	Mtä-Vla	100,00	0,00
- Mäntän Kaukolämpö Oy	Mtä-Vla	100,00	-17 335,72
As Oy Vilppulan Koskenranta	Mtä-Vla	100,00	-3,02
Kuntayhtymät			
Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin ky	Tampere	3,50	6 625 117,39
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	Sastamala	15,52	137 750,75
Hämeen Päihdehuollon ky	Lammi	3,17	-89 246,41
Pirkanmaan liitto	Tampere	3,04	-35 808,33
Osakkuusyhteisöt			
Koy Kolhon Teollisuustalo	Mtä-Vla	41,55	41 852,44
Koy Vilppulan Säästökulma	Mtä-Vla	44,50	-2 568,16
Koy Vilppulan Sähkölä	Mtä-Vla	30,00	4 751,78
Mäntänvuoren Terveys Oy	Mtä-Vla	49,00	-4 546,90
Mäntän Puhdistamo	Mtä-Vla	46,00	-52 114,61
As Oy Rusinniemen Helmi	MtäVla	22,03	

As Oy Rusinniemen Helmestä ei ollut tilinpäätöstietoja saatavilla

MÄNTTÄ-VILPPULA KONSERNIN OSUUS (€)

Tytäryhteisöt, yhtiöt	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta / tappiosta
Koskelantalot Oy	-318 509,25	8 728 425,88	-121 850,96
- As Oy Länsiniitty	36 450,03	381 783,95	-551,31
Vilpunalot Oy	342 413,52	2 140 638,92	0,00
Yrke Kiinteistöt Oy	1 864 412,99	4 176 793,53	-159 581,48
MW-Kehitys Oy	146 063,20	241 729,10	12 458,28
As Oy Sipilänrivi	84 003,98	218 743,96	0,00
As OY Koivupaana	195 520,95	93 276,02	964,63
Koy Vilppulan Kojair	295 430,28	110 917,21	-161,03
Mäntän Lämpövesi Oy	2 500,00	3 500 000,00	0,00
- Mäntän Kaukolämpö Oy	1 004 000,77	1 960 957,65	-17 335,72
As Oy Mänttä- Vilppulan Koskenranta	137 996,98	9 373,02	-3,02
Kuntayhtymät			
Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin ky	5 658 068,45	8 162 155,88	231 879,11
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	2 899 383,33	1 615 768,22	21 378,91
Hämeen Päihdehuollon ky	33 219,90	12 100,08	-2 829,10
Pirkanmaan liitto	44 196,22	24 355,22	-1 088,58

4.3 Kaupungin konsernitase 2013 ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA €

PYSYVÄT VASTAAVAT	2013	2012	2011
Aineettomat hyödykkeet	1 460 402,47	1 417 521,09	1 199 865,84
Maa- ja vesialueet	5 310 053,05	4 625 351,19	5 278 538,32
Rakennukset	47 297 921,41	50 702 990,22	47 558 978,27
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 568 597,53	16 517 513,66	15 822 993,05
Koneet ja kalusto	2 513 188,93	2 740 740,40	2 516 961,89
Muut aineelliset hyödykkeet	88 921,36	37 465,67	71 475,66
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanki	1 104 103,12	819 839,04	2 619 985,33
Aineelliset hyödykkeet	72 882 785,40	75 443 900,18	73 868 932,51
Osakkuusyhteisöosuudet	1 401 012,46	181 319,22	181 319,22
Muut osakkeet ja osuudet	1 990 893,69	3 769 264,66	6 008 359,86
Muut lainasaamiset	8 051,02		
Muut saamiset	91 525,73	105 973,58	502 632,33
Sijoitukset	3 491 482,90	3 875 238,24	6 692 311,41
PYSYVÄT VASTAAVAT	77 834 670,77	80 736 659,51	81 761 109,76
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	174 000,92	268 789,43	224 891,34
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	430 145,57	554 658,35	466 967,27
Pitkäaikaiset saamiset	351 332,13	496 839,50	157 031,39
Lyhytaikaiset saamiset	7 751 534,19	3 783 693,78	6 999 730,43
Saamiset	8 102 866,33	4 280 533,28	7 156 761,82
Rahoitusarvopaperit	212 854,43	209 442,01	101 926,71
Rahat ja pankkisaamiset	3 335 449,98	3 474 151,89	5 292 553,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 081 316,30	8 518 785,52	13 098 209,55
VASTAAVAA	90 089 987,99	89 524 234,46	95 084 210,65

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	2013	2012	2011
Peruspääoma	35 394 467,54	37 403 188,15	36 849 384,45
Arvonkorotusrahasto	387 552,09	379 196,13	379 196,13
Muut omat rahastot	540 602,34	822 190,03	670 548,44
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-8 702 372,14	-4 197 593,26	1 660 273,61
Tilikauden yli-/alijäämä	2 204 899,97	-3 831 721,62	-3 413 092,36
OMA PÄÄOMA	29 825 149,80	30 575 259,43	36 146 310,26
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	506 437,60	159 499,43	144 390,32
Poistoero	835 768,41	1 004 366,53	536 725,19
Vapaaehtoiset varaukset	1 360 169,85	1 639 153,47	1 574 364,41
POISTOERO JA VAP.EHT. VARAUKSET	2 195 938,26	2 643 519,99	2 111 089,60
PAKOLLISET VARAUKSET	884 871,21	665 676,44	654 815,96
Eläkevaraukset	1 297,70		
Muut pakolliset varaukset	883 573,51		
VIERAS PÄÄOMA			
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	600 156,09	517 460,22	399 440,73
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	26 227 321,65	27 153 161,79	26 773 669,66
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	947 011,64	831 248,72	802 260,39
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	17 398 597,78	14 163 806,79	12 296 300,89
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11 504 503,96	12 814 601,65	15 706 124,35
VIERAS PÄÄOMA	56 077 435,03	54 962 818,95	55 578 355,29
VASTATTAVAA	90 089 987,99	89 524 234,46	95 084 210,65

MÄNTTÄ-VILPPULAN KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT:

	2013	2012	2011
Omavaraisuus-%	36,1	37,1	38,0
Suhteellinen velkaantuneisuus %	47,0		
Kertynyt yli-/alijäämä	-6.497.472		
Kertynyt yli-/alijäämä €as	-596		
M-V:n konsernin lainakanta 31.12.	43.625.919	41.316.969	39.069.971
Konsernin lainakanta, €asukas	3.999	3.711	3.453
Konsernin lainasaamiset 31.12	99.577	1.084.815	502.632
Asukkaita	10.910	11.134	11.315

4.4 Konsernituloslaskelma 2013

	2013	2012	2011
Toimintatuotot	51 812 080,09	49 863 401,15	61 968 730,94
Toimintakulut	109 768 989,29	-121 625 883,54	-117 406 830,37
Osuus osakkuusyht. voitosta	15 786,84		
Toimintakate	57 941 122,37	-58 265 405,44	-55 438 099,42
Verotulot	41 160 383,43	37 614 521,20	37 428 142,89
Valtionosuudet	24 929 946,00	23 214 751,68	20 709 901,92
Korkotuotot	93 150,62	32 517,73	57 221,53
Muut rahoitustuotot	157 328,13	118 249,96	141 725,54
Korkokulut	-906 827,63	-965 765,60	-1 000 499,52
Muut rahoituskulut	-199 728,90	-53 831,47	-93 562,01
Rahoitustuotot ja -kulut	-856 077,78	-868 829,39	-895 114,47
Vuosikate	7 293 129,28	1 695 038,05	1 804 830,92
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 318 465,58	-5 214 292,65	-4 957 800,01
Tilikauden yli- ja alipariarvot	113 739,32	-	-
Poistot ja arvonalentumiset	-5 204 726,26	-5 214 292,65	-4 957 800,01
Satunnaiset erät	154 434,33		-23 987,45
Tilikauden tulos	2 242 837,35	-3 519 254,60	-3 176 956,55
Tilinpäätössiirrot	-13 146,42	-284 674,11	-215 908,02
Vähemmistöosuudet	-24 790,96	-27 792,90	-20 227,79
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 204 899,97	-3 831 721,62	-3 413 092,36

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2013
Toimintatuotot/Toimintakulut %	47
Vuosikate/poistot %	140
Vuosikate €/asukas	668
Asukasmäärä	10.910

4.5 Konsernirahoituslaskelma 2013

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2013	2012	2011
TOIMINNAN RAHAVIRTA			
vuosikate	7 339 602,39	1 695 038	1 804 831
satunnaiset erät	154 434,33		
pakolliset varaukset			
muut oikaisut			
tulorahoituksen korjaukset	-55 825,07	-173 960	-166 740
TOIMINNAN RAHAVIRTA	7 438 211,65	1 521 078	1 638 091
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
investointimenot	6 229 539,80	-7 281 315	-7 732 654
rahoitusosuudet investointeihin	357 262,71	240 911	280 383
pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 014 589,08	658 251	691 001
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 857 688,01	-6 382 153	-6 761 270
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 580 523,64	-4 861 230	-5 123 179
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
pitkäaik. lainojen lisäys	3 580 403,25	10 983 930	7 060 331
pitkäaik. lainojen vähennys	-10 576 182,83	3 500 395	-2 186 170
lyhytaikaisten lainojen muutos	8 090 139,08	4 076 736	2 353 452
LAINAKANNAN MUUTOKSET	1 094 359,50	3 406 799	-2 520 709
Oman pääoman muutokset	-49 908,21	591 019	28 308
toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	172 919,21	26 390	11 198
vaihto-omaisuuden muutos-	93 912,28	-52 165	5 997
saamisten muutos	778 669,25	652 108	-500 240
korottomien velkojen muutos	-5 084 538,21	-1 540 739	2 489 467
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-4 039 037,47	-2 006 422	-2 006 422
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-2 994 586,18	3 077 982	4 555 439
RAHAVAROJEN MUUTOS	-414 062,54	-1 721 203	-567 740
RAHAVARAT 31.12.	3 548 304,41	3 866 084	5 292 554
RAHAVARAT 1.1.	3 962 366,95	5 587 287	5 860 294
RAHAVAROJEN MUUTOS	-414 062,54	-1 721 203	-567 740
	2013	2012	2011
Toim. ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	8 187 872	1 204 921	
Investointien tulorahoitus %	26	24	38,3
Lainan hoitokate	0,7	0,6	0,71
Kassan riittävyys, pv	10,1	15,3	15,3

5. VUODEN 2013 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion 2013 sitovuusperiaatteet ja määrärahasot oli määritelty seuraavasti:

- valtuusto päättää määrärahoista **tulosaluetasolla**
- valtuustoon nähden sitova määrärahasot on **tulosaluetaso**
- määrärahojen sitovuudessa noudatetaan **bruttoperiaatetta**, mikä tarkoittaa, että valtuustoon nähden määrärahojen sitova taso tulosalueilla ovat bruttomenot

Tulosalueet jakaantuvat edelleen kustannuspaikkoihin.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen, sekä rahalliset että toiminnalliset, on esitetty tilinpäätöksen 2013 taulukoissa tummennetulla pohjalla.

5.1. Kaupunginvaltuusto

Toimikaudelle 2013-2016 valittu Mänttä-Vilppulan 35-jäseninen kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 2013 aikana 11 kertaa ja pöytäkirjaan kertyi 86 käsiteltävää asiaa.

Kaupunginvaltuuston tekemiä päätöksiä vuonna 2013:

Tammikuu

- Valtuuston vaalilautakunnan valitseminen toimikaudeksi 2013-2016
- Kaupunginvaltuuston puheenjohtajien vaali toimikaudeksi 2013-2016
- Kaupunginhallituksen valitseminen toimikaudeksi 2013-2016
- Lautakuntien, kuntayhtymien valtuustojen, edustajainkokouksen ym. jäsenten valitseminen
- Mänttä-Vilppulan kaupungin ilmoitukset vuonna 2013
- Suunnitelma kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokouspäivistä vuonna 2013
- Lisämääräraha vuodelle 2012 sairaanhoitopiiriltä siirtyviin laitteisiin

Maaliskuu

Kustannusten perimisen yleiset periaatteet laadittaessa asemakaava yksityisen omistamalle maalle
Raja-ahon valaistuksen uusiminen ja hankkeen rahoitus
Kaupunginvaltuuston tekemän takauspäätöksen muuttaminen / Yrke Kiinteistöt Oy
Korjaus kaupunginvaltuuston tekemään luottamushenkilövalintaan
Varajäsenen valinta Pirkanmaan alueelliseen jätehuoltojaostoon
Kuntalais- ja valtuustoaloitteet 2012
Toimivallan siirtäminen verohallinnolle kunnallisveron- ja kiinteistöveron vapauttamisessa
Mänttä-Vilppulan kaupungin talousarvio 2013 ja taloussuunnitelma 2013-2015
Valtuustoaloitteet

Huhtikuu

- Tilintarkastajan valinta toimikaudeksi 2013-2016
- Lainan takaus / Yrke Kiinteistöt Oy
- Suunnitteilla olevien investointien vaikutus vesihuoltoliikelaitoksen tulokseen ja taksoihin
- Valtuustoaloitteet

Toukokuu

- ▲ Arviointikysely kaupunginvaltuustolle kaudelta 2009-2012
- ▲ Hämeen päihdehuollon kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen
- ▲ Sastamalan koulutuskuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen
- ▲ Kiinteistön Kaunisto, kiinteistötunnus 508-401-8-8, myyminen
- ▲ Mäntän Puhdistamo Oy:n lainan takaus / 2013
- ▲ Takaus Koskelantalot Oy:n lainalle 2013
- ▲ Lainan takaus / Mäntän Kaukolämpö Oy
- ▲ Ylä-Pirkanmaan peruspalvelukuntayhtymän tilinpäätös 2012
- ▲ Talouden tasapainottaminen vuonna 2013
- ▲ Valtuustoaloitteet

Kesäkuu

- ▲ Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2012
- ▲ Tilinpäätös 2012
- ▲ Suunnitelma kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen kokouspäivistä vuonna 2013
- ▲ Paula Katajamäen eropyyntö kiinteistötoimituksen uskotun miehen tehtävästä 1.7.2013 alkaen
- ▲ Kiinteistötoimitusten uskotun miehen valinta Paula Katajamäen tilalle 1.7.2013 alkaen
- ▲ Mänttä-Vilppulan kaupungin paikallinen turvallisuussuunnitelma 2013-2016
- ▲ Lisämääräraha Myllyrannan taseristeyksen turvalaitteisiin
- ▲ Talouden osavuosisikatsaus tammi-maaliskuu 2013

Elokuu

- ▲ Keskusvaalilautakunnan Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätöksen johdosta tekemä oikaisu 28.10.2012 toimitetun kunnallisvaalin tulokseen
- ▲ Mänttä-Vilppulan kaupungin omavelkaisen takauksen tarkentaminen Vilppulan seudun palvelukotiyhdistys ry:n lainalle
- ▲ Talouden tasapainottaminen vuonna 2013
- ▲ Valtuustoaloite Pohjaslahden siirtoviemärihankkeen suunnittelun jatkamisesta ja toteutuksesta vuosina 2013-2014
- ▲ Valtuustoaloitteet

Syyskuu

- ▲ Valtuustoaloite / Nuorten yhteiskuntatakuuohjelma käyntiin kunnassamme
- ▲ Valtuustoaloite / Uimahallin ja urheilukeskuksen nimien muutos

Lokakuu

- ▲ Eron myöntäminen Tero Saariselle ja luottamustoimien täyttäminen
- ▲ Valtuustoaloitteet

Marraskuu

- ▲ Rakennustarkastajan viran perustaminen
- ▲ Ylä-Pirkanmaan peruspalvelukuntayhtymän purkamiseen liittyvä sopimus ja taloudellinen selvitys
- ▲ Osavuosikatsaus / maaliskuu-, kesä- ja syyskuu 2013
- ▲ Mäntän Kaukolämpö Oy:n myyminen Mäntän Lämpövesi Oy:lle
- ▲ Vuoden 2014 tuloveroprosentin vahvistaminen
- ▲ Vuoden 2014 kiinteistöveroprosenttien vahvistaminen
- ▲ Kuntarakennelain mukainen selvitysvelvollisuus kuntien yhdistymisestä ja selvitysalueesta ilmoittaminen valtiovarainministeriölle 30.11.2013 mennessä
- ▲ Valtuustoaloitteet

Joulukuu

- ▲ Mänttä-Vilppulan kaupungin talousarvio 2014 ja taloussuunnitelma 2014-2016
- ▲ Jääliikunta-areenan toteuttaminen
- ▲ Sosiaali- ja perusterveydenhuollon palveluhankinta
- ▲ Musiikin tuntiopettajan viran lakkauttaminen 1.8.2013 lukien
- ▲ Etuuskäsittelijän viran perustaminen
- ▲ Sastamalan koulutuskuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen ja yhtymäkokousedustajan valitseminen
- ▲ Vesihuollon osavuosikatsaus 01.01.-30.09.2013
- ▲ Suunnitelma kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston kokouspäiviksi kevätkaudella 2014

Valtuuston sitovuustaso	TP 2012	TA 2013	TA+muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot				111	-111	
Menot	-95 283	-102 400		-99 548	-2 851	97,2
Netto	-95 283	-102 400		-99 742	-2 657	94,4

5.2 Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2013 ei ollut säännönmukaisia vaaleja.

Keskusvaalilautakunta kokoontui kuitenkin yhden kerran, elokuussa 2013.

Kunnallisvaalit

	TP 2012	TA 2013	Muutokset	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	35 535					
Menot	-55 360			-719	-719	
Netto	-19 825			-719	-719	

5.3 Tarkastuslautakunta

Tilintarkastajien tarkastuspäiviä kertyi vuoden 2013 aikana yhteensä 31.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2012	TA 2013	TA+muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot	-21 825	-29 562	-30 572	-30 231	-341	98,9
Netto	-21 825	-29 562	-30 572	-30 231	-341	98,9

5.3 Yleisjohto

YLEISHALLINTO

Mänttä-Vilppulan 9-jäseninen kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2013 aikana 25 kertaa. Käsiteltyjä asioita pöytäkirjaan kertyi 433.

	TP2013	TP2012	TP2011
Kaupunginhallituksen kokouksia	25	26	22
Käsiteltyjä asioita	433	382	376
Hallituksen jäsenten määrä	9	9	9

	TP 2012	TA 2013	TA+muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	648 574	640 000	640 000	641 159	-1 159	100,2
Menot	-823 934	-720 000	-667 270	-868 038	200 768	130,1
Netto	-175 360	-80 000	-27 270	-226 878	199 609	832,0

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Yleisavustusten valmistelu, päätöksenteko ja maksuunpano	Kyllä / Ei	4 / 2013 mennessä	Kyllä

ELINKEINOT, MATKAILU JA MARKKINOINTI

KEHITYSYHTIÖT

Yrke Kiinteistöt Oy

Yrke Kiinteistöt Oy:n toimialana on hallita omistamia ja vuokraamia kiinteistöjä Mänttä-Vilppulan kaupungin alueella ja huolehtia elinkeinoelämän tarvitsemien tuotanto- ym. tilojen rakentamisesta sekä rakennuttamisesta. Yhtiön tehtäviin kuuluu huolehtia luovuttamiensa teollisuus- ja liiketilojen rahoitus-, vuokraus- ja/tai lunastusjärjestelyistä sekä edistää elinkeinoelämää Mänttä-Vilppulan kaupungin alueella.

Yrke Kiinteistöt Oy:n pääomistaja on Mänttä-Vilppulan kaupunki 99,7 prosentin osuudella. Tällä hetkellä Yrke Kiinteistöt Oy:n hallussa on 12 hallia, joissa on yhteensä noin 25 000 neliötä. Yrityksiä halleissa toimii 25 kappaletta ja työntekijöitä noin 190. Vuonna 2013 Yrke Kiinteistöt Oy:n liiketoiminta muodostui Mänttä-Vilppulan alueella tapahtuneesta toimitilojen vuokraamisesta pääosin teollisuusyrityksille. Yrke Kiinteistöt Oy myös hankki mm. liikehuoneiston kaupungin matkailuinfoa varten. Yrke Kiinteistöt Oy:n omistuksessa olevien rakennusten kirjanpitoarvo 31.12.2013 oli yhteensä 5 168 445 euroa. Lisäksi Yrke Kiinteistöt Oy:llä on sijoituksia ja osakkuusomistuksia muihin yrityksiin yhteensä 446 970 euron arvosta.

MW-Kehitys Oy

MW-Kehitys Oy:n tehtävänä on kehittää yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä Mänttä-Vilppulassa sekä edistää elinkeinoelämän ja kuntien keskinäistä yhteistoimintaa. MW-Kehitys Oy tarjoaa yrityksen perustamisneuvontaa sekä auttaa yrityksiä toimitilojen ja työvoiman etsinnässä, liiketoiminnan kehittämisessä, erilaisten rahoitusratkaisuiden rakentamisessa ja uuteen ympäristöön kotiutumisessa. Toimintaan kuuluu myös alueellisten verkostojen rakentaminen, erilaisten hankkeiden ja projektien toteuttaminen sekä alueen markkinointi.

MW-Kehitys Oy:n pääomistaja on Mänttä-Vilppulan kaupunki 83,6 prosentin osuudella. Lisäksi osakkaina on alueella toimivia merkittäviä yrityksiä. Vuoden 2013 alusta Ylä-Pirkanmaan kuntien yhteinen aluekehittämisorganisaatio Ylä-Pirkanmaan seutuyhdistys ry fuusioitiin MW-Kehitys Oy:öön ja MW-Kehityksen toiminta laajentui mm. seudullisten kehittämishankkeiden hallinnoinnin osalta. MW-Kehitys Oy on saanut myös enemmän vastuuta matkailun- ja taidekaupunki-imagon kehittämisessä. Vuoden 2013 aikana yrityksille on toteutettu useita kehittämistoimenpiteitä ja uusia neuvotteluja yritystoiminnan aloittamisesta tai siirtymisestä Mänttä-Vilppulaan on käyty useiden tahojen kanssa.

MATKAILU JA KAUPUNKIMARKKINOINTI

Mänttä-Vilppulan kaupungin ja MW-Kehitys Oy:n tavoitteena on matkailun edistäminen ja kaupungin tunnettuuden lisääminen sekä matkailuyrittäjyyden kehittäminen ja matkailuyrittäjien yhteistoiminnan edistäminen. Mänttä-Vilppulaa markkinoidaan Taidekaupunkina, joka sisältää monipuolisia kulttuuri-, luonto- ja elämyspalveluita. Markkinoinnin työvälineinä ovat toimineet internet-näkyvyys, sosiaalinen media, ilmoitukset eri julkaisuissa, esitteet, messuosallistumiset jne. MW-Kehitys Oy:n tehtävänä on suunnitella ja toimeenpanna markkinointiin liittyviä toimenpiteitä yhteistyössä kaupungin, valtuutetuista koostuvan kaupunkimarkkinoinnin toimikunnan, paikallisten yrittäjien ja tapahtumajärjestäjien kanssa.

Vuonna 2013 on toteutettu Mänttä-Vilppulan oma matkailuesite ja oltu mukana Keurusselän Seudun yhteismarkkinoinnissa. Matkailumarkkinoinnin yhteistyötä on aktivoitu Ylä-Pirkanmaan kuntien, Jämsän, Keuruun ja Oriveden kanssa Matkalla Suomen Sydämessä –teemalla. Tampereen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysyhtiö Tredea Oy:n kanssa on tehty myös yhteistyötä matkailun markkinoinnissa.

Vuonna 2013 avattiin kaupungin oma Taidekaupunki-info Seppälän puistotie 2:ssa. Taidekaupunki-info on toiminut matkatoimistona ja lipunmyyntipisteinä. MW-Kehitys Oy on myös tehnyt kehittämistoimenpiteitä seudun matkailu- ja palvelualan yrityksissä ja tukenut verkostojen syntymisessä ja edesauttanut laadukkaiden matkailupalvelujen tuottamisessa ja markkinoinnissa.

Mänttä-Vilppulan kaupunki siirsi loppuvuonna 2013 matkailu- ja kaupunkimarkkinoinnin vastuun MW-Kehitykselle 1.1.2014 alkaen. Kaupunki osoittaa jatkossa kehitysyhtiölleen vuotuisen markkinointibudjetin, jota käytetään erityisesti matkailuneuvonnan järjestämiseen ja matkailumarkkinointiin sekä muuhun kaupunki- ja tonttimarkkinointiin. Toteutusta ohjaa kaupungin markkinointitiimi ja kaupunkimarkkinoinnin toimikunta.

KEHITTÄMISHANKKEET

Elinkeinotoiminnan, aluekehittämisen ja yritysten toimintaedellytysten kehittämisen taustalla ovat merkittävässä roolissa erilaiset hankkeet ja projektit. Kehittämisen resurssija kootaan eri lähteistä, kuten valtion budjetin määrärahoista, EU:n rakennepoliittisista ohjelmista sekä kuntien ja yksityisten tahojen rahoituksesta. EU:n ohjelmakaudella 2007–2013 Pirkanmaalla on toteutettu Euroopan aluekehitysrahaston Länsi-Suomen toimenpideohjelmaa (EAKR), Manner-Suomen ESR-ohjelmaa sekä Manner-Suomen Maaseudun kehittämisohjelmaa (EMR). Em. lisäksi on muitakin rahoituslähteitä, mm. Pirkanmaan liiton koordinoima maakunnan kehittämisraha (MKR) sekä erilaiset EU:n erillisohjelmat ja hankkeet.

MW-Kehitys Oy:n hallinnoimat hankkeet:

- Energia- ja ympäristöklusterin kehittämishanke ENY, Toteutusaika 1.1.2011 – 28.2.2014, Hankealue Ylä-Pirkanmaan seutukunta, Rahoitus Pirkanmaan liitto/EAKR 65,5 %, kunnat ja hankkeeseen osallistuvat yritykset, Kokonaisbudjetti 464 620 €
- Kuitusaven mahdollisuudet raaka-aineena uusiotuotteisiin KUMARA, Toteutusaika: 14.3.2011 - 31.3.2014, Hankealue Ylä-Pirkanmaan seutukunta, Rahoitus Pirkanmaan liitto/EAKR, kunnat, hankkeeseen osallistuvat yritykset, Kokonaisbudjetti 285 715€
- Tehdään Yhdessä –hanke, seudulliset yrityspalvelut (EMR), Toteutusaika: 1.9.2011 – 31.12.2013, Hankealue: Ylä-, Etelä-, Kaakkois-, Lounais- ja Luoteis-Pirkanmaan seutukunnat, Rahoitus Pirkanmaan ELY-keskus/EMR 70 % ja kunnat, Kokonaisbudjetti 619 250 €
- Yritysten liiketoimintaympäristöjen kehittäminen LIIKE, Toteutusaika 1.11.2011 – 30.6.2014, Hankealue Ylä-Pirkanmaan seutukunta, Rahoitus Pirkanmaan liitto/EAKR 70 %, kunnat ja hankkeeseen osallistuvat yritykset, Kokonaisbudjetti 213 260 €
- Palvelualan ja teollisten pk-yritysten osaamisen, toimintaedellytysten, tuottavuuden ja kilpailukyvyn parantaminen Pirkanmaalla EDGE Pirkanmaa –hanke, Toteutusaika 1.7.2011 – 30.6.2014, Hankealue: Ylä-, Lounais- ja Luoteis-Pirkanmaan seutukunnat, Rahoitus Pirkanmaan ELY-keskus/ESR 44 % kunnat ja hankkeeseen osallistuvat yritykset, Kokonaisbudjetti 1 592 200 € MW-Kehitys Oy: 282 800 €
- Matkailun markkinointiverkosto, Suomen Sydän –yhteismarkkinointi, Toteutusaika 2013–2014, Hankealue Ylä-Pirkanmaa, Jämsä, Keuruu ja Orivesi, Rahoitus kunnat 50 % ja hankkeeseen osallistuvat yritykset 50 %. Kokonaisbudjetti 25 500 €

Mänttä-Vilppulan kaupungin omat hankkeet

MV -hanke (työllisyyspoliittinen avustus). Hankeaika on 2.1.2009 - 31.12.2013. Kokonaiskustannusarvio 196 400€.

Paras -hankkeen arviointitutkimusohjelma (Arttu)

Tampereen ammattikorkeakoulun hankkeet

Osallistuminen Tampereen ammattikorkeakoulun Mänttä-Vilppulan toimipisteen maakuntakorkeakoulutoiminnan yliopettajan menoihin 1/3 osuudella vuosina 2011-2013. Osuus on 25.000 euroa vuodessa.

PoKo ry:n hankkeet

PoKo ry on yksi 55 Suomessa toimivasta Leader-ryhmästä. PoKo ry:n toimialueena on Mänttä-Vilppula, Ruovesi ja Virrat sekä Ylöjärven osalta entinen Kurun alue. Kunnat osallistuvat Poko ry:n rahoittamiin hankkeisiin vuosittaisella maksuosuudella, mikä on ollut 3,5 €/asukas/vuosi. Vuonna 2013 kuntaraha oli 4,5 €, Mänttä-Vilppulan kuntaosuus oli noin 51.400 €

Yhdistyksen tavoitteena on ruohonjuuritason kehittämishankkeita aktivoimalla ja rahoittamalla parantaa maaseudun elämänlaatua. Toiminnan päämääränä on omaehtoisien, ihmisistä itsestään lähtevän toiminnan käynnistäminen, ylläpitäminen ja edistäminen. PoKo ry:ltä voi hakea osarahoitusta sellaisiin uutta luoviin kehittämistoimenpiteisiin, jotka edistävät työllisyyttä, asumisviihtyvyyttä, maaseudun palveluiden uudelleen organisointia tai taloudellisestikin merkittävää kulttuuritoimintaa. Hankerahoitusta voidaan myöntää sekä yhteisöjen että pienten yritysten kehittämistöimiin. PoKo ry voi rahoittaa myös pienimuotoisia kuntien hankkeita. Tällöin hankekohtaisesti voi tulla myös toteuttajan kuntaosuutta.

Tähän on otettu esimerkkeinä hankkeita, joita on toteutettu tai toteutetaan Mänttä-Vilppulan alueella.

- Ulkoilureitistöjen täydentäminen; Mänttä-Vilppulan kaupunki, Yleishyödyllinen investointituki 100 %
- Mänttä-Vilppulan palvelukohteiden opastuksen kehittäminen, Yleishyödyllinen investointituki 70 %
- Mänttä-Vilppulan käsityökeskus; Taito Pirkanmaa ry kehitti uutta toimintaa Mänttä-Vilppulan käsi- ja taideteollisuusalan toimijoille ja matkailijoille käsityökeskuksen siirtäessä toimintansa Mäntän keskustaan.
- Töpinä Center Oy; yrityksen kehittämistuki 50 %
- Mänttä-Vilppulan 4H-yhdistys ry; Kesäajan toiminnan kehittäminen -esiselvitys, yleishyödyllinen kehittämistuki 90 %
- Parkkivuoren golf-kentän harjoitusalue; Keurusselän golfseura ry, yleishyödyllinen investointituki 50 %
- Sisällissotamuseohankkeen esiselvitys; Suomen sisällissotamuseoyhdistys ry; Sisällissotamuseohankkeen esiselvitys, yleishyödyllinen kehittämistuki 90 %

MAASEUTUELINKEINOT

Maatalouden hallinnolliseen käsittelyyn liittyvät asiat Maatalouden ja maaseudun kehittäminen. Asiakkaiden opastaminen ja neuvonta. Maatalousyrittäjien lomituspalvelut hoitaa Keuruun kaupungin lomatoimisto

	TP 2012	TA 2013	Ta+muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	626 48	22 000	22000	85 851	-63 851	390,2
Menot	-678 094	-881 898	-879938	-778 867	-101 071	88,5
Netto	-200 612	-859 898	-857938	-693 016	-164 922	80,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungin info-pisteen suunnittelu ja aloittaminen	Kyllä / Ei	Valmis 6 / 2013	Kyllä
300 uutta työpaikkaa vuoteen 2020	Kyllä / Ei	20 uutta työpaikkaa vuonna 2012 (netto)	Toteutunut 23

KAAVOITUSPALVELUT

Kaavoituspalveluiden tehtäviin kuuluu yleis- ja asemakaavoituksesta vastaaminen, poikkeamislupien ja suunnittelutarveratkaisujen valmistelutyö sekä kaupunkikuvaan ja kulttuuriympäristöhoitoon liittyvät tehtävät. Mänttä-Vilppulan kaupungin kaavoitustehtävien hoidosta on vastannut kaupunginarkkitehti. Kaupunginarkkitehdin apuna on toiminut suunnitteluavustaja. Kaavasunnittelijan toimeksi ei ole täytetty säästösyistä vuonna 2013. Kaupunginarkkitehti on lisäksi osallistunut kaupungin ympäristönparantamistyöhön, kaupunkikuvan kehittämiseen liittyviin hankkeiden ohjaustyöhön, maankäytön suunnitteluun liittyvien verkostojen toimintaan ja taidehankintatyöryhmän työskentelyyn.

Yleiskaavoitus

Vuoden 2013 aikana käynnistettiin Mänttä-Vilppulan keskustaajaman osayleiskaavoitustyö. Työ käsittää Mäntän ja Vilppulan keskustaajamien alueet lähiympäristöineen (6454 ha). Vuoden 2013 on aloitettu työhön liittyvät kulttuuriympäristö-, arkeologiset ja liikenneselvitykset. Yleiskaavan muita selvityksiä ei käynnistetty asiantuntijapalkkioihin liittyneiden säästötavoitteiden takia. Osayleiskaavoitustyö on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2015 loppuun mennessä.

Asemakaavoitus

Vuoden 2013 aikana jatkettiin Mustanlahden asemakaava- ja asemakaavamuutostyötä ja Vilppulan korttelin 412 asemakaavoitusta. Kirkonpellon asemakaavamuutoksen kulttuuriympäristöselvitystyö aloitettiin. Vireillä ovat edelleen mm. Kirkonpellon asemakaavamuutos, Rusinniemen korttelien 142 ja 151 asemakaavamuutos, Retuntien asemakaava sekä myytäviä kiinteistöjä koskevat asemakaavamuutokset.

Poikkeamisluvat ja suunnittelutarveratkaisut

Poikkeamislupia valmisteltiin 6 kpl ja lausuntoja poikkeamishakemuksiin 1 kpl. Suunnittelutarveratkaisuja valmisteltiin 4 kpl.

Muut maankäytön hankkeet

Kaavoitustoimi osallistui ympäristönparantamistöiden suunnitteluun, palvelukohteiden opastus- ja viitoitushankkeen ohjaamiseen ja kaupunkikuvallisesti tärkeiden rakennus- ja kehittämishankkeiden valmisteluun. Edelleen kaupunginarkkitehti osallistui kaavoitustoimeksi käsitteleviin koulutustilaisuuksiin sekä mm. MAL -verkoston toimintaan.

KAAVOITUSPALVELUT YHTEENSÄ

	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	7 103	4 000		7 315	-3 315	182,88
Menot	-166 713	-191 540	-186 450	-169 812	-16 638	91,08
Netto	-159 610	-187 540	-182 450	-162 497	-19 953	89,06

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Mänttä-Vilppulan osayleiskaavoitustyö	Kyllä/Ei	Luonnosvaihe12/2013	Ei/valmisteluvaihe12/ 2013
Keskustan kehittämistoimenpiteet	Kyllä/Ei	Valmis 2014	Kyllä/Osatavoitteet saavutettu
Joenniemen tilayhtymän asemakaava	Kyllä/Ei	Valmis 6/2013	Ei/ työ keskeytyksissä
Vilppulan korttelin 412 akm	Kyllä/Ei	Valmis1/2013	Ei/ tonttimuutos 2013
Kirkonpellon asemakaavamuutos	Kyllä/Ei	Aloitus9/2013	Kyllä

JOUKKOLIIKENNE**ASIOINTI- JA PALVELULIIKENNE**

Asiointi- ja palveluliikenteen reitit kilpailutettiin viimeksi vuonna 2011 ja sopimus tehtiin kolmelle vuodelle, lisäksi yksi optiovuosi (1.8.2014 – 31.7.2015) on mahdollinen.

Palvelulinjaliikennettä on hoidettu suunniteltujen reittien mukaan, mutta reittejä muutellaan asiakkaiden tarpeiden mukaan joustavasti, kun vain pysytään yrittäjän kanssa sovitun kilometrimäärän puitteissa päivittäin. Avointa palveluliikennettä (asiointiyhteyksiä) ovat voineet käyttää kaikki maksavat asiakkaat.

Asiointiliikenteen periaatteena on ollut järjestää asiointimahdollisuus kaksi kertaa viikossa arkipäivinä. Asiointipäivät eivät ole perättäisiä päiviä. Reitit suunniteltiin siten, että kerran viikossa on mahdollista päästä lähimpään keskustajamaan ja toisen kerran myös toiseen keskustajamaan. Vilppulan alueella asuvat voivat päästä Mäntän keskustaan ja Mäntän puolella asuvat voivat päästä Vilppulan keskustaan.

Asiointiliikennettä ajetaan arkipäivinä reitti- ja aikataulun mukaisesti. Takseilla hoidettavaa asiointiliikennettä järjestettiin aikataulujen mukaan syöttönä linja-autovuoroihin tai suoraan Mäntän ja Vilppulan palveluihin 1-2 kertaa viikossa Pohjaslahdelta, Ylä-Kolkista (kouluaikana), Tammikoskelta, Huhtijärveltä ja Etelä-Vilppulasta. (Uittosalmosta kulki kouluaikoina normaali linja-autovuoro Kolhon kautta, aamulla kerran ja iltapäivällä kaksi kertaa.) Asiointiliikennettä ajettiin koulukuljetusten yhteydessä Ylä-Kolkiin.

OSTETUT LINJA-AUTOVUOROT

Kun vastaanottokeskuksen oppilaiden koulukuljetukset valmistavaan opetukseen Pohjaslahdelle käynnistyivät syksyllä 2012, ostettiin vuoro, jolla mm. lukiolaiset ja ammattioppilaitoksessa opiskelevat voivat kulkea sieltä. Mänttä-Vilppulan kaupunki osti edelleen liikennettä yhteysvälille Halli - Mänttä.

TAKSA-ALENNUSTEN OSTO

Kaupunki kuului Tampereen itäiseen seutulippualueeseen. Seutulippu on alueella kaikkiin linja-autoihin kelpaava edullinen 30 pv:n älykortti, jolla on rajaton matkustusoikeus. Seutulipun hintaa tukevat valtio ja kaupunki. Lipputuotteita on useita. Vuonna 2013 peruslippuja myytiin Mänttä-Vilppulassa 430 kpl, vyöhykelippuja 53 ja TKL:n lippuja 31. Matkojen määrä väheni peruslipun osalta 359 matkaa, vyöhykelipulla väheni 426 matkaa ja TKL:n lipulla lisäys oli 1113 matkaa. Joukkoliikenteen kokonaiskustannukset olivat 226.160 euroa. Lisäystä edellisvuoteen on 23.852 € Asiointiliikennekulut kasvoivat 391 €(yhteensä 55.327 €), palveluliikennekulut kasvoivat 2.406 €(yhteensä 23.970 €). Ostettujen linja-autovuorojen kustannukset kasvoivat 12.854 € (yhteensä 102.703 €). Taksa-alennusten ostomenot (seutulippu) lisääntyivät 5.896 €(yhteensä 24.586 €).

2041 ASIOINTILIIKENNE	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama
Tulot	8 705	5 000		7 729	-2 729
Menot	-63 641	-71 840		-63 056	-8 784
Netto	-54 936	-66 840		-55 327	-11 513

2042 PALVELULIIKENNE	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama
Tulot	3 927	3 000		3 961	-962
Menot	-25 550	-27 300		-27 931	631
Netto	-21 564	-24 300		-23 970	-330

2043 OSTETUT LINJA- AUTOVUOROT	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama
Tulot	2 082	1 200		1 208	8
Menot	-91 930	-95 520		-103 911	8 392
Netto	-89 849	-94 320		-102 703	8 383

2044 TAKSA- ALENNUSTEN OSTO	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama
Tulot	14 259	12 000		18 410	6 410
Menot	-32 949	-31 500		-42 996	-11 496
Netto	-18 690	-19 500		-24 586	-5 086

Joukkoliikenne yht.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	29 032	21 200		31 309	10 109	147,7
Menot	-214 071	-226 160		237 895	-11 735	105,2
Netto	-185 039	204 960		206 586	1 626	100,8

TYÖLLISYYDENHOITOPALVELUT

Työllisyydenhoitopalvelut aloitti toimintansa omana yksikkönään vuoden 2012 alkupuolella. Yksikön tavoitteena on etsiä ratkaisuja ihmisten ongelmiin työllisyyden ja koulutuksen alueilla. Yhtenä toimintamuotona on aktivointisuunnitelmien tekeminen työttömille. Niiden pohjalta syntyi vuonna 2013 kaikkiaan 472 viranhaltijapäätöstä. Aktivointisuunnitelmien perusteella kuntouttavassa työtoiminnassa oli keskimäärin n. 140 henkilöä kerrallaan, 225 eri henkilöä. Heistä n. 40-50 henkilöä oli kuntouttavassa työtoiminnassa kaupungin eri yksiköissä ja loput eri yhdistyksissä, seurakunnissa, kuntayhtymässä ja säätiön tehtävissä. Vuoden aikana oli voimassa sopimukset kuntouttavasta työtoiminnasta jo 20 eri yhteisön kanssa.

Yksiköstä tähän toimintaan osallistui TE-toimiston edustajan ja kulloisenkin asiakkaan kanssa palveluohjaaja. Tarvittaessa sosiaaliasiainhoitaja osallistui myös aktivointisuunnitelmiin. Palveluohjaajan työsuhte vakinaistettiin vuoden 2013 alusta Valma-hankkeen jatkoksi. Hänen toimenkuvaansa kuuluu pitkään työttöminä olleiden asiakkaiden ”poluttaminen” eli kuntouttavan työtoiminnan paikkojen hankkiminen sekä muiden työ-, harjoittelu- ja koulutuspaikkojen taikka muiden ratkaisujen etsiminen asiakasryhmälle. Palveluohjaaja varaa työttömille aikoja terveydenhoitajalta terveystarkastuksiin ja on mahdollisissa jatkoselvittelyissä tukena. Palveluohjaaja opastaa ja auttaa yhteydenotossa esim. velkaneuvojalle, päihdetyöntekijälle, mielenterveystoimistoon, ym.

Vuoden aikana jatkettiin ELMA-selvittelyä. ELMA:lla tarkoitetaan terveydellisistä syistä haastavassa työmarkkina-asetuksessa olevien työttömien eläkemahdollisuuksien selvittämistä. Elmassa pyritään siihen, että mahdollisimman moni sellainen henkilö, jonka oikea paikka ei ole työttömänä työnhakijana kortistossa tai sosiaalitoimen toimeentulotuella, pääsee eläkkeelle.

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on yhden työntekijän voimin huolehtia noin 20-30 asiakkaasta/vuosi. Määrä saattaa näyttää pieneltä, mutta etsivän työn luonteeseen kuuluu nimenomaan yksilöllinen työ asiakkaan kanssa, juuri se, mihin viranomaisten resurssit eivät yleensä riitä.

Nuorten työpajan kohderyhmänä ovat alle 29-vuotiaat nuoret. Tavoitteena on pitäytyä pääasiassa vailla ammatillista koulutusta olevissa asiakkaissa, mutta mukaan otetaan myös koulutuksen suorittaneita avun tarvitsijoita. Syksyllä kokeiltiin nuorten Starttipajaa Autere-opiston tiloissa. Muutoin toimittiin pääasiassa työkeskuksessa ja 'seinättömässä työpajassa'.

Työllisyydenhoitoyksikkö osallistui maan hallituksen käynnistämään nuorisotakuun toteuttamiseen. Sekä nuorten työpajatoimintaan että etsivään nuorisotyöhön saatiin valtionavustusta. Vuoden aikana kaupungissa oli tilaston mukaan keskimäärin 70 työtöntä alle 25-vuotiasta (keskimäärin 90 v. 2012). Alle 25-vuotiaiden aktivointiaste nousi v. 2012 tasolta 32,4 %:sta 47,8 %:iin v. 2013. Vuoden aikana niinkään tilaston mukaan 90 alle 25-vuotiasta työtöntä työllistyi ja laadittiin 372 työllistymis- y.m. suunnitelmaa.

MV-hankkeen toimintaan kuuluivat edelleen kaupungin metsäalueiden ja puistojen raivaukset ja siistimiset sekä tuloväylät, virkistysalueet, uimarannat, tyhjät tontit sekä katukiveyksien puhdistukset. Hankkeen vetäjän lisäksi siinä toimi keskimäärin kuusi työntekijää palkkatuella. MV-hanke oli alunperin alkanut jo kesällä 2006. Koska tämä hanke oli päättymässä vuoden lopussa, valmisteltiin sen jatkoksi uutta hanketta nimellä ”**Kaupunki viihtyisäksi**” ja siihen haettiin rahoitusta Pirkanmaan ELY-keskukselta.

Toukokuussa 2012 aloitettu ”**Ympäristön parantamistyöt 2012**” -hanke jatkui myös vuonna 2013 ja se lisäsi nimensä mukaisesti kaupunkimme viihtyisyyttä sekä kiinteistöjen ja toimitilojen käyttökelpoisuutta. Hanketta ovat toteuttaneet kuntouttavassa työtoiminnassa olevat kaksi kuuden työntekijän työryhmää, joilla kummallakin on ollut työnjohtajana palkkatuella palkattu työsuunnittelija. Toinen ryhmistä on ollut ”kiinteistöryhmä” ja toinen ”puistoryhmä”. Hankkeen tulot kattavat melko tarkalleen sen menot, joten kyseessä on kaupungin oma hanke, johon ei ole ollut mahdollista eikä tarpeen hakea ELY-keskuksen avustusta. Hanketta päätettiin jatkaa myös vuonna 2014.

Mäntän Työkeskuksen tarkoituksena on ollut työntekijäin edellytykset huomioiden:

- edistää työllistymistä ja kuntoutumista.
- parantaa elämän laatua.
- tarjota kehittäviä ja kuntouttavia työhön osallistumis- ja toimintamahdollisuuksia kuntoutussuunnitelman pohjalta.

Nuorten kesätyöllistäminen. Kaupunki työllisti 24 nuorta ympäristönhoitotöihin sekä avustaviin töihin lastenhoidossa.

Vuoden aikana työllisyystilanne pysyi hyvin vaikeana. Joulukuun lopussa kaupungin työttömyysaste oli 14,6 % (12,2 % 31.12.2012), sillä työttömiä työnhakijoita oli tuolloin 707 (ATV=4853). Yli vuoden oli työttömyys jatkunut 165 henkilöllä ja kaikista työttömistä yli 50-vuotiaita oli 328. Pirkanmaan TE-toimiston alueella työttömyysaste oli 14,8 % ja koko maassa 12,6 %.

KELA:lle maksettiin työttömyysaikaisen työmarkkinatuen kuntaosuutta 227.000 euroa. Valtiolta saatiin kuntouttavan työtoiminnan järjestämistä varten 250.000 euroa ja työllistämistukea 213.000 euroa. Työllistämiseen liittyviä tukia saatiin selvästi enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu.

Kaupunginhallituksen asettama työllisyystoimikunta kokoontui vuoden aikana neljä kertaa. Sen tehtäviin lisättiin toimiminen myös nuorisolain 7a §:n mukaisena nuorten ohjaus- ja palveluverkostona. Ensi kertaa solmittiin sopimuksen muotoon saatettu ”Suunnitelma työllisyyden hoidosta ja elinkeinojen kehittämisestä vuonna 2013”, jonka allekirjoittivat Pirkanmaan TE-toimisto MW-Kehitys Oy, Mäntän ja Vilppulan Yrittäjät ry, Sastamalan koulutuskuntayhtymä, SAK:n Mäntän Seudun Paikallisjärjestö ry, Vilppulan Seudun Palvelukotiyhdistys ry, Pirkanmaan Sininauha ry ja Mänttä-Vilppulan kaupunki.

Vuoden aikana valmistui käsittelyä ja päätöksentekoa varten myös KELA:n Tampereen vakuutuspiirin, Pirkanmaan TE-toimiston sekä viiden kaupungin ja kunnan välinen Sopimus työvoiman yhteispalvelusta Pohjoisella Pirkanmaalla. Sen avulla oli tarkoitus aloittaa työvoiman yhteispalvelun eli nk. TYP-tyyppisen toiminnan toteuttaminen.

Työllisyydenhoitopalvelut yht.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	499 350	461 370	461 370	617 436	156 066	133,8
Menot	-1 052 327	-1 181 130	-1 166 670	-1 251 345	84 675	107,3
Netto	-552 978	-705 300	-705 300	-633 909	71 391	90,0

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Työllisyyspalveluyksikön organisointi ja käynnistäminen	Kyllä / Ei	6 / 2012 mennessä	Toteutunut
Työkeskuksen toiminta	Käyttöpäivien määrä	4800	Toteutui 3712 käyttöpäivää
Työkeskuksen toiminta	Työntekijän siirtyminen vapaiden työmarkkinoiden käyttöön	1 – 2 työntekijää	Palkkatöihin 2 henkilöä ja 1 opiskelemaan
Pitkäaikaistyöttömyyden hoito	Asiakkaiden poluttaminen eteenpäin työuralla	50 asiakasta/vuosi	Toteutunut
ELMA-selvittelyjen tuloksellisuus	Myönnetyt työkyvyttömyyseläkkeet	5 kpl/vuosi	Haettu 5 kpl työkyvytt. eläkkeitä – myönnetty 2, kesken 1, valituksia 2 kpl
Etsivän nuorisotyön toimivuus	Uusien ratkaisujen löytäminen yksilötasolla	20 – 30 nuorta/vuosi	Toteutunut 39 nuoren kohdalla
Nuorten työpaja	Asiakasmäärätavoite	25 nuorta/vuosi	Asiakkaita yht. 40, joista uusia 31
Koululaisten kesätyöpaikat	Työllistyvien nuorten määrä	24 nuorta kesässä 3 vk/nuorta	Toteutunut

5.4 Hallintopalvelut

TOIMISTOPALVELUT

Toimistopalveluiden tehtäväalueella on ollut tavoitteena valmius hoitaa tehokkaasti ja luotettavasti kaupungin keskusarkistoa, keskushallinnon asiakirjatuotantoa ja hallintoa ja ohjata hallintokuntien asiakirjatuotantoa ja arkistointia sekä lisäksi hoitaa keskitetysti kaupungin neuvontapiste, toimistotarvikehankinnat, posti-, monistus- ja kulunvalvontapalvelut.

Vuoden 2013 painopistealueena on ollut tiedonhallintasuunnitelman laatiminen yhteistyössä toimialojen kanssa sekä Mäntän kaupungin arkiston päättäminen ja Vilppulan kunnan arkiston järjestäminen

Lähettilpalvelut on ostettu Itella Oyj:ltä ja puhelinvaihteen palvelut KMV-Turvapalvelut Oy:ltä.

Toimistopalveluiden tehtäväalueella on ollut yhteensä 4,5 henkilöä.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	20 933	16 830		10	16 820	0,0
Menot	-320 649	-351 830	-343 670	-307 888	-35 782	89,6
Netto	-300 016	-335 000	-326 840	-307 888	-18 962	94,2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kaupungin tehtäväluokitus palvelualueilla	Kyllä / Ei	Valmis 2013 tammikuun loppuun mennessä	Aloitettu
Tiedonhallintasuunnitelmien laadinta tehtäväluokitusten perusteella	Kyllä / Ei	Projekti aloitetaan v 2013 alussa	Aloitettu potilastietojen osalta, muilta osin lomakkeiden ja ohjeiden laadinnalla
Arkistotilojen järjestäminen	Kyllä / Ei	Toteutetaan v 2013	V:lan k.talon arkisto järjestetty, Mäntän kaupungin arkiston järjestely aloitettu

HENKILÖSTÖPALVELUT

Henkilöstöpalveluiden vastuualueelle kuuluvat kustannuspaikkoina työsuhde- ja palkkahallinto, työterveyshuolto, työpaikkaruokailu, työsuojaus ja TYKY-toiminta sekä yhteinen koulutus. Henkilöstöpalveluiden henkilöstöresurssi on ollut 1.12.2013 lukien henkilöstöpäällikkö ja 2 palkkakirjanpitäjää. Vuoden 13 aikana 1 palkkakirjanpitäjä irtisanoutui ja 1 osa-aikainen palkkakirjanpitäjä jäi eläkkeelle. Tilalle ei ole otettu ketään.

Vuodelle 2013 asetetut toiminnalliset tavoitteet toteutuivat seuraavasti:

Henkilöstöohjelman (käsikirjan) loppuun saattaminen

Henkilöstöopas valmistui syyskuussa 2013. Henkilöstöopas julkaistiin painettuna kirjasena ja ja henkilöstökäsikirja laitettiin kaupungin intranettiin, jossa sen ajan tasalla pitäminen on helppoa. Henkilöstöoppaaseen on koottu kaupungin henkilöstöpoliittiset periaatteet ja sen tarkoituksena on yhdessä henkilöstökäsikirjan kanssa toimia apuna henkilöstöasioihin liittyvässä tiedonjaossa niin esimiehille kuin koko henkilöstöllekin.

	TP 2012	TA 2013	TA+muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	214 304	77 800	77 800	110 916	-33 116	142,6
Menot	-524 141	-525 750	-477 310	-532 821	55 511	111,6
Netto	-309 837	-447 950	-399 510	-421 905	22 395	105,6

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Henkilöstöohjelman (käsikirjan) loppuun saattaminen	Kyllä / Ei	Valmis 2013 kesäkuussa	Kyllä /syyskuu 13

TALOUSPALVELUT

Talousohjelmien tehtävälueelle kuuluvat taloushallinnon eri tehtävät mm. kirjanpito, raha- ja maksuliikenne, rahoitus ja verotukseen liittyvät tehtävät. Talousohjelmien valmistellaan kaupungin talousarvio ja taloussuunnitelma sekä tilinpäätös. Tehtävänä on lisäksi tuottaa organisaatiolle ja johdolle ajantasaista, oikeata ja luotettavaa tietoa kaupungin taloudellisesta tilanteesta ja talousarvion toteutumisesta.

	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	28			23 663		
Menot	-599 924	-741 666	-727 406	-734 847	7 441	101,0
Netto	-599 796	-741 666	-727 406	-711 184	-16 222	97,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Tilinpäätöksen 2012 valmistelu	Kyllä / Ei	Valmis 3 / 2012	Kyllä
Talousohjelmien prosessikuvausten teko	Kyllä / Ei	Valmis 12 / 2013	Aloitettu

TIETOHALLINTOPALVELUT

Tietohallinto vastaa kaupungin kaikkien tietojärjestelmien kehittämisestä ja ylläpitämisestä sekä tietoturvalitiikasta. Tietohallinnon palvelut tuotettiin oman henkilöstön toimesta.

Tietotekniikan tehtäväalueella 2013 tavoitteena oli:

Tietotekniikan tehtäväalueella tavoitteena on

- ottaa käyttöön virtualisointi niiltä osin on tarkoituksenmukaista
- saattaa loppuun oman SOTE-toiminnan järjestelmien käyttöönotto
- edelleen laajentaa kuntatoimijoille tarjottavia palveluita
- saattaa loppuun järjestelmäkuvauksien ja toipumissuunnitelmien tekeminen

Talousarviotavoitteisiin kirjatuissa tehtävissä on pääsääntöisesti onnistuttu ja palvelut on kaikkiaan tuotettu hyvän tietohallintotavan mukaisesti.

Järjestelmien virtualisoinnin selvitys tehtiin 2012, ja 2013 otettiin virtualisointi laajalti käyttöön. Jatkossa kaikki uudet järjestelmäpalvelut tullaan tarjoamaan virtualisoituina niiltä osin kuin se esim. lisenssikäytäntöjen osalta on mahdollista.

Sote-järjestelmät ovat käytössä lukuun ottamatta eräitä integraatioita. Puuttuvien integraatioiden osalta tulee käydä keskustelua niiden toteutustavasta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Vuoden 2014 alusta myös SoTe-järjestelmät on tuotettu kaupungin toimesta eräälle naapurikunnalle.

Järjestelmäkuvauksia ja toipumissuunnitelmaa laaditaan edelleen, näiden osalta aikataulu venyy mm. muille toimijoille tarjottavien palveluiden käynnistämisen vuoksi.

	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	20 933	100 999		121 919	-20 920	121,7
Menot	-320 649	-317 830	-300 230	-268 939	-31 291	89,6
Netto	-300 016	-216 831	-199 231	-147 020	-52 211	73,8

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Otetaan virtualisointi käyttöön niiltä osin kuin tarkoituksenmukaista	Kyllä / Ei	Valmis 2013	Kyllä
Saattaa loppuun oman SOTE-toiminnan järjestelmien käyttöönotto	Kaikki SOTEn järjestelmät käytössä	Valmis 2013	Kyllä

TURVAPAIKANHAKIJAT

Vuodesta 2009 asti perustuen kaupunginvaltuuston 9.3.2009 § 15 päätökseen Mänttä-Vilppulan kaupunki on valmiit vastaanottamaan turvapaikan hakijoita, joiden iät vaihtelevat n. 7-15 vuoden välillä. Kaupungin tehtävänä on hallinnoida alaikäisten turvapaikkahakijalasten sijoittamista ostaa turvapaikkahakijalapsille lastensuojelulain mukaiset palvelut. Lasten määrä voi olla enintään 20. Tarjouskilpailun perusteella kaupunki valitsi Siivet Oy:n turvapaikkahakijalasten ryhmäkotipalvelujen tuottajaksi. Siivet Oy aloitti toimintansa alaikäisten turva-paikanhakijoiden ryhmä- ja perheryhmäkotina 7.4.2009.

ELY-keskuksen ja kaupungin välisen sopimuksen mukaan kaikki vastaanottotoiminnan ja toimintaan liittyvät muut sopimuksessa eriteltyt kulut sekä hallintokulut korvataan kaupungille täysimääräisesti. Mänttä-Vilppulan kaupunki tekee ELY-keskukselle lopullisen selvityksen toteutuneista korvattavista kustannuksista seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Selvityksen perusteella ELY-keskuksen ja kaupungin väliset tulonsiirrot oikaistaan sopimusten mukaisiksi. Sopimusta tarkastetaan kustannusten osalta vuosittain ja tarvittaessa useamminkin.

	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	2 049 556	1 998 000		2 022 104	-24 104	101,2
Menot	-1 924 538	-1 978 000		-1 922 428	-55 572	97,2
Netto	125 017	20 000		99 676	-79 676	498,4

5.5 Sosiaali- ja terveysterveyspalvelut

Palvelualue sisältää

- 1) Kaupungin omana toimintana sosiaali- ja terveysterveyspalveluiden hallinnon, sosiaalityön ja eräät terveydenhuollon tehtävät
- 2) Mäntänvuoren Terveys Oy:n tuottamat
  - Perusterveydenhuollon palvelut terveydenhuoltolain ja kansanterveyslain mukaisesti
  - Sosiaalilainsäädännön mukaiset palvelut
    - sosiaalityön palvelut
    - vammaispalvelut
    - vanhuspalvelut

Kaupunki on järjestänyt sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut ulkoistettuna ostopalveluna 1.1.2013 lukien viranomaistoimintaa lukuun ottamatta. Järjestelyn taustalla oli

- Pirkanmaan sairaanhoitopiirin luopuminen perusterveydenhuollon palveluiden tuottamisesta 31.12.2012, jotka se tuotti vuodesta 2002 lähtien Ylä-Pirkanmaan terveydenhuoltoalueen tulosyksikön toimintana
- Ylä-Pirkanmaan peruspalvelukuntayhtymän (YPEK) lakkauttaminen 31.12.2012 kaupungin ja Ruoveden kunnan päätöksin
- Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuuston päätös 12.11.2012 olla hyväksymättä Jämsän ja Kuhmoisten kesken valmisteltua sote-yhteistyöaluetta ja päätös 26.11.2012 sosiaali- ja perusterveydenhuollon palveluiden hankkimisesta määräaikaaisesti ulkoistettuna

Vuoden 2013 ajan palvelut on tuottanut Mäntänvuoren Terveys Oy, joka on kaupungin ja Pihlajalinna Oy:n yhdessä perustama yhteiskunnallinen yritys. Osakepääomasta kaupunki omistaa 49 % ja Pihlajalinna Oy 51 %.

Palvelutuotannosta tehtiin määräaikainen sopimus ajalle 1.1.2013-31.12.2014. Henkilöstö siirtyi yhtiön palvelukseen 1.1.2013 lukien siten, että heille myönnettiin virkavapaus tai työloma em. määräajaksi kaupungin viroista ja toimista. Kaupungin palvelukseen jäi sosiaali- ja terveystoimen hallinnon ja sosiaalityön ja perusterveydenhuollon henkilökuntaa seuraavasti (tilanne 31.12.2013):

Tilaaajaohtaja	1
Johtava lääkäri	0,40
Koulutuksesta vastaava lääkäri, terveyskeskus	0,50
Koulutuksesta vastaava lääkäri, hammashuolto	0,30
Palvelujohtaja, sosiaalipalvelut	1
Sosiaalityöntekijä	2
Sosiaalineuvoja/Lastenvalvoja	1
Sosiaaliasiainhoitaja	1
Etuuskäsittelijä	2
YHTEENSÄ	9,2

Markkinaoikeus kielsi 11.6.2013 tekemällään ratkaisulla sopimuksen toimeenpanon 31.12.2013 jälkeen . Heti tämän jälkeen käynnistettiin sosiaali- ja perusterveydenhuollon palveluiden kilpailutusprosessi. Kaupunginvaltuusto teki kilpailutuksen perusteella hankintapäätöksen 16.12.2013, ja palveluntuottajaksi valittiin Pihlajalinna Oy. Hankinnan vertailuperusteena oli laatu, ja kaupunki on asettanut tarjouspyynnössään palvelutuotannolle kiinteän kokonaishinnan. Tästä hankintapäätöksestä on valitettu Markkinaoikeuteen, ja käsittely on kesken.

Sosiaali- ja perusterveydenhuollon toteutuma sisältää myös eläkemenoperusteisia maksuja kaupungin omista ja purettujen kuntayhtymien työsuhteista, joiden velvoitteet ovat syntyneet ennen vuotta 2005. Nämä maksut eivät sisälly kilpailutuksen kohteena olevaan palvelutuotantoon, vaan ne ovat kaupungin vastuulla olevia menoja. Sosiaali- ja perusterveydenhuollon tilinpäätöksen nettomenot muodostuvat seuraavasti:

	TA 2013	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
	Nettomenot	Nettomenot	Nettomenot
SOSIAALI-JA PERUSTERVEYDENHUOLLON PALVELUT	23 600 000	24 533 954	933 954
Eläkemenoperusteiset maksut/terveydenhuolto	320 600	328 908	8 308
Eläkemenoperusteiset maksut/sosiaalitoimi	422 180	444 625	22 445
Ypek:n purkaminen	0	111 101	111 101
YHTEENSÄ	24 342 780	25 418 588	1 075 808

Sosiaali- ja perusterveydenhuollon varsinaisen palvelutuotannon nettomenot ilman eläkemenoperusteisia maksuja ja Ypek:n purkamiskuluja pienenevät edellisvuodesta 1.5 Milj. €

ERIKOISSAIRAANHOITO

Erikoissairaanhoidon palvelut kaupungille tuottaa pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiri palvelusopimukseen perustuen. PSHP:n palvelusopimus ylittyi kokonaisuudessaan n. 1,1 M€ PSHP:n palvelujen euromääräinen käyttö kasvoi kokonaisuudessaan edellisvuodesta 546.000 € eli 4,2 %. Erikoissairaanhoidon palveluostoja on toteutunut myös perusterveydenhuollon tai yksityisten toimijoiden läheteillä myös muissa julkisissa ja yksityisissä yksiköissä. Muun kuin PSHP:n erikoissairaanhoidon ostoja toteutui yhteensä 637.000 € Kokonaisuudessaan erikoissairaanhoidon menot kasvoivat edellisvuodesta 1.453.000 € eli 10,9 % ja talousarvio ylittyi n. 1,7 M€

Erikoissairaanhoidon talousarvio toteutui seuraavasti

ERIKOISSAIRAANHOITO	TA 2013	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
PSHP / Palvelusopimus	12 414 000	13 529 632	1 115 632
Erityisvelvoitemaksu	115 000	116 885	1 885
Kalliin hoidon lisälasku+/palautus-	0	69 797	69 797
Ensihoito	304 000	470 347	166 347
Muut erikoissairaanhoidon ostot	270 000	636 654	366 654
YHTEENSÄ	13 103 000	14 823 315	1 720 315

Erikoissairaanhoidon menojen kehitys 2009-2013 on ollut seuraava:

ERIKOISSAIRAANHOITO 2009-2013	2 009	2010	2 011	2 012	2 013
1.000 €					
Erikoissairaanhoidon yhteensä	11 744	13 463	13 205	13 370	14 823
Muutos edelliseen vuoteen / €		1 719	-258	165	1 453
Muutos edelliseen vuoteen / %		14,64%	-1,92%	1,25%	10,87%

Sosiaali- ja terveystaloudet yhteensä

	TP 2012	TA 2013	TA+Muutos	Toteuma TP 2013	Poikkeama	Tot %
Tulot						
Menot						
Netto	-40 932 084	-37 657 400		-40 241 903	-2 584 503	106,9

5.7 Sivistyspalvelut

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Mänttä-Vilppulan sivistyslautakunta kokoontui 10-jäsenisenä 11 kertaa ja pykälää kertyi yhteensä 81, joista 79 julkista ja 2 salaista. Sivistysjohtajan päätöksiä Dynasty –ohjelmaan tuli yhteensä 121 (henkilöstö- 74, salaisia henkilöstö- 1, oppilas- 43 ja yleisiä päätöksiä 3 kappaletta). Webtallennukseen kertyi henkilöstöpäätöksiä yhteensä 222.

Sivistystoimi koulupuolella on toiminut aktiivisesti lisävaltionavustusten hakemisessa ja seuraavista avustuksista on saatu päätökset vuonna 2013 tai niiden loppumisvuosi tai toiminta-aika on vuonna 2013 :

<i>Hanke</i>	<i>Summa €</i>	<i>Käyttöaikataulu / loppuraportti</i>
Vieraskielisten oppilaiden/opiskelijoiden opetukseen myönnettävä täydentävä valtionavustuspäätös vuodelle 2013	ei vielä päätöstä	2013, tulee takautuvasti
Kerhotoiminnan kehittäminen	28 000	2012-2013 / 28.1.2014
Erityisavustus perusopetuksen opetusryhmäkoon pienentämiseen	73 850	2012-2013 / 27.1.2014
Tehostetun ja erityisen tuen kehittäminen (KELPO-hanke)	90 000	2011-2013 / 25.1.2014
Osaava-ohjelma, Pienkoulut laadukkaiden opetuspalvelujen tuottajana	20 000	2013-2014 / 10.2.2015
Kerhotoiminnan kehittäminen	28 000	2013-2014 / 31.1.2015
Erityisavustus perusopetuksen ryhmäkoon pienentämiseen	88 700	2013-2014 / 28.2.2015
Oppijan virtuaalipolku - mobiililla laitevarustelulla monimuotoisuutta portfoliotyöskentelyyn	48 000	2013-2014 / 28.2.2015
Suomen Kulttuurirahasto/Pirkanmaan rahaston avustus musiikkityöpajojen järjestämiseen Pohjaslahden koululla	11 800	2014
EU:n LLP/Comenius Regio -ohjelmatusi " Development of Curricula and Teacher Training"	21 190	2013-2015 / väliraportti kesäk. 2014, loppur. heinäk. 2015
Uudistuva pedagogiikka ja sähköiset materiaalit lukioissa – Valtakunnallinen verkostohanke, hallinnoijana Nakkilan kunta, mukana 38 kuntaa	144 000	2013-2015 / väliraportit tammik. 2014, ja tammikuu 2015, loppur. joulukuu 2015 Nakkilaan

Valtionavustusta on haettu kerhotoiminnan kehittämiseen vuodesta 2009 lähtien. Yhteyshenkilönä ja koordinaattorina on toiminut rehtori Leena Ekola. Avustusta saatiin lukuvuodelle 2012-2013 28 000 euroa ja lukuvuodelle 2013-2014 samoin 28 000 euroa. Kerhohajaajina ovat toimineet koulun henkilökunnan lisäksi kolmannen sektorin ohjaajat esim. shakkiseuralta, urheiluseuroilta ja kansalaisopistolta.

Kohdennettua valtionavustusta perusopetusryhmien pienentämiseen saatiin 73 850 euroa lukuvuodelle 2012-2013. Lukuvuodelle 2013-2014 tukea saatiin 88 700 euroa. Saadut euromäärät ovat pohjautuneet tarkkoihin tuntilaskelmiin, jotka on saatu kouluilta. Lisäksi sivistysjohtaja on hakenut avustustunteja taideopetuksen samanaikaisopetukseen. Jakotunnit, resurssiopettaja, samanaikaisopettaja sekä taideopetustunnit on käytetty koulujen haun ja toiveiden mukaisesti. Lukuvuoden 2012-2013 avustuksesta on tehty selvitys OKM:lle.

Tehostetun ja erityisen tuen kehittämishanke (KELPO-hanke) jatkui vuonna 2013 koordinaattori erityisluokanopettaja Sanna-Riina Vuorenmaan ohjauksella. Henkilökunnalle järjestettiin koulutusta ja KELPO:ssa toimivat työryhmät. Kolmiportaisen tuen lomakkeita kehitettiin ja luotiin osaksi Primus –ohjelmaa. Loppuraportti KELPOsta tehtiin.

Osaava –ohjelman avulla kehitetään pienten koulujen opettajien koulutusta valtakunnallisesti. Pienkouluverkostoon kuuluu noin 80 kuntaa. Koordinaattorina toimii tutkija Lauri Wilen.

OPH:n Oppijan virtuaalipolku – mobiililla laitevarustelulla monimuotoisuutta portfoliotyöskentelyyn - avustuksella saatiin hankittua mobiililaitteita luokkiin. Mobiililaitteiden kilpailutus tehtiin loppuvuodesta. Lisäksi avustuksella tullaan järjestämään mobiililaitte -koulutusta.

Pohjaslahden koulun musiikkityöpajatoiminnasta saatiin lukea paikallislehdestä innostava juttu keväällä.

EU Regio -hanke on kahden maan välinen hallinnon hanke. Osallistujana täytyy olla hallinnon lisäksi joku yritys tai yhteisö. Sivistystoimi/sivistysjohtaja on koordinoijana ja yhteyshenkilönä hankkeessa. Osallistujat Mänttä-Vilppulasta ovat: Coordinator organisation: Mänttä-Vilppulan sivistystoimi, Partner organisations: Vilppulan yhteiskoulu, Savosenmäen koulu, Gösta Serlachius Fine Arts Foundation, Taito Pirkanmaa, Mänttä-Vilppulan käsityökeskus ja Sammallammass. Islannista Sandgerðinin kunnasta osallistujat ovat: Coordinator organisation: Sandgerðisbær – Skólafulltrúi Partner organisations: Grunnskólin i Sandgerði, Leikskólin Sólborg, Listatorg Lista -og menningarfélag, Þekkingarsetur Suðurnesja, Náttúrustofa Suðvesturlands ja Rannsóknasetur Háskóla Íslands á Suðurnes.

EU:n hankerahalla vierailtiin Sandgerðinin kunnassa Islannissa syys-lokakuussa. Pää tavoite on kehittää opettajakoulutusta opetussuunnitelman kehittämisen yhteydessä. Suomessa on meneillään opetussuunnitelman uusiminen ja tämä hanke on sidottu siihen prosessiin. Opetussuunnitelmaa kehitetään tässä hankkeessa biologia/maantieto, kuvataide ja käsityö -oppiaineissa. Hankkeen toteuttamisen yhteydessä tuotetaan design käsityö, koru, Suomen ja Islannin materiaalista. Opettajille tehdään siitä opas ja vaihdetaan luonnon materiaaleja maidemme kesken. Hankkeessa tuotetaan opas materiaaleista opettamisen avuksi.

Sivistyslautakunnan toteumaprosentti on 92,08 prosenttia.

SIVISTYS LAUTAKUNTA	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-53 015	-82 918	-79 698	-73 385	-6 313
Netto	-53 015	-82 918	-79 698	-73 385	-6 313

SIVISTYS TOIMISTO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	40	0	0	30	-30
Menot	-138 552	-141 680	-131 260	-134 780	3 520
Netto	-138 512	-141 680	-131 260	-134 750	3 490

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO YHTEENSÄ

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TA 2013	Toteutunut 2013
Sivistyslautakunnan kokoukset/päätökset	11 / 110	11 / 81
Sivistysjohtajan päätökset	230	121 + 222 web

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	40	0	0	30	-30	
Menot	-191 567	-224 598	-210 958	-208 164	-2 793	98,68
Netto	-191 527	-224 598	-210 958	-208 134	-2 823	98,66

VARHAISKASVATUS

Varhaiskasvatuksen tehtäväalueeseen kuuluvat kunnan järjestämä lakisääteinen päivähoido ja kotihoidon tuki. Päivähoidoa järjestettiin perhepäivähoidossa ja päiväkodeissa, vuorohoidoa järjestettiin ryhmäperhepäivähoitokodeissa.

Päivähoidon hallinnossa työskentelivät varhaiskasvatuksen johtaja, päivähoidon kanslisti, varhaiskasvatuksen aluejohtaja, perhepäivähoidon ohjaaja ja päiväkodin johtaja. Perhepäivähoitajia oli 13, päiväkoteja viisi ja ryhmäperhepäivähoitokoteja kaksi. Lapsia päivähoidossa 31.12.2013 oli 300 (49,3% ikäryhmästä 0-6v), mikä on 7 lasta vähemmän kuin edellisellä vuonna (307 lasta, 49% ikäryhmästä 0-6v).

Vuorohoitoyksiköiden välistä yhteistyötä lisättiin määrätietoisesti ja järjestelmällisesti mm. viikonloppupäivystysten osalta. Myös koulujen loma-aikoina toimintaa yhdistettiin ja henkilökunta liikkui yksiköiden välillä tarpeen mukaan. Vuorohoidon tarve oli vaihtelevaa, yhtäaikaista hoitosuhteita oli kuukaudesta riippuen 40-60, jonka vuoksi henkilökunnan tarpeen arvioiminen on ollut haastavaa. Ajoittain vuorohoidon kysyntä on ollut runsasta, jonka vuoksi jouduttu usein tekemään tilapäisiä työjärjestelyjä.

Esioppilaiden osapäivähoidoa järjestettiin esiopetuksen yhteydessä päiväkodissa, aamu- ja iltapäivähoitona esiopetuksen tiloissa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivä toiminnan tiloissa yhteistoiminnassa koululaisten kanssa. Esioppilaiden erilaisiin hoitomuotoihin vaikuttivat kaupungin eri alueiden erilaiset mahdollisuudet tilojen, henkilöstön ja muiden puitteiden vuoksi.

Kesällä 2013 perheillä oli toisen kerran mahdollisuus saada hyvitystä päivähoitomakuissa, kun he pidensivät lapsen lomaa heinäkuun lisäksi vähintään kaksi viikkoa. Järjestelyllä pyrittiin siihen, että henkilökunnan lomajärjestelyt voitiin järjestää mahdollisimman pienillä vuosilomasijaiskustannuksilla. Vuositasolla sijaiskustannukset laskivatkin edelliseen vuoteen verrattuna jopa 75.000€ Kesäajan järjestelyillä on ollut kustannusten laskussa merkittävä osa, sillä vuosilomansijaisia ei juurikaan tarvittu kesällä 2013.

Merkitys sijaiskustannusten (vuosiloma- ja muut sijaisuudet) laskussa on myös onnistuneella esimiestyöllä. Esimiestyöhön ja esimiesten yhteistyöhön on panostettu ja vuonna 2013 toiminta oli suunnitellun organisaatiomallin mukaista.

Varhaiskasvatuksen koko henkilöstön yhteiskoulutukset järjestettiin kaksi kertaa vuoden aikana (osallistujia keväällä 56, syksyllä 47). Keväällä aiheena oli Lasten ruokakasvatus varhaiskasvatuksessa (osa Sapere-hanketta). Syksyn koulutus järjestettiin yhteistyössä Virtain, Juupajoen ja Ruoveden kuntien kanssa. Lisäksi yksiköillä oli vuoden aikana omia sisäisiä koulutuksellisia teemailtoja.

Oppisopimuskoulutuksen aloitti kuusi varhaiskasvatuksen työntekijää, joista kolme tekee lastenohjaajan ammattitutkintoa ja kolme henkilöä johtamisen erityisammattitutkintoa.

Kiertävän erityislastentarhanopettajan virkaa/toiminta ei laitettu hakuun, vaan palvelu ostettiin edelleen yksityiseltä palvelun tuottajalta. Ostopalvelu toimi hyvin ja palvelun laatu oli erinomaista. Henkilökunta koki saaneensa tukea omaan työhönsä erityisen tuen tarpeessa olevien lasten kanssa. Erityislastentarhanopettajan palvelua käyttivät kaikki päivähoitomuodot, perhepäivähoidossa erityislastentarhanopettajan tuki oli koulutusta siitä, miten hoitaja voi tukea lapsen kehitystä ja oppimista omassa hoitotyössään. Erityistä tukea tarvitsevat lapset sijoitetaan ensi sijaisesti päiväkotiryhmään.

Hankkeet

Muutama päiväkotij- ja yksi ryhmäperhepäivähoitoryhmä sekä muutama perhepäivähoitaja osallistuivat Lasten ruokakasvatus varhaiskasvatuksessa -hankkeeseen vuonna 2013. Hankkeen tavoitteena oli kouluttaa ja perehdyttää hankekuntien varhaiskasvatuksen ja ruokapalvelun henkilöstöä lasten terveelliseen ravitsemukseen, ruokakasvatukseen sekä Sapere -menetelmän käyttöön, soveltamiseen ja kehittämiseen varhaiskasvatuksessa. Hanketta rahoitti sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, kunnan laskennalliseksi omarahoitussuudeksi on riittänyt henkilöstön palkkakulut koulutuspäiviltä.

Mänttä-Vilppula on ollut osallisena myös Pirkanmaan lastenkulttuurin kehittämishankkeessa. Hankkeen pilottityöpaikat toteutetaan varhaiskasvatuksessa. Hanke päättyi keväällä 2014.

VARHAISKASV. HALLINTO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	14 370	14 520	14 520	7 074	7 445
Menot	-231 599	-202 820	-199 150	-142 875	-56 274
Netto	-217 229	-188 300	-184 630	-135 801	-48 828

PERHEPÄIVÄHOITO

PERHEPÄIVÄHOITO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	114 787	120 880	120 880	109 194	11 686
Menot	-568 508	-650 240	-630 800	-490 430	-140 369
Netto	-453 721	-529 360	-509 920	-381 237	-128 683

KOSKELAN VUOROHOITO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	30 902	30 800	30 800	34 871	-4 071
Menot	-262 307	-288 810	-280 050	-280 462	413
Netto	-231 405	-258 010	-249 250	-245 591	-3 659

PYRYHARAKKA	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	31 835	36 300	36 300	24 641	11 658
Menot	-182 861	-218 400	-213 090	-208 513	-4 576
Netto	-151 026	-182 100	-176 790	-183 872	7 082

PÄIVÄKOTIHOITO

KOSKELA	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot		45 140	45 140	59 024	-13 884
Menot		-297 870	-288 200	-313 609	25 409
Netto		-252 730	-243 060	-254 584	11 524

KIRKONPELTO	TP2012 (+KOSKELA)	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	159 092	78 860	78 860	117 739	-38 879
Menot	-856 658	-570 390	-553 760	-464 744	-89 015
Netto	-697 656	-491 530	-474 900	-347 004	-127 895

SARAPUISTO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	49 410	63 200	63 200	48 873	14 326
Menot	-337 050	-383 080	-370 220	-393 436	23 216
Netto	-287 640	-319 880	-307 020	-344 562	37 542

VILPPULANKOSKI	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	74 000	105 400	105 400	134 989	-29 589
Menot	-665 570	-708 360	-685 860	-671 078	-14 781
Netto	-591 570	-602 960	-580 460	-536 089	-44 370

3146 KOLHO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	45 000	41 500	41 500	42 851	-1 351
Menot	-189 050	-215 100	-209 640	-212 595	2 955
Netto	-44 050	-173 600	-168 140	-169 743	1 603

ESIOPETUS

Esiopetusta järjestettiin peruskouluissa erillisryhmissä, peruskoulun yhdysluokassa ja päiväkodissa erillisryhmässä. Päiväkodin yhteydessä olevien esiopetusryhmien käytännön asiat hoiti varhaiskasvatuksen aluejohtaja, mutta hallinnollisesti ryhmät kuuluvat Savosenmäen kouluun. Esiopetus toteutettiin koulun henkilöstöllä Savosenmäen koulussa yhdessä ryhmässä ja Sarapuiston päiväkodissa sosiaalitoimen henkilöstöllä kahdessa ryhmässä. Savosenmäessä ei päivähoitoa järjestetä, sen sijaan Sarapuistossa järjestetään.

Esiopetuksen henkilöstö kuuluu sivistystoimeen koulujen toteuttamassa esiopetuksessa Vilppulankosken, Kolhon ja Pohjaslahden kouluissa sekä Savosenmäen koulun esiopetuksessa. Yleisesti esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyötä täytyy edelleen kehittää.

Esiopetusoppilaita oli 97, mikä on saman verran kuin edellisvuonna.

ESIOPETUSOPPILAAT

Tilastointipäivä 20.9.13, M=maahanmuuttajaoppilaat

Ennuste

	11-12	M	'12-13	'13-14	14-15	15-16	16-17
Vilppulankosken koulu	29		31	29	43	25	28
Kolhon koulu	15		9	17	8	9	8
Pohjaslahden koulu	2		2	3	2	3	1
Savosenmäen koulu	49	1	55	48	53	51	44
Yhteensä	95	1	97	97	106	88	81

Sarapuiston esiopetuksen toteumaprosentti on 91,24 prosenttia. Savosenmäen esiopetuksen toteumaprosentti on 97,33 prosenttia. Vilppulankosken esiopetuksen toteumaprosentti on 94,03 prosenttia, Pohjaslahden esiopetuksen 153,46 prosenttia ja Kolhon esiopetuksen 101,32 prosenttia. Esioppilaita Pohjaslahdella oli keväällä E-2-yhdysluokassa lukuvuoden päättyessä kaksi (2) esioppilasta ja syksyllä kolme (3) oppilasta.

5154 SARAPUISTON ESIOPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	13	0	-	0	0
Menot	-190 720	-196 190	-190 710	-174 008	-16 702
Netto	-190 706	-196 190	-190 710	-174 008	-16 702

5151 SAVOSENMÄEN ESIOPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	34	-34
Menot	-92 723	-91 590	-89 450	-81 610	-7 840
Netto	-92 723	-91 590	-89 450	-81 577	-7 873

5121 VILPPULANKOS KEN ESIOPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-154 609	-166 270	-161 300	-151 676	-9 624
Netto	-154 609	-166 270	-161 300	-151 676	-9 624

5141 POHJASLAHDEN ESIOPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-15 890	-9 995	-9 575	-14 694	5 119
Netto	-15 890	-9 995	-9 575	-14 694	5 119

5131 KOLHON ESIOPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-59 576	-59 920	-59 130	-59 912	782
Netto	-59 576	-59 920	-59 130	-59 912	782

ESIOPETUS YHTEENSÄ

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2012	TA 2013	TOTEUTUNUT 2013
Esiopetus ~~Oppilas~~	5 321	5 402	4 968
Sarapuisto	5 019	4 905	4 640
Savosenmäki	6 395	6 106	5 827
Vilppulankoski	5 154	5 364	5 056
Pohjaslahti	7 945	4 998	5 878
Kolho	4 965	6 658	4 609

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	13	0	0	34	-34	
Menot	-513 518	-52 3965	-510 165	-481 900	-28 265	94,46
Netto	-513 505	-52 3965	-510 165	-481 867	-28 298	94,45

PERUSKOULUTUS**Oppilasmäärän kehitys**

Oppilaita oli 9 oppilasta vähemmän kuin edellisvuonna. Maahanmuuttajaoppilaita oli tilastointipäivänä 20.9.2013 kaksitoista (12) lasta. Mamu-oppilaita oli 7 lasta vähemmän kuin edellisvuonna. Yhteensä perusopetusoppilaita oli 1021 (mukana mamu-oppilaat).

OPPILASMÄÄRÄT KOULUITTAIN

Tilastointipv. 20.9.13, M=maahanmuuttajaoppilaat

Ennuste

	11-12	M	12-13	M	13-14	M	14-15	15-16	16-17
Vilppulankosken koulu	229		211		207		192	195	187
Kolhon koulu	59		64		66		69	68	72
Pohjaslahden koulu	14		8	19	13	12	16	17	17
Savosenmäen koulu	349	1	347		337		319	313	313
Vilppulan yhteiskoulu	174		182		171		162	150	149
Koskelan yläkoulu	183		189		198		189	192	176
Harjaantumisopetus	16		17		17		16	15	15
Yhteensä	1024	1	1018	19	1009	12	963	950	929

Savosenmäen koulu = Savosenmäen koulu ja Koskelan alakoulu

Vilppulan yhteiskoulun oppilasmäärä aleni 11 oppilaalla, sen sijaan Koskelan yläkoulun oppilasmäärä kasvoi 9 oppilaalla. Vilppulankosken koulun oppilasmäärä aleni, sen sijaan Kolhon, Savosenmäen ja Pohjaslahden koulun oppilasmäärät kasvoivat hieman verrattuna edellisvuoteen. Pohjaslahden koulun oppilasmäärää lisää, että yleisopetukseen on otettu pari muuta kuin lähikouluunsa kuuluvaa oppilasta.

Mänttä-Vilppulan muutettu perusopetussuunnitelma (Opetushallituksen määräys 50/011/2010) astui voimaan 1.8.2011. Viimeisimmän opetussuunnitelmauudistuksen mukanaan tuomat muutokset oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämisessä tulivat käytänteiksi. Kolmiportaisen tuen muodot; yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityistuki tulee kirjattua suunnitelmallisesti. Luokanopettaja/luokanvalvoja tekee yhteistyössä erityisopettajan kanssa pedagoginen selvityksen laadinnassa, kun tehostettu tuki ei riitä.

Opetusjärjestelyistä

Valmistavan opetuksen järjestäminen Pohjaslahden koululla sujui hyvin. Valmistavan opetuksen kuljetusjärjestely kilpailutettiin tänäkin vuonna. Reitti lähti aamulla Pohjaslahdelta ja iltapäivisin Mänttämästä, jolloin toisen asteen opiskelijat pystyivät käyttämään ko. kuljetusta.

”Kyläkoulun muuttuva rooli muuttuvassa kuntakentässä” hanke toteutettiin 1.1.12 - 30.6.2013. Hanketta koordinoi Turun yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Brahea/tutkija FT Sami Tantarimäki. Kumppaneina hankkeessa olivat Siirtolaisuusinstituutti ja Helsingin yliopiston Ruralia-Instituutti (Mikkeli). Hanketta rahoitti Maa- ja metsätalousministeriö (MMM/MAKERA). Kohdekoulut ja -kunnat valittiin vuosien saatossa tehdyn kyläkoulu- ja maaseudun maahanmuuttajatutkimuksen sekä niihin liittyneiden keskustelujen, kokemusten ja verkostoitumisen perusteella. Kohteina olivat Mikkelin, Mänttä-Vilppulan, Punkalaitumen ja Virtain kyläkoulut. Mänttä-Vilppulasta tutkimuksessa oli mukana Pohjaslahden koulu. Haastatteluissa olivat mukana koulun edustajana rehtori ja maahanmuuttajalasten opettaja ja huoltajia sekä hallinnon edustajana sivistysjohtaja.

Savosenmäen koulua käy monta perhekotiyksiköstä tullutta lasta jotka eivät enää saa valmistavaa opetusta, mutta jotka tarvitsevat S2-opetusta ja muita tukitunteja. S2-opettaja on palkattu maahanmuuttajalapsia varten. Samoin Koskelan yläkoulussa opiskeleville maahanmuuttajanuorille järjestettiin lisää kielen tunteja

ja heidän opetustaan eriytettiin tarvittaessa. Näin ollen opettajille tuli lisää opetettavia tunteja. Mamu-lasten opetusjärjestelyt ovat vaatineet aikaa ja vaivaa monella eri taholla sekä hallinnossa että kouluissa.

Kolhon koulun yhteyteen rakennettiin lähiliikuntapaikka Nuori Suomi –ohjelman avulla. Lähiliikuntapaikka on ollut kovassa käytössä ja aktivoinut lapsia ja nuoria liikkumaan lisää.

Viroista

Keväällä avoinna olleisiin viiteen toistaiseksi täytettävään luokanopettajavirkaan saatiin muodollisesti pätevät henkilöt. Hauissa painotettiin jonkin oppiaineen opetustaitoa ja koulutusta ja myös nämä toiveet täyttyivät. Kaksoiskelpoisuuden omaa kaksi viranhaltijaa. Uskonnon ja terveystiedon tuntiopettajan virkaan saatiin muodollisen kelpoisuuden omaava henkilö, samoin kuin laaja-alaiseen erityisopettajan virkaan. Ainoa virka, johon ei saatu kelpoisuuden omaavaa opettajaa, oli erityisluokanopettajan virka. Tähän virkaan valittu kuitenkin opiskelee saadakseen kelpoisuuden.

Syksyllä eläkkeelle jääneiden opettajien tilalle saatiin kelpoiset opettajat kahteen luokanopettajan virkaan. Toisella viranhaltijalla on kaksoiskelpoisuus. Esiopettajan virka koulupuolella täytettiin samoin kelpoisuuden omaavalla henkilöllä.

Musiikin tuntiopettajan virka Koskelan yläkoulussa lakkautettiin 1.8.2013 lukien, koska kahdelle musiikin lehtorille ei riitä tunteja kunnassamme. Perustettiin uusi musiikin lehtorin virka, jolla on tunteja sekä Vilppulan yhteiskoulusta että Koskelan yläkoulusta ja Mäntän lukiosta. Tähänkin virkaan saatiin muodollisesti pätevä henkilö.

Koulujen budjettien toteumaprosentit

Vilppulankosken koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoitteet saavutettiin, toteuma on 98,10 prosenttia.

Kolhon koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 93,99 prosenttia.

Pohjaslahden koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 93,32 prosenttia.

Oppilaskohtainen kustannus on suuri, koska koko koulun oppilasmäärä on pieni.

Savosenmäen koulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 97,33 prosenttia.

Harjaantumisopetus: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin ylityksellä, toteuma on 95,08 prosenttia.

Vilppulan yhteiskoulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin, toteuma on 95,98 prosenttia.

Koskelan yläkoulu: Tehokkuus- ja taloudellisuustavoite saavutettiin pienellä ylityksellä, toteuma on 100,64 prosenttia. Ylitys budjetissa on 10159,94 euroa, jota selittää henkilöstökulujen ylitys. Henkilöstökuluihin liittyy maahanmuuttajalapsien opetukseen liittyvät lisätunnit.

Yleisesti ottaen koulujen toteutumisprosentteihin voi olla tyytyväinen.

Muiden yhteisten toimintojen toteumaprosentti oli 72,14 prosenttia. Prosenttia pienentää toimintatuottojen kasvu 331 949,37 eurolla. Tukia ja avustuksia valtiolta korvamerkittynä koulupuolelle saatiin 179 518 euroa. Matkustus- ja kuljetuspalveluihin eli oppilaiden kuljetuksiin kului esi- ja perusopetuksessa 582 295 euroa ja maahanmuuttajien valmistavan opetuksen kuljetuksiin 44 302 euroa. Kasvua oli 4028 euroa edellisvuoteen verrattuna.

Koulukuljetukset ja asiointi- ja palveluliikennekuljetukset kilpailutettiin vuonna 2011 kolmelle vuodelle, joten tänä vuonna laajaa kilpailutusta ei tarvinnut tehdä kuin valmistavan opetuksen ja Pohjaslahden koulun kuljetuksiin. Sivistystoimi järjesti koulukuljetuksen 237 perusopetuksen oppilaalle. Koulukuljetuskriteerit voi lukea perusopetuksen [www-sivuilta](http://www.sivuilla). Valituksia koulukuljetuksesta ei juurikaan tullut.

PERUSOPETUS

VILPPULANKOS KEN KOULU	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	828	0	0	1153	-1153
Menot	-1 482 407	-1 510 915	-1 476 545	-1 449 665	-26 881
Netto	-1 481 579	-1 510 915	-1 476 545	-1 448 511	-28 034

KOLHON KOULU	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	2 632	0	0	1 887	-1 887
Menot	-609 046	-656 340	-643 630	-606 850	-36 780
Netto	-606 414	-656 340	-643 630	-604 962	-38 668

POHJASLAHDEN KOULU	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	2 159	0	0	2 200	-2 200
Menot	-175 169	-173 930	-169 450	-160 330	-9 120
Netto	-173 010	-173 930	-169 450	-158 130	-11 320

SAVOSENMÄEN KOULU	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	1 377	0	0	983	-983
Menot	-2 051 583	-2 121 680	-2 073 160	-2 018 813	-54 347
Netto	-2 050 207	-2 121 680	-2 073 160	-2 017 830	-55 330

HARJAANTUMIS -OPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	1 000	1 000	0	1 000
Menot	-299 472	-318 345	-311 925	-295 635	-16 290
Netto	-299 472	-317 345	-310 925	-295 635	-15 290

VILPPULAN YHTEISKOULU	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	1 402	0	0	130	-130
Menot	-1 562 980	-1 642 970	-1 594 210	-1 530 306	-63 904
Netto	-1 561 578	-1 642 970	-1 594 210	-1 530 176	-64 034

KOSKELAN YLÄKOULU	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	2 550	670	670	0	670
Menot	-1 515 667	-1 635 720	-1 599 210	-1 608 700	9 490
Netto	-1 513 117	-1 635 050	-1 598 540	-1 608 700	10 160

MAAHANMUUTT AJIEN OPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-55 011	-153 240	-152 170	-161 274	9 104
Netto	-55 011	-153 240	-152 170	-161 274	9 104

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Kunnat voivat järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa 1-2-luokkalaisille ja erityisoppilaille, mutta pakkoa ei ole. Toimintaan saa valtionosuutta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall.	31.12.09	31.12.10	31.12.11	31.12.12	31.12.13
Vilppulankosken koulu	30	22	22	24	18
Kolhon koulu	10	9	11	11	11
Pohjaslahden koulu	0	0	0	0	0
Savosenmäen koulu	34	37	40	47	40
Harjaantumisopetus	5	7	8	7	7
Yhteensä	79	75	81	89	76

Vilppulankosken aamu- ja iltapäivätoiminnan (apip-toiminnan) toteuma on 116,40, Kolhon koulun 75,48, Savosenmäen koulun 79,97 ja harjaantumisopetuksen 61,07 prosenttia.

VILPPULANKOS K. KOULU AP/IP	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	12 550	12 500	12 500	13 368	-868
Menot	-50 117	-46 810	-46 500	-52 945	6 445
Netto	-37 567	-34 310	-34 000	-39 577	5 577

KOLHON KOULU AP/IP	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	6 420	5 000	5 000	7 994	-2 994
Menot	-38 318	-44 750	-43 890	-37 350	-6 540
Netto	-31 899	-39 750	-38 850	-29 356	-9 534

POHJASLAHDEN KOULU AP/IP	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0

SAVOSENMÄEN KOULU AP/IP	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	25 315	17 000	17 000	24 350	-7 350
Menot	-62 092	-69 820	-68 520	-65 549	-2 971
Netto	-36 777	-52 820	-51 520	-41 199	-10 321

HARJAANTUMIS OPETUS AP/IP	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	4 360	0	0	4 110	-4 110
Menot	-19 846	-18 370	-17 960	-15 078	-2 882
Netto	-15 486	-18 370	-17 960	-10 968	-6 992

MUUT YHT TOIMINNOT	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	421 323	152 000	152 000	483 949	-331 949
Menot	-967 672	-785 050	-782 910	-939 091	156 181
Netto	-546 349	-633 050	-630 910	-455 142	-175 768

PERUSKOULUTUS YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TP 2012	TA 2013	Toteutunut 2013
Perusopetus €oppilas	7 603	7 916	7 562
Vilppulankosken koulu	6 734	7 161	6 931
Kolhon koulu	9 860	10 255	9 307
Pohjaslahden koulu	15 728	21 741	15 060
Savosenmäen koulu	5 866	6 114	5 900
Vilppulan yhteiskoulu	8 773	9 027	8 670
Koskelan yläkoulu	8 574	8 651	8 314
Harjaantumisopetus	18 150	18 667	17 390

Oppilaat TA2013 = 20.9.12, oppilaat TP2013 = 20.9.12 ja 20.9.13 keskiarvo

Koulukuljetuskustannukset eivät ole mukana.

Aamu- ja iltapäivätoiminta ei ole mukana €oppilas tunnusluvuissa.

Keskiarvo perusopetusoppilaan menoerästä on 7562 euroa. Koko maassa ka-luku/oppilas vuonna 2012 oli 8381 euroa.

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	478 448	188 170	188 170	540 159	-351 989	287,06
Menot	-8 968 495	-9 701 905	-9 490 245	-9 423 485	-66 760	99,3
Netto	-8 490 047	-9 513 735	-9 302 075	-8 883 325	-418 750	95,5

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Perusopetuksen päättötodistuksen saavien opp. lkm 9-vuoden koulunkäynnin päättyessä lukuvuoden lopussa	Päättötodistuksen saavien opp. lkm (ikäluokastaan)	100 % oppilaista saa päättötodistuksen lukuvuoden päättyessä*	94 %, joustava opetusjärjestely 5 oppilaan kohdalla

* Koskelan yläkoulussa oli 57 oppilasta laskentapäivänä 20.9.2012. Yksi oppilas sai todistuksen pari viikkoa myöhemmin kuin muut suorittuaan puuttuvan osan. Kolme oppilasta jatkaa koulunkäyntiä HOJKS:n mukaan eikä vielä saanut päättötodistusta keväällä.

*Vilppulan yhteiskoulun oppilasmäärä 9. luokalla oli 52 oppilasta, joista 50 oppilasta sai päättötodistuksen keväällä.

* Edellä mainittu kuvastaa joustavia opetusjärjestelyjä. Näin ollen päättötodistuksen sai 104 oppilasta ja koulunkäynti jatkuu 5 oppilaan kohdalla (9-luokkalaista yhteensä 104).

LUKIOKOULUTUS**MÄNTÄN LUKIO**

Tavoitteena edelleen on, että toisen asteen opiskelijat jäisivät omalle seutukunnalle opiskelemaan. Kaupunginvaltuusto on päättänyt strategialinjauksessa, että lukiota kehitetään taidepainotteiseen suuntaan.

Valtakunnallisen verkostohankkeen ”Uudistuva pedagogiikka ja sähköiset materiaalit lukioissa” on käytettävissä 1400 euroa laitehankintoihin. Hankkeen keskeisiä tavoitteita ovat mm. hyviä käytänteitä jakavan ja jatkuvasti oppivan verkoston synnyttäminen, teknologian käyttöönotto pedagogisiin valintoihin perustuen, sähköisiin ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen ja innovatiivisten pedagogisten mallien ja menetelmien jalkauttaminen lukioihin.

Lukion oppilasmäärä aleni kuudella opiskelijalla edellisvuodesta. Opiskelijamäärän aletessa luonnollisesti oppilaskohtaiset menot lukiossa kasvavat (vuonna 2012 Mänttä-Vilppula 9434 €opisk., koko maa 7326 €opisk., Opetushallituksen raportti).

OPPILASMÄÄRÄT LUKIO

Tilastointipäivä 20.9.13

Ennuste

	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17
Opiskelijat	133	117	113	138	159	169
Etäopiskelijat	2	4	2	4	4	4
Yhteensä	135	121	115	142	163	173

LUKIOKOULUTUS YHTEENSÄ

TOIMINTA/TUNNUSLUVUT	TP 2012	TA 2013	Toteutunut 2013
€opiskelija	8 924	9 705	9583

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	61 368	27 000	27 000	29 551	-2 551	109,45
Menot	-1 203 630	-1 201 310	-1 166 940	-1 160 332	-6 608	99,43
Netto	-1 142 263	-1 174 310	-1 139 940	-1 130 781	-9 159	99,2

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
hyvät oppimistulokset	vuosittaiset ylioppilaskirjoitukset suhteutettuna opiskelijoiden lähtötasoon	pysyminen vuosien 2009 - 2012 tasossa verrattaessa samantyyppisiin lukioihin	pysytty suunnilleen samassa tasossa, hieman aleneva tulos
hyvät jatko-opintokelpoisuudet	tilastotiedot ja haastattelutiedot pääsystä jatko-opintoihin	samankokoisten maaseutulukioiden keskiarvo	ollaan keskiarvossa

TUKI- JA OSTOPALVELUT**HENKILÖSTÖN OTTO**

Opetushenkilöstölle hankittiin työnohjausta n. 6000 eurolla.

AMMATTIOPETUS

Eläkeperusteiset KuEl-maksut, 133 249,72 euroa johtuvat aiemmin Mäntän kaupungin omistuksessa olleen kauppaooppilaitoksen eläkemaksuista.

AMMATTIKORKEAKOULU

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden vuokratukena kaupunki korvaa Koskelantalot Oy:lle opiskelijatalo Valkaman vuokria 1 525,43 euroa. Tuen maksaminen päättyy, koska nuorisoasteen amk-opiskelijoita ei enää ole.

HENKILÖSTÖN OTTO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-7 828	-13 500	-12 500	-6 606	-5 894
Netto	-7 828	-13 500	-12 500	-6 606	-5 894

AMMATTIOPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-121 636	-123 330	-123 330	-133 250	9 920
Netto	-121 636	-123 330	-123 330	-133 250	9 920

AMMATTI KORKEA- KOULU	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-4 721	-8 000	-8 000	-1 525	-6 475
Netto	-4 721	-8 000	-8 000	-1 525	-6 475

TUKI- JA OSTOPALVELUT

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	0	0	0	0	0	0
Menot	-134 185	-144 830	-143 830	-141 381	-2 449	98,3
Netto	-134 185	-144 830	-143 830	-141 381	-2 449	98,3

MUUT SIVISTYS- JA OPETUSPALVELUT

Kirjastotoimi on ollut aktiivinen hankehaussa. Vaikka saadut summat eivät ole kovin suuria, niillä on kuitenkin ollut vaikutusta yhteisen hyvän tuottamiseen. Myös Autere –opisto on saanut tukea opintosetelin käyttöön. Vuoden 2013 aikana on ollut käynnissä tai saatettu loppuun seuraavat hankkeet:

Hanke	Summa €	Käyttöaikataulu / Loppuraportti
Kirjasto kiertueella -hanke	5000	2013-2014 / 31.1.2015
Opintoseteliavustus, Autere opisto (Opetushallitus)	5 000	2012-2013 / 25.1.2014
Opintoseteliavustus, Autere-opisto (Opetushallitus)	5000	2013-2014 / 30.6.2015

Kirjaston toteuma on 98,30 prosenttia. Vuoden 2013 aikana Mänttä-Vilppulan kirjastoista lainattiin 160 438 teosta ja käyntejä oli 75 842, joten lainojen määrätavoite ylittyi 6 436 teoksella ja käyntitavoite 8 842 käynnillä. Kävijät lisääntyivät yli 5 %. Kirjastoissa järjestettiin 25 näyttelyä ja 58 kirjallisuus- tai kulttuuritilaisuutta.

Vuoden alussa kirjaston vakituinen henkilöstö väheni yhdellä henkilötyövuodella. Lisäksi Pohjaslahden osa-aikaisen kirjastotyöntekijän työaika väheni kuudesta tunnista neljään tuntiin. Valtionavustuksella kirjasto järjesti markkinointikampanjan. Hankerahalla kirjasto mm. palkkasi projektihenkilön, teetti logon sekä jalkautui toreille, kauppoihin ja messuille esittelemään palveluitaan.

Autere –opiston toteuma on 97,24 prosenttia. Autere –opiston tunteja oli 5 562 ja opiskelijoita 1435 henkilöittäin laskettuna. Ruovesi päätti ostaa kansalaisopistopalvelut ostopalveluna Mänttä-Vilppulasta vuonna 2012. Ruovesi halusi edelleen jatkaa ostopalvelusopimusta vuonna 2013.

Kulttuuripalvelujen toteuma oli 95,63 prosenttia. Kaupunginhallitus päätti 29.4.2013, § 153, puolittaa vuoden 2013 talousarvion avustuspäärahat liittyen kaupungin talouden tasapainottamisohjelmaan. Sivistystoimen talousarvioon 2013 oli varattu 37 000 euroa "Avustukset yhteisöille". Kaupungin yleisjohto maksoi Kuvataideviikoille avustusta 33 000 euroa tästä summasta. Näin ollen jäljellä oli 4000 euroa ja kun se puolitettiin, jäljelle jäi 2000 euroa. Kulttuurijohtaja on toimivaltansa puitteissa käyttänyt tästä summasta

250 euroa eli jaettavaa avustusta oli jäljellä enää 1750 euroa, mikä myönnettiin Mäntän kuvataiteen ystävät ry:lle.

Mänttä-Vilppulan imagona on taidekaupunki. Kuvataideviikot on koko Suomessa tunnettu taidetapahtuma, joka sai myönteistä huomiota mm. valtakunnallisten sanomalehtien palstoilla (esim. Helsingin Sanomat) myös vuonna 2013. Musiikkijuhlat on myös vakiinnuttanut paikkansa korkeatasoisena kulttuuritapahtumana.

Musiikin ostopalveluista on tehty sopimus Merikanto –opiston kanssa ja toiminta sujui entiseen tapaan hyvin. Musiikin ostopalvelujen toteumaprosentti on 96,83 prosenttia. Opetustunteja pidettiin 5049 ja oppilaita oli 216 kuudesta kunnasta. Mänttä-Vilppulasta oppilaspaikan sai 22 uutta oppilasta. Mänttä-Vilppula on suurin palvelun ostaja Merikanto –opistolta. Muun musiikkitoiminnan (musiikkijuhlat) toteumaprosentti on 90,58 prosenttia. Avustuksena maksettiin Mäntän Musiikkijuhlien tuki ry:lle 27 173,77 euroa. Kaupungilla on sopimus Mäntän Musiikkijuhlien Tuki ry:n kanssa.

NUORISOTOIMI

Nuorisotoimi tuli uutena tulosityksikkönä sivistystoimeen vapaa-aikalautakunnan lakkautuessa 1.1.2013 lähtien. Erilaisia tapahtumia ja retkiä järjestettiin aikaisempaan tapaan. Tapahtumajärjestelyitä nopeasykkeisessä elämänmenossa syntyy nopeasti, ennakkoon suunnittelematta. Järjestelyissä noudatettiin joka tapauksessa ehdotonta matalan kustannustason politiikkaa. Yhdistyksille annettiin asiantuntija-, järjestely- ja esimerkiksi äänentoistolaiteapua, mistä ei kuluja kertynyt. Leiritoiminta pidettiin kysyntää vastaavalla tasolla budjetin puitteissa. Uutena poikkihallinnollisena yhteistyömuotona nuorisohjaajat jalkautuivat oppilaitoksiin. Missä tahansa koulutyön tehtävässä apuvoimia tarvittaessa nuorisotoimi oli käytettävissä. Kaupunginhallituksen päätöksen 29.4.2013, § 153 mukaan avustusmäärärahat puolitettiin. Puolet 6750 eurosta on 3375 euroa ja kun siitä maksettiin nuorisotila Länskan siivous 2475 euroa, jaettavaa jäi 900 euroa. Avustukset myönnettiin puoliksi Mäntän Valo ry:lle ja Mäntänvuoren Partiolaiset ry:lle kummallekin 450 euroa.

KIRJASTO PALVELUT	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	17 017	13 800	13 800	20 031	-6 231
Menot	-645 725	-631 300	-616 740	-612 730	-4 010
Netto	-628 708	-617 500	-602 940	-592 698	-10 242

AUTERE-OPISTO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	191 636	178 050	178 050	200 710	-22 660
Menot	-591 971	-584 330	-579 340	-590 919	11 579
Netto	-400 335	-406 280	-401 290	-390 209	-11 081

KULTTUURI PALVELUT	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	5	-5
Menot	-106 262	-116 000	-110 170	-105 356	-4 814
Netto	-106 262	-116 000	-110 170	-105 351	-4 819

MUSIIKKIOPETUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-123 037	-123 610	-123 610	-119 696	-3 914
Netto-	-123 037	-123 610	-123 610	-119 696	-3 914

MUU MUSIIKKITOIM.	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-30 000	-30 000	-30 000	-27 174	-2 826
Netto	-30 000	-30 000	-30 000	-27 174	-2 826

NUORISOTOIMI	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	2 446	5 400	5 400	5 084	316
Menot	-171 144	-193 270	-185 545	-170 249	-15 296
Netto	-168 698	-187 870	-180 145	-165 165	-14 980

MUUT SIVISTYS- JA OPETUSPALVELUT

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TP 2012	TA2013	Toteutunut 2013
Kirjasto, €/laina	4	4	4
Kirjasto, €/asukas	56	55	54
Autere-opisto, €/opetustunti	72	73	70
Kulttuuri, €/asukas	9	10	10
Musiikkiopetus, €/opetustunti	23	22	24
Musiikkiopetus, €/oppilas	537	531	554

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	208 653	197 250	197 250	225 831	-28 581	114,49
Menot	-1 496 995	-1 678 510	-1 645 405	-1 626 124	-19 281	98,83
Netto	-1 288 342	-1 481 260	-1 448 155	-1 400 293	-47 862	96,69

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Kuntalaiset käyttävät kirjastoa	Lainattujen kirjojen määrä Kävijöiden määrä	154 000 kirjalainaa 67 000 kävijää	toteutuivat; 160 436 kirjalainaa 75 842 kävijää
Autere -opisto myy opiston palveluja edelleen Ruovedelle	Kyllä/Ei	Yhteisessä sopimuksessa pysytään	Kyllä

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuminen
Nuorille järjestetään heidän vapaa-ajalleen turvalliset valvotut mahdollisuudet vapaa-ajan viettoon	Osallistuneiden nuorten määrä suhteessa edellisvuosien määrään	Nuorisotilojen toiminta säilyy entisenlaisena	
Nuorille järjestetään kiinnostavia tapahtumia, tilaisuuksia, retkiä ja leirejä.	Tapahtumien, tilaisuuksien, retkien ja leirien lukumäärä	Määrä on edellisvuotta suurempi	

SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ

	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	1 312 131	949 020	949 020	1 374 832	-425 812	144,87
Menot	-16 323 276	-16 966 223	-16 568 148	-16 291 496	-276 652	98,33
Netto	-15 011 145	-16 017 203	-15 619 128	-14 916 663	-702 464	95,50

5.8 Tekniset palvelut

TEKNINEN HALLINTO

Teknisen palvelukeskuksen vakituisen henkilöstön vahvuus oli vuoden lopussa 101, joista osa-aikaisia 11.

Teknisen palvelukeskuksen menot toteutuivat 98,03 %:sti ja tulot 95,84 %:sti.

Tulojen vähyteen vaikuttivat suurimmalta osin:

- kiinteistöjen myyntitulotavoitetta ei saavutettu
- teollisuus- ja liiketilojen vuokratulot jäivät tavoitteesta. Myös huoneistojen vuokratulot jäivät hieman arvioidusta
- liikuntatoimen mm. uimahallin myyntituotot jäivät arvioidusta
- myynti Koskelantalot Oy:lle jäi myös arvioidusta

Vuoden 2013 alusta vesihuoltolaitos aloitti toimintansa vesihuoltoliikelaitoksena.

Vapaa-aikalautakunta lakkautettiin vuoden 2012 lopussa ja lautakunnan tehtävät jaettiin sivistys- ja teknisen lautakunnan kesken siten, että nuorisotoimen osuus siirtyi sivistyslautakunnan ja vapaa-aika- ja liikuntatoimi teknisen lautakunnan alaisuuteen. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 01.01.2013.

Teknisessä palvelukeskuksessa tehtiin syksyllä 2013 organisaatiossa muutoksia, jossa tehtäviä järjesteltiin eri vastuualueiden kesken. Tällöin mm. lakkautettiin liikuntajohtajan virka, joka muutettiin kaupunginhallituksen päätöksellä liikuntasihteerin viraksi. Liikuntasihteerille (vastuualue liikuntapalvelut) siirtyivät liikuntapaikoista huolehtiminen ja puisto- ja pihatyöt siirrettiin tilapalvelujen vastuualueelle.

Vuoden 2013 toiminnan tärkeimmistä painopistealueista voidaan arvioida seuraavaa:

- omaisuuden myyntityötä jatkettiin
- koordinaattimuunnostyön loppuun saattaminen
- ruokahuollon organisaation kehittäminen
- ympäristön siistimis- ja parantamistöihin kiinnitettiin entistä enemmän huomiota.
- Tähän työhön ovat olleet suurena apuna keskushallinnon työllisyshoitoyksikön työntekijät

Muista vastuualueiden toimintatavoitteista ja niiden toteuttamisesta on kirjattu asianomaisen tulosalueen toimintakertomusosassa.

Yksittäisistä investointihankkeista voidaan mainita merkittävimpinä Rusinniemen alueen kunnallistekniikan lopputyöt (päällystys 2014), jäähallin kylmäkoneikon hankkiminen, Myllynrannan tasoristeyksen turvaaminen ja Mt 347:n liikennejärjestelyt sekä kaupungin opastusjärjestelmän kehittämistyön aloittaminen.

Muita investointihankkeita käsitellään tämän kertomuksen investointiosassa.

TEKNINEN TOIMISTO

Teknisessä toimistossa henkilökuntaan kuuluu toimistos sihteeri, joka toimii myös teknisen lautakunnan kokouksissa pöytäkirjanpitäjänä. Teknisessä toimistossa hoidetaan pääosa teknisen palvelukeskuksen kirjaamistehtävistä, yleislaskutuksesta sekä teknisen lautakunnan esityslistat/pöytäkirjat ja merkittävä osa palvelukeskuksen arkistoinnista.

TEKNINEN LTK	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	22 591	41 290	41 290	20 077	21 213
Menot	-112 433	-121 400	-116 150	-113 891	-2 259
Netto	-89 842	-80 110	-74 860	-93 814	18 954

7012 TEKINEN TOIMISTO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot					
Menot	-83 236	-85 040	-82 090	-80 890	-1 200
Netto	-83 236	-85 040	-82 090	-80 890	-1 200

TEKNINEN HALLINTO YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TA2013	Toteutunut 2013
Lautakunnan kokouksia kpl	13	13
Käsitellyjä asioita	150	168
Teknisen johtajan päätöksiä kpl (ei vuosiloma- ja sair.lomapäätöksiä)	50	49
Liikuntatoimen päätöksiä, kpl (ei vuosiloma- ja sair.lomapäätöksiä)	60	38
Yleislaskuja, kpl	980	883
Henkilöstö	1,9	1,9

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	22 591	41 290	41 290	20 077	21 213	48,62
Menot	-195 669	-206 440	-198 240	-194 781	-3 459	98,25
Netto	-173 078	-165 150	-156 950	-174 704	17 754	111,31

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Laskutusprosessin toimivuus	kyllä / ei	laskutuksen oikea- aikaisuus	kyllä

RAKENTAMIS- JA TEKNISET PALVELUT

Rakentamis- ja teknisten palvelujen vastualueeseen kuuluvat kustannuspaikat 7111 Suunnittelu, 7112 Rakennuttaminen, 7113 Kaavatiet, 7115 Varasto ja sosiaalililat ja 7117 Muut tehtävät. Pienten hankkeiden suunnittelutehtävät laadittiin kaupungin omana työnä ja isoimmat suunnittelutehtävät kilpailutettiin. Investointien toteuttaminen tapahtui lähinnä urakkakilpailujen pohjalta. Pienempiä hankkeita toteutettiin myös omana työnä sekä omajohtoisesti urakoiden. Hankkeiden ja hankintojen tarkempi erittely käy ilmi toimintakertomuksen investointiosasta. Kaavateiden kunnossapidossa ei tapahtunut oleellista muutosta edellisiin vuosiin verrattuna. Talvikunnossapito hoidettiin Mäntässä kaupungin omalla kalustolla ja ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta, Vilppulassa ja Kolhossa pääasiassa ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta. Kesäkunnossapito hoidettiin Mäntässä pääasiassa omalla kalustolla, Vilppulassa omalla kalustolla ja ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta, Kolhossa pääasiassa ulkopuolisten urakoitsijoiden toimesta. Korvausvaatimuksia liukastumisista ei ole esitetty kuluvalta kaudelta kaupungille. Muiden tehtävien määrärahalta on hoidettu mm. maantäyttöpaikkaa Isossaniemessä ja vanhojen kaatopaikkojen velvoitetarkkailua ja jouluvalojen ylläpito.

SUUNNITTELU	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot					
Menot	-4 967	-10 000	-4 500	-1 963	-2 537
Netto	-4 967	-10 000	-4 500	-1 963	-2 537

RAKENNUTTA- MINEN	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	5 975			4 657	-4 657
Menot	-116 496	-99 700	-95 310	-92 275	-3 035
Netto	-110 521	-99700	-95 310	-87 617	-7 693

KAAVATIET	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	7 262	7 000	7 000	939	6 061
Menot	-728 078	-672 360	-649 190	-647 234	-1 956
Netto	-720 816	-665 360	-642 190	-646 295	4 105

VARASTOT JA SOSIAALITILAT	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot					
Menot	-48 843	-50 130	-50 130	-49 540	-590
Netto	-48 843	-50 130	-50 130	-49 540	-590

MUUT TEHTÄVÄT	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	400	1 000	1 000		1 000
Menot	-30 267	-44 850	-32 850	-13 769	-19 081
Netto	-29 867	-43 850	-31 850	-13 769	-18 081

RAKENTAMINEN JA TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TA2013	Toteutunut 2013
Hoidettava tiestö, km	102	102
Hoidettavat yksityistiet, km	18	18
Aurattavat yksityistiet, km	8	8
Erilliset kevyenliikenteen väylät, km	20	20
Ajoradan reunassa korotetut kevyenl. väylät, km		10
*Katuvalopisteet, kpl	2 770	2 830
Pintausaste %		
* ero johtuu tarkentuneiden laskelmien johdosta	63	62

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	13 637	8 000	8 000	5 596	2 404	69,96
Menot	-928 650	-877 040	-831 980	-804 781	-27 199	96,73
Netto	-915 013	-869040	-823 980	-799 185	-24 795	96,99

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Katujen korjaussuunnitelma vuosille 2013-2017	kyllä/ei	tehty v.2013	aloitettu
Katuvaloverkoston saneeraaminen	kyllä/ei	saneeraussuunnitelman noudattaminen v. 2013 - 2018	toteutunut

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT

Siivous- ja ruokapalvelut on viime vuodet toiminut suurten muutosten myllerryksessä joissa apuna on ollut osaava, joustava ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Yksiköissä käytettiin myös paljon vapaaehtoisia palkattomia ja sijaisten palkkaus oli maltillista. Syksyllä aloitti toimintansa Vilppulan Kaarikadulla kehitysvammaisten asumisyksikkö Tukena, jolle siivous- ja ruokapalvelut myyvät siivouspalvelut sekä osan ateriapalveluita (lounas ja päivällinen).

SIIVOUSKESKUS

Toiminnallisesti siivousyksikkö saavutti asetetut tavoitteet hyvin. Rakennusten ja kiinteistöjen siivouksella ja ylläpidolla luodaan viihtyisät ja turvalliset puitteet monenlaiseen toimintaan. Siivousyksikkö tuottaa puhtauspalveluja kaupungin eri hallintokunnille. Vuoden aikana jouduttiin työalueita jakamaan Mäntän alueella 1,5 henkilön vähennyksen vuoksi vuodesta 2012. Uutena kohteena on syksyllä siivousyksikölle siirtynyt Urheilutalon siivous Vilppulassa. Uudistus ei lisännyt henkilökunnan määrää, vaan järjestely hoidettiin sisäisillä siirroilla.

Siivouskeskuksessa on henkilötyövuosia 26 joka on jakaantunut seuraavasti:

- ½ hallinto
- 2 siivoustyönohjaajaa
- osa-aikainen palvelusuunnittelija
- 22 siivoojaa (joista 5 on osa-aikaista)
- 2 yhdistelmätyöntekijä (½)

RUOKAPALVELUKESKUS

Ruokapalveluiden tavoitteet kustannustehokkaasta ja asiakaslähtöisestä toiminnasta saavutettiin.

Suorite määrät laskivat kouluilla, mutta vanhuspuolella oli lisäystä. Vapaaehtoisten palkattomien sekä maltillinen sijaisten käyttö toi paljon säästöjä menoihin. Myös sisäiset organisaation muutokset ja uudet työjärjestelyt ovat lisänneet kustannustehokkuutta. Tulojen määrää oli vaikea talousarvioon arvioida ulkoisen myynnin lisääntyessä esim. Tukenan ja työpaikkaruokailun osalta varsinkin vanhuspuolella. Vanhuspuolella ulkoista myyntiä lisäsi vielä salissa ruokailevien asiakkaiden siirtyminen suoraan ruokapalveluille maksaviksi asiakkaisiksi.

Ruokapalveluissa keskityttiin atk-osaamisen ja reseptiikan päivittämiseen. Vuoden lopussa aloitettiin Jamix-ohjelmien siirto uuteen versioon. Työ jatkuu vuonna 2014. Henkilöstön webin käyttö aloitettiin Päivähoidossa aloitettiin Lasten ruokakasvatus varhaiskasvatuksessa -hanke. Hankkeessa on mukana myös ruoka-palvelut. Punatulkun ja Sarapihan keittiöt valmistivat ateriat vuoden alusta Mäntänvuoren Terveys Oy:lle sisäisesti. Toimitettava osuus on noin puolet ruokapalvelujen toiminnasta.

Henkilöstön osaamiskartoituksen myötä suurtaloukokin ammattitutkinto koulutuksen aloitti 2012 5 ruokapalve-lutyöntekijää, koulutus kestää 2014 huhtikuulle. Mänttä-Vilppula kuuluu elintarvikehankintarenkaaseen yhdessä Keuruun kaupungin kanssa. Sopimus on voimassa 2013- 2015. Vuoden alusta suurin osa toimittajista vaihtui, joka aiheutti paljon suunnittelua toiminnassa ja ohjeistuksessa. Toiminnasta johtuen elintarvikekustannukset pysyivät kohtuullisena.

Ruokapalvelukeskuksessa on henkilötyövuosia 32,5, joka jakaantuu seuraavasti:

- ½ hallinto
- 1 ruokapalveluohjaaja
- 1 ruokapalveluesimies
- 5 ruokapalveluvastaavaa
- 21 ruokapalvelutyöntekijää (joista 4 on osa-aikaista)
- 2 osa-aikainen (6 h/pvä)
- 2 yhdistelmätyöntekijää (½)

SIIVOUS- KESKUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	3 180 690	1 086 760	1 086 760	1 082 504	4 256
Menot	-3 128 139	-1 092 450	-1 030 160	-1 044 539	14 379
Netto	52 551	-5 690	56 600	37 965	18 635

RUOKAPALVE- LUKESKUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	2 056 923	1 971 580	1 971 580	2 069 293	-97 713
Menot	-1 985 995	-2 003 180	-1 940 020	-1 888 229	-51 791
Netto	70 928	-31 600	31 560	181 064	-149 504

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TA2013	Toteutunut 2013
Siivottava pinta-ala m ²	36 500	37 000
Henkilöstö/ siivousyksikkö/ htv.	26	25,41
Suoritteet/v ruokapalv.yksikkö	679 000	657 000
Henkilöstö/ ruokapalv.yksikkö/htv.	33	32,07

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	3 180 690	3 058 340	3 058 340	3 151 797	-93 457	103,1
Menot	-3 128 139	-3 095 630	-2 970 180	-2 932 768	-37 412	98,7
Netto	52 551	-37 290	88 160	219 029	-130 869	248,5

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Siivoustyön mitoittaminen	kyllä/ei	valmis 2013	valmis 60 %
Palvelusopimukset sivistystoimen kanssa	kyllä/ei	tehty 2013	tehty
Ruokapalvelujen organisaation kehittäminen	kyllä/ei	tehty 2013	kyllä

KIINTEISTÖ- JA MITTAUSTOIMI

Kiinteistö- ja mittauspalveluiden henkilöstöön vuonna 2013 kuuluivat maankäyttöinsinööri, paikkatietosuunnittelija, kaksi maanmittausteknikkoa sekä kartoittaja ja mittausmies. Kiinteistöinsinöörin tehtävistä vastasi Jämsän kaupungin kiinteistöinsinööri Lasse Kivinen Jämsän kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Sopimus päättyi sellaisenaan vuoden 2013 lopussa. Uusi sopimus saatiin neuvoteltua ja Lasse Kivinen jatkaa tehtävässä sivutoimisesti.

Kiinteistö- ja mittauspalveluiden vastuualueeseen kuuluvat kaupunkimittaus, maa- ja vesialueet, metsät ja yksityistieasiat. Tehtäväkokonaisuuksia ovat paikkatieto, maastomittaus, kiinteistönmuodostus Mäntän asemakaava-alueella, maaomaisuuden hankinta ja luovutus sekä kaupungin metsien hoito. Paikkatiedon osalta tärkein tehtävä on kaupungin pohjakartan ja johtokartan tuottaminen ja niiden ylläpito eri aineistoinen.

KAUPUNKIMITTAUS

Kiinteistönmuodostustoimenpiteitä tehtiin vuonna 2013 viisi, joista kaksi oli kiinteistörekisterinpitäjän päätöksiä. Toimituksissa muodostettiin mm. Würth Oy:lle tontti Isonniemen teollisuusalueelle Satakunnantien varteen.

Vuoden 2013 toimitushakemusten mukaisista toimituksista siirtyi seuraavalle vuodelle kaksi yleisen alueen lohkomista sekä yksi tontinlohkomisen ja sen yhteydessä tehtävä tontinosan lunastus. Tonttijakoja ja tonttijaon muutoksia laadittiin kolme. Valmistelussa on ns. tehtaantontin iso tonttijaon muutos, jonka vahvistaminen ajoittuu vuoden 2014 alkupuolelle.

Tehtäväjärjestelyistä johtuen tonttien markkinointi siirtyi MW-Kehitys Oy:lle. Perinteisestä tonttiesitteestä luovuttiin ja selaimessa käytettävää tonttipörssiä ryhdyttiin kehittämään monipuolisemmaksi. Tonttimarkkinointia kehitetään edelleen.

Koordinaattijärjestelmän muunnos Mäntän paikallisesta järjestelmästä KKJ2-järjestelmään Mäntän asemakaava-alueella saatiin valmiiksi. Samalla tehtiin laaja kiinteistöraja-aineiston perusparannus Raja-aholla ja Mustanlahden alueella. Kaupunki siirtyi 21.10.2013 uuteen ETRS-GK24 koordinaatistoon ja uusi kantakartta saatiin kokonaisuudessaan tuotantokäyttöön. Aineistomuunnoksia tehdään tarpeen mukaan. Koordinaattijärjestelmän muutokseen liittyvä pohjakartan uusimistyö saatettiin päätökseen vuoden loppuun mennessä.

Vuoden 2010 ilmakuvaukseen perustuvaa pohjakarttaa tilattiin vuoden lopulla vielä noin 630 ha.

Kunnallistekniikan ja kadunrakentamisen merkittävin saneerauskohde oli Rusinniemen alue Mäntässä ja uudiskohde Korpelanmäen alue Vilppulassa. Katuväläistuksen suurin saneerauskohde oli Raja-ahon alue ja vesihuollon osalta Uittosalmentien seutu Kolhossa. Johtokartta-aineistoa parannettiin ja täydennettiin.

MAA- JA VESIALUEET

Vilppulan Lampisenniemen tontit tulivat myyntiin alkuvuodesta. Kiinteistö- ja mittausspalveluissa hoidettiin kaupungin omistamien kiinteistöjen ja määräalojen myyntejä seuraavasti: asemakaavan mukainen liike- ja toimitilarakennusten tontin myynti Würth Oy:lle Mäntän Isonniemen teollisuusalueen vierestä, Kinnaskoski Oy:lle lisämaa-alueen myynti yrityksen ennestään omistamaan teollisuusalueeseen, Vilppulan Kuutolan myynti maapohjineen yksityiselle henkilölle sekä Mäntän Kortepoukaman ja Vilppulan Lampisenniemen alueen omakotitonttien myyntejä yhteensä kolme. Lisäksi myytiin yksi omakotitontti Vilppulankosken rannalta julkisen tarjouskilpailun perusteella. Mustanlahden asemakaavan ja sen muutoksen laatimiseen liittyvä maankäyttösopimus esisopimuksineen allekirjoitettiin Finsilva Oyj:n ja I-Portti Oy:n kanssa.

Kiinteistökauppoja tehtiin koko Mänttä-Vilppulan alueella noin 150, joista suurin osa entisen Vilppulan kunnan alueella.

METSÄT

Lisätalousarvion jälkeen metsänmyyntituloa piti saada 200.000 euroa eli kaksinkertainen määrä edellisiin vuosiin verrattuna. Pystyhakkuuta tehtiin Vilppulan Makkaramäessä ja Kangasjärven rannassa sekä Kolhon Loilanniemessä ja Lipsosen asuntoalueella. Hankintahakkuuta tehtiin Vilppulan Pukinmäessä ja Väkkärävuorella sekä Mäntän Hopunlahdessa. Kaikki hankintahakkuut ja metsänhoitotyöt tehtiin ostopalveluina.

YKSITYISTIET

Lisätalousarviossa yksityistieavustukset puolitettiin aikaisempiin vuosiin verrattuna. Kunnossapitoavustusta myönnettiin 99 tiekunnalle yhteensä 50.000 euroa. Perusparantamisavustusta maksettiin kolmelle tiekunnalle yhteensä 12.500 euroa. Tiejasto piti kaksi yksityistietoimitusta, joista toisesta valitettiin maa- ja metsätalouden osasto.

KAUPUNKIMITTAUS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	59 110	67 000	67 000	53 253	13 747
Menot	-362 150	-380 430	-366 650	-345 545	-21 105
Netto	-303 040	-313 430	-299 650	-292 292	-7 358

MAA- JA VESIALUEET	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	318 141	190 000	190 000	157 026	32 974
Menot	-77 472	-5 870	-5 870	-1 932	-3 938
Netto	240 669	184 130	184 130	155 094	29 036

METSÄT	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	113 289	100 000	200 000	271 737	-71 737
Menot	-41 390	-42 700	-42 700	-60 116	17 416
Netto	71 899	57 300	157 300	211 621	-54 321

YKSITYISTIET	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	534				
Menot	-114 170	-116 010	-66 010	-65 615	-395
Netto	-113 636	-116 010	-66 010	-65 615	-395

KIINTEISTÖ- JA MITTAUSTOIMI

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TA2013	Toteutunut 2013
Tontin lohkomistoimituksia	5	3
Yleisen alueen lohkomistoimituksia	5	0
Rasitetoimitus		0
Rakennusten maastoon merkitsemisiä asemakaava-alueella	20	19
Puuston myynti m ³	6 000	7 430
Maa-alueet, ha	1 355	1 355
Talous- ja puistometsiä, ha	650	650
Vuokrattuja tontteja, kpl	46	46
Henkilöstön määrä	6	6

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	491 075	357 000	457 000	482 015	-25 015	105,4
Menot	-595 182	-545 010	-481 230	-473 207	-8 023	98,3
Netto	-104 107	-188 010	-24 230	8 808	-33 038	36,4

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Uuden pohjakartan käyttöön ottaminen	kyllä/ei	vuoden 2013 aikana	kyllä
Yksityisteiden avustusten ja hoidon perusteiden yhdenmukaistaminen	kyllä/ei	vuoden 2013 aikana	Aloitettu v. 2013, valmis keväänä 2014
Kaupungin maaomaisuuden vieminen paikkatietoon	kyllä/ei	vuoden 2013 aikana	kyllä

LIIKUNTAPAIKAT JA YLEISET ALUEET**1.9.2013 ALKAEN YKSIKKÖ MUUTTUI: LIIKUNTAPALVELUT**

Kohde liikuntapaikat ja yleiset alueet muuttui, kun liikuntajohtaja Ossi Autio jäi eläkkeelle 31.8.2013.

Yleiset alueet liitettiin tilapalvelut -yksikköön. Liikuntatoimi muutettiin liikuntapalvelut -yksiköksi, johon kuuluvat liikuntapaikat, uimahalli ja jäähalli. Liikuntajohtajan tehtävät jaettiin päätöksenteon ilmoittaman henkilöstöstrategian mukaisesti olemassa olleiden henkilöiden kesken. Liikuntapalvelut -yksikössä vetäjäksi jäi liikuntatoimen ohjaaja, jonka tehtäviä laajennettiin ja jonka toimi muutettiin viraksi. Virkanimikkeeksi tuli liikuntasihtööri.

LIIKUNTAPAIKAT

Liikuntapaikoilla hoito- ja kunnossapitotyöt jatkuivat suunnitelmien mukaisesti. Pohjaslahdella jatkettiin hoitosopimusta kyläyhdistys Puhurin kanssa. Kolhossa tehtiin hoitosopimus urheiluseura Vihurin kanssa. Sopimuksen mukaisesti Viuhri tuottaa jäähoidon virka-aikojen ulkopuolella ja viikonloppujen latujen huollon. Vilppulankosken satama on edelleen "Roope-satama" (Pidä saaristo siistinä ry:n ympäristösertifikaatti). Isoin muutos oli Mäntänvuoren kentän vuokraaminen Mäntän Valon Jalkapalloilun Tuki ry:lle, joka toteutti alueella kenttäremontin. Kaupunki oli mukana toteuttamassa kentän pohjatyöt. V. 2014 kaupunki toteuttaa omalta osaltaan alueen muun kunnostuksen. Iso muutos oli maanomistajan kiello erittäin suosittujen tielaturujen tekemiselle kaupungin toimesta syksystä 2013 alkaen.

UIMAHALLI

Uimahallin kävijämäärä v. 2013 oli 44 001. Toukokuussa käytettiin muutettuja aukioloaikoja. Uimahalli oli suljettuna kesäkuun alusta aina elokuun puoleen väliin saakka. Uimahallin uinninopetus on tehty siten, että sivistystoimi maksoi kausityöntekijän palkasta n. 70 %. V. 2013 uinninopetus yhdistettiin liikuntapaikkojen hoitajan oppisopimuskoulutukseen.

PUISTOT JA LEIKKIPAIKAT

Puistoja ja leikkipaikkoja on hoidettu ohjelman mukaisesti. Torit ovat säilyttäneet vahvan asema. Kaupungintalon takana oleva uusi leikkipaikka saatiin valmiiksi.

JÄÄHALLI

Halliin rekrytoitiin kaksi kausityöntekijää. Lisäksi liikuntapaikkojen hoitajat osallistuvat hallin tehtäviin. Kuluneella kaudella toiminnot jatkuivat entisenlaisina. Heikkokuntoista hallia on lähinnä pintakorjailtu ja tehty vain välttämätön, jotta paikalliset jääurheilun harrastajat pääsivät jatkamaan harrastuksiaan. Kesällä 2013 jäähallin kylmätakoneisto uusittiin. Lisäksi kaupunginvaltuusto teki joulukuussa 2013 päätöksen uuden jäähallin rakentamisesta. Päätös on ehdollinen sidottuna valtiosuuden saamiseen.

LIIKUNTA-PAIKAT	TP2012	TA2013	TA+muutokset	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	84 452	92 280	92 280	60 133	32 147
Menot	-804 718	-872 580	-831 200	-755 950	-75 250
Netto	-720 266	-780 300	-738 920	-695 817	-43 103

UIMAHALLI	TP2012	TA2013	TA+muutokset	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	160 782	179 580	179 580	158 888	20 692
Menot	-517 794	-500 120	-493 150	-488 000	-5 150
Netto	-357 012	-320 540	-313 570	-329 112	15 542

PUISTOT / LEIKKIPAIKAT	TP2012	TA2013	TA+muutokset	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	44 726	21 000	21 000	24 229	-3 229
Menot	-263 377	-263 850	-244 230	-209 828	-34 402
Netto	-218 651	-242 850	-223 230	-185 599	-37 631

JÄÄHALLI	TP2012	TA2013	TA+muutokset	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	49 972	56 435	56 435	54 662	1773
Menot	-167 307	-156 760	-156 010	-155 331	-679
Netto	-117 335	-100 325	-99 575	-100 669	1 094

LIIKUNTAPAIKAT JA YLEISET ALUEET

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TA2013	Toteutunut 2013
Liikuntapaikkoja yht.	82	81
Liik.salien määrä/vkoh	s. 7/ v 200	s. 7/ v. 200
Hoidettavia latuja, km	60 + jääladut	40 + jääladut
Uimahallin kävijämäärä	52 000	44000
Jäähallin kävijämäärä	20 000	30000
Henkilöstön määrä		
- liikunta	8,07	8,07
- jäähalli	2 kausitt	2 kausitt.
- uimahalli	2,4	2,4
- torit	0,25	0,25
- puistot ja leikkipaikat	3,66	3,66
- pihat	1,41	1,41

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	339 932	349 295	349 295	297 912	51 383	85,3
Menot	-1 753 196	-1 793 310	-1 724 590	-1 609 109	-115 481	93,3
Netto	-1 413 264	-1 444 015	-1 375 295	-1 311 197	-64 098	95,3

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Leikkipaikkojen peruskorjaus/rakentaminen	kpl	1/vuosi	kyllä
Liikuntatoimen uudelleen organisointi	kyllä/ei	30.09.13	kyllä
Kaupunkikuvan ylläpitäminen ja kehittäminen koko kaupungin alueella	kyllä/ei	parempi taso kuin v. 2012	kyllä

TILAPALVELUT**ISÄNNÖINTI**

Tilapalveluun on keskitetty kaikki isännöintiin ja kiinteistöjen hoitoon liittyvät tehtävät. Tilapalvelu on myynyt isännöintipalvelut Koskelantalot Oy:lle, Vilpunalot Oy:lle, As Oy Mäntän Länsiniitylle ja As Oy Sipilänriville. Asuntoja kaupungilla on 178 kpl, sosiaaliasunnot 6 kpl sekä Koskelantalot Oy:llä 484 kpl ja Vilpunalot Oy:llä 301 kpl, eli yhteensä 973 kpl. Kertomusvuoden aikana jaettiin vuokra-asuntoja 207 kpl. Asuntoasiamies siirtyi Koskelantalot Oy:n palvelukseen toimitusjohtajaksi 01.10.2013. Henkilöstönä on tekninen isännöitsijä, 2 toimistohenkilöä sekä asunnontarkastaja.

HOITO

Kaupungin omistamien kiinteistöjen lisäksi tulosityksikön vastuulla on ollut myös Koskelantalot Oy:n omistamien kiinteistöjen hoito. Lisäksi tilapalvelut on myynyt päivystyspalveluja Mäntän aluesairaualalle, Mäntän Kaukolämpö Oy:lle, vesihuolto liikelaitokselle ja Koskelantalot Oy:lle. Kiinteistöjen hoitohenkilöstö on koostunut 6 laitospöytästä ja yhdestä sähköasentajasta .

MUU TILOJEN YLLÄPITO

Vuoden 2013 aikana myytiin 3 osakehuoneistoa. Muu tilojen ylläpito käsittää sisäiset ja ulkoiset vuokratulot sekä kiinteistöjen menot. Vuoden 2013 toteutumasta voidaan mainita mm seuraavaa:

- vuokratulot sekä arvioidut kiinteistöjen myyntitulot jäivät selvästi arvioidusta
- lämmitysmenot olivat arvioitua suuremmat

RAKENNUSTEN KUNNOSSAPITO

Rakennusten kunnossapidon piiriin kuuluu kaupungin omassa käytössä olevat rakennukset, kaupungin omistamat vuokra-asunnot sekä joitakin teollisuustiloja. Rakennusten kunnossapito toteutetaan omana työnä sekä ostopalveluina. Kunnossapidon henkilöstö koostuu kiinteistömestarista, kolmesta kirvesmiehestä ja osa-aikaisesta putkiasentajasta.

PIHATYÖT

Hoitotyöt keskittyvät talvisin lumen- ja liukkaudentorjuntaan, sekä muina vuodenaikoina yleisen siisteyden ylläpitämiseen.

ISÄNNÖINTI	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	114 207	117 000	117 000	112 497	4 503
Menot	-204 600	-192 430	-185 720	-179 895	-5 825
Netto	-90 393	-75 430	-68 720	-67 398	-1 322

HOITO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	171 712	161 000	161 000	171 655	-10 655
Menot	-460 785	-487 920	-476 090	-431 381	-44 709
Netto	-289 073	-326 920	-315 090	-259 726	-55 364

MUU TILOJEN YLLÄPITO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	3 918 936	4 239 325	4 439 325	4 058 011	380 293
Menot	-2 162 125	-2 117 500	-2 106 250	-2 214 932	108 613
Netto	1 756 811	2 121 825	2 333 075	1 843 078	488 906

RAKENNUSTEN KUNNOSSAPITO	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	19 481	50 000	50 000	11 485	38 515
Menot	-569 464	-530 510	-515 490	-536 704	21 214
Netto	-549 983	-480 510	-465 490	-525 219	59 729

PIHATYÖT	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot				1 813	-1 813
Menot	-208 320	-166 240	-164 380	-137 086	-27 294
Netto	-208 320	-166 240	-164 380	-135 273	-29 107

TILAPALVELUT YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TA2013	Toteutunut 2013
Rakennusten lämmin tilavuus m ³	293 578	286 420
Rakennusten lämmin pinta-ala m ²	62 484	60 442
Henkilöstö	17	16

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	4 224 336	4 567 325	4 767 325	4 355 460	410 843	91,38
Menot	-3 605 292	-3 494 600	-3 447 930	-3 499 204	51 999	101,50
Netto	619 044	1 072 725	1 319 395	856 256	462 842	64,92

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Kiinteistöjen ja osakehuoneistojen myynti	Myyntivoitto	200.000 + 200.000 €	247 722 €
Rakennuspiirustusten digitalisointi	%	100 % v. 2014	0 % v. 2013
Lukituksen uusinta	kyllä/ei	1/kiinteistö 2013	kyllä

YMPÄRISTÖPALVELUT

PALO- JA PELASTUSTOIMI

Palo- ja pelastustoimi kuuluu Tampereen aluepelastuslaitokseen ja siinä Pohjois-Pirkanmaan toimialueeseen. Kuntien maksusuudet perustuvat asukaslukupohjaiseen kustannusjakoon. Vuoden 2013 maksusuudesta saatiin palautusta 42 456 €

RAKENNUSVALVONTA

Rakentaminen Mänttä-Vilppulan kaupungissa on ollut tilivuotena lukumääräisesti edellisten vuosien tasolla. Kohteet ovat olleet kuitenkin pieniä. Myönnetyistä uudisrakennusluvista oli 7 kpl omakotitaloja, 10 kpl kesäasuntoja. Valvontataksaa tarkistettiin vuoden alussa. Rakennusvalvonnassa on toiminut päätoiminen rakennustarkastaja ja lupavalmistelija. Rakennustarkastajalla on ollut vuosilomasijainen. Rakennusvalvonta on jatkanut yhteistyötä Ruoveden ja Virtain rakennusvalvontojen kanssa yhtenevien käytäntöjen luomiseksi.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO- JA SUOJELU

Yhteistoimintasopimuksen mukaan toimivat Keuruun, Jämsän, Kuhmoisen, Mänttä-Vilppulan, Ruoveden ja Virtain kuntien yhteinen Keurusselän ympäristölautakunta sekä Keuruun ja Mänttä-Vilppulan yhteinen ympäristönsuojelujaosto. Keuruun kaupunki toimii lautakunnan, jaoston ja niiden alaisen Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston isäntäkuntana. Lautakunnan ja jaoston toiminta ja kustannusten jako on ollut yhteistoimintasopimuksessa sovittujen periaatteiden mukaista. Toimiston toiminnassa on painopisteenä ollut toiminnan yhdenmukaistaminen sopimuskunnissa yhdistymisen jälkeen.

Keurusselän ympäristölautakunta piti vuoden aikana neljä kokousta. Lautakunnan puheenjohtajana toimi Martti Kankkunen Kuhmoisista ja varapuheenjohtajana Mirja Pirttijärvi Mänttä-Vilppulasta. Pykälää vuoden aikana kertyi kaikkiaan 38. Hallinnollisten asioiden lisäksi keskeisiä asioita olivat valvontasuunnitelman hyväksyminen ja maksutaksan muutokset. Jaosto kokoontui 7 kertaa. Ympäristönsuojelujaoston puheenjohtajana toimi Jouko Pihlainen Keuruulta ja varapuheenjohtajana Antti Niittymäki Mänttä-Vilppulasta. Pykälää vuoden aikana kertyi kaikkiaan 71. Hallinnollisten asioiden lisäksi keskeisiä asioita olivat ympäristö- ja maa-aineslupien käsittely ja lausuntojen antaminen muille viranomaisille.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		
Tavoite	Toteutuma	Syy poikkeamaan
Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimiston sisäisen tehtäväjaon vakiinnuttaminen ja kaikkien ympäristöterveydenhuollon toimialaan kuuluvien valvonta- kohteiden määrän kartoittaminen.	Toteutunut	
Ympäristönsuojeluyksikön hallussa olevan luontotiedon päivittäminen ja vienti esim. karttaohjelmaan sekä tärkeän Lintusyrjänharjun pohjavesialueen kiinteistöjen saattaminen viemäröinnin piiriin.	Luontotiedoista on jo olemassa ympäristöhallinnon kartat, erillisen kartan tekeminen ei ole järkevää päivittämisen kannalta.Lintusyrjänharjun kiinteistöille lähetetään kirjeet helmikuun 2014 aikana.	Viranhaltijoiden vaihtuminen, jolloin tiedonkulun katkoksia tehtävistä.

PALO- JA PELASTUSTOIMI	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot					
Menot	-781 070	-811 150	-811 150	-761 744	-49 406
Netto	-781 070	-811 150	-811 150	-761 744	-49 406

RAKENNUS-VALVONTA	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot	74 694	50 000	50 000	54 357	-4 357
Menot	-129 262	-138 470	-132 510	-125 257	-7 253
Netto	-54 568	-88 470	-82 510	-70 900	-11 610

YMP.TERV. HUOLTO- JA SUOJ.	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama
Tulot					
Menot	-284 758	-293 400	-292 800	-274 821	-17 979
Netto	-284 758	-293 400	-292 800	-274 821	-17 979

YMPÄRISTÖPALVELUT YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TA2013	Toteutunut 2013
Myönnetyt rakennus- ja toimenpideluvat	200	205
Muut lupapäätökset	280	206
Tehdyt katselmukset	600	560
Henkilöstön määrä	2	2

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	74 694	50 000	50 000	54 357	-4 357	108,71
Menot	-1 195 091	-1 243 020	-1 236 460	-1 161 822	-74 638	93,96
Netto	-1 120 397	-1 193 020	-1 186 460	-1 107 465	-78 995	93,34

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Tekemättömien lopputarkastusten vähentäminen	%	100% tehty vuoden 2013 aikana	80 % tehty
Lupapäätösten käsittely	käsittelyaika	max 3 viikkoa	Toteutunut

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	8 346 956	8 431 250	8 731 250	8 367 383	363 867	95,8
Menot	-11 401 220	-11 255 050	-10 890 610	-10 675 672	-214 938	98,0
Netto	-3 054 264	-2 823 800	-2 159 360	-2 308 289	148 929	106,9

5.9 Vesihuoltoliikelaitos

Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuusto perusti vesihuoltoliikelaitoksen kokouksessaan 26.11.2012, § 88. Mänttä-Vilppulan vesihuoltoliikelaitos aloitti toimintansa 01.01.2013. 21.01.2013, § 6, valtuusto valitsi johtokunnan jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä puheenjohtajan ja hänen varahenkilönsä.

Toiminnan alussa vesihuollon henkilökunta siirrettiin liikelaitoksen alaisuuteen.

Liikelaitoksen tavoitteena ollut talouden tasapainottaminen vuoden 2013 aikana vaati taksojen korotuksia sekä tarkkaa talouden seurantaa. Jätevesitaksoja korotettiin vuoden 2013 alussa 12 % sekä 01.07.2013 alkaen 35 %. Johtokunnan tavoitteena ollut talouden tasapainottaminen toteutui.

Ensimmäisenä toimintavuotenaan liikelaitos on rakennuttanut Vilppulassa Korpelanmäen asuinalueelle jätevesiviemäroinnin, Uittosalmentien kunnallistekniikan sekä jätevesiverkoston pätkäsjutuksen Mäntän taajamassa. Myös Rusinniemen alueen kunnallistekniikan saneeraus saatiin päätökseen. Tämä työ tehtiin katujen peruskorjaustyön yhteydessä.

Liikelaitoksen hallinto

Mänttä-Vilppulan vesihuoltoliikelaitos on Mänttä-Vilppulan kaupungin omistama liikelaitos, jonka tehtävänä on ylläpitää ja rakentaa kaupungin vesihuoltoa, huolehtia veden tuottamisesta, häiriöttömästä vedenjakelusta sekä jätevesien johtamisesta. Mänttä-Vilppulan vesihuoltoliikelaitos toimii vesihuoltolaissa määriteltynä vesihuoltolaitoksena. Johtokunnan tehtävänä on valvoa ja ohjata liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen taloudesta, hallinnosta ja toiminnasta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Liikelaitoksella on oma johtokunta joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa. Johtokunta vastaa liikelaitoksen hallinnon ja toiminnan sekä sisäisen valvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja teknisellä johtajalla on liikelaitoksen johtokunnan kokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus. Tarvittaessa johtokunta voi kutsua myös asiantuntijoita. Johtokunnan tehtävänä on lisäksi päättää liikelaitoksen toiminnan kehittämisestä valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti ja raportoida niiden saavuttamisesta.

Mänttä -Vilppulan vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta vuonna 2013

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Mikkola Esa, pj Majaranta Jaakko vpj Neulaniemi Keijo Anttila Nanku McNiven Ulla	Suntila Mirja, Kivimäki Juha Mäkinen Erkki Korhonen Riina Kouvonen Sami
Viitanen Erkki, konsernin edustaja	

Mänttä - Vilppulan vesihuoltoliikelaitoksen vastuullinen viranhaltija

Viranhaltija	
Vesihuoltoliikelaitoksen johtaja	Vesihuoltoteknikko Jouko Kallio

Mänttä - Vilppulan vesihuoltoliikelaitoksen organisaatio

Mänttä-Vilppulan kaupunginvaltuusto
Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus
Liikelaitoksen johtokunta

Hallinto	Verkosto
Liikelaitoksen johtaja	Etumies ja kolmeasentajaa

Laskutus	Asiakaspalvelu
Tekninen sihteeri	Tekninens sihteeri

Taloudellinen kehitys

Mänttä-Vilppulan vesihuoltoliikelaitoksen perustamisen yhteydessä liikelaitoksen talousarvion tasapainottaminen oli yhtenä toiminnan tärkeimmistä toimenpiteistä. Kohonneet jäteveden puhdistuskustannukset, lainanhoitokulut sekä yleinen kustannustason nousu vaikuttivat korotustarpeeseen. Mänttä-Vilppulan vesihuollon ollessa teknisen lautakunnan alaisena lautakunta korotti jätevesimaksuja 12 % 01.01.2013 alkaen. Mänttä - Vilppulan vesihuoltoliikelaitoksen talousarviota tarkastellessa talouden tasapainottaminen vuoden 2013 aikana tarvitsi lisätuloja joten vesihuoltoliikelaitoksen johtokunta korotti vesi- ja jätevesimaksuja 35 %, jotta tilinpäätös 2013 saataisiin positiiviseksi.

Jätevesien käsittely

Mänttä-Vilppulan vesihuoltoliikelaitoksen jätevedet käsitellään Mäntän Puhdistamo Oy:n puhdistamolla. Puhdistustulokset ovat olleet luvanmukaiset vuoden 2013 aikana. Mänttä-Vilppulan kaupunki on osakkaana puhdistamossa. Mäntän puhdistamo Oy:n osakkuudet jakaantuvat seuraavasti:

- Mänttä-Vilppulan kaupunki	46,0 %
- Metsä-Tissue	18,0 %
- Mäntän Energia Oy	18,0 %
- Kemira	18,0 %

Liikelaitoksen henkilökunta

Mänttä-Vilppulan vesihuoltoliikelaitoksen palveluksessa oli 6 henkilöä vuonna 2013, vesihuoltoliikelaitoksen johtaja, etumies ja 3 kunnallistekniikan asentajaa sekä tekninen sihteeri. Vesihuoltoliikelaitos myy palveluita Mäntän Kaukolämpö Oy:lle. Vesihuoltoliikelaitoksen henkilöstöllä on vedenkäsittelyyn vaadittavat hyginea- ym. tarvittavat passit.

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Jätevesiverkoston saneeraukseen v. 2013 valtuusto myönsi 100 000 € josta n. 70 000 € käytettiin Lahdensivunkadun saneeraukseen. Vuonna 2013 jätevesipumppaamojen huolto ja korjaustoimenpiteet ulkoistettiin henkilöstöpulan vuoksi. Sertech Oy:n kanssa huoltotoiminta on ollut asiallista ja mahdollistanut vesihuoltoliikelaitoksen asentajien toiminnan keskittymisen jäte- ja vesijohtoverkoston kunnossapitoon ja huoltotöihin. Mänttä-Vilppulan pohjavedenottamoiden pumpattuja vesimääriä seurataan Atmostec -ohjelman kautta.

Talousveden tuottaminen

Mäntässä on kaksi pohjavedenottamoita ja vedenkäsittelylaitos kuten Vilppulassakin. Mäntässä vesi alkaloidaan soodalla ja Vilppulassa on kalkkikivialkalointilaitos joista vedet johdetaan toiminta-alueiden verkostoihin.

JÄTEVEDEN KÄSITTELY

Mäntän Puhdistamo Oy:lle pumpattu jätevesimäärä pieneni v.2013. Yhtenä syynä oli sadevesipumppaamon rakentaminen Lahdenpohjaan v 2012 ja sen vaikuttaminen tuleviin jätevesimääriin. Vesimäärät pumppaamolla olivat v 2011 407.804 m³ , v 2012 507.157 m³ johtuen runsaista sademääristä ja v 2013 328.251 m³. Vuoden 2013 sadevesimäärä oli huomattavasti pienempi kuin vuoden 2012 .

Lahdenpohjan sadevesipumppaamon toiminnan varmentamiseksi pumppaamo siirretään vesihuollon valvontaan ja kunnossapitoon.

VESIHUOLTO-LAITOS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	711 273	743 000	801 000	800 770	230	100,0
Menot	-327 789	-378 190	-373 190	-435 569	62 609	116,7
Netto	327 484	364 810	427 810	365 201	62 609	85,4

JÄTEVESIHUOLT O-LAITOS	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	1 076 003	1 033 000	1 120 000	1 188 077	-68 076	106,1
Menot	-1 024 683	-1 025 480	1 022 480	-979 614	-42 866	95,8
Netto	51 320	7 520	97 520	208 463	-110 943	213,8

VESIHUOLTOLAITOS YHTEENSÄ

TOIMINTA / TUNNUSLUVUT	TA2013	Toteutunut 2013
Vaihdetut vesimittarit, kpl	65	40
Uudet vesimittarit	25	18
Vesijohtoverkoston hukaveden vähenemä	-3,5%	-2%
Viemäriverkoston vuotovesien vähenemä	-4%	-21 %
Käyttöveden tuotantokustannus, €/m ³	0,66 €/m ³	0,68 €/m ³
Jäteveden käsittelykustannus, €/m ³	0,63 €/m ³	
Vesijohtoverkoston pituus, km	km	173 km
Viemäriverkoston pituus, km	km	223 km
Pumpatun käyttöveden määrä, m ³		571 246 m ³
Lasketun käyttöveden määrä, m ³	750 000 m ³	563 211 m ³
Käsitellyn jäteveden määrä, m ³	1 030 000 m ³	1 290 679 m ³
Lasketun jäteveden määrä, m ³	635 500 m ³	609 022 m ³
Veden myyntihinta €/m ³ (sis. alv 24 %)	1,14 €/m ³ alv 23 %	1.1.2013 1,14 € 1.7.13 1,54 €
Jätevesimaksu €/m ³ (sis. alv 24 %)	1,66 €/m ³ alv 23%	1.1.2013 1,87 € 1.7.13 2,53 €
Henkilöstö	6	6

Valtuuston sitovuustaso	TP2012	TA2013	TA+muutos	Toteuma TP2013	Poikkeama	Tot %
Tulot	1 787 276	1 776 000	1 921 000	1 988 847	-67 846	103,53
Menot	-1 408 472	-1 403 670	1 395 670	-1 415 183	19 513	101,40
Netto	378 803	372 330	525 330	573 664	-48 334	109,00

TOIMINNALLISET TAVOITTEET			
Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoitetaso	Toteutuma
Vesihuoltolaitoksen liikelaitostamisen suunnittelu	kyllä	01.01.13	Toteutunut 01.01.2013
Pumppaamojen saneeraukset	Kpl 12	12 kpl	9 kpl
Vuotovesitutkimuksen jatkaminen	% 20	35,00%	23,00%

Tuloslaskelma – Vesihuoltoliikelaitos

	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
TULOSLASKELMA		
LIIKEVAIHTO	1 988 846,98	1 822 960,00
LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-201 781,48	-232 300,00
PALVELUJEN OSTOT	-903 845,59	-606 980,00
MATERIAALIT JA PALVELUT	-1 105 627,07	-839 280,00
palkat ja palkkiot	-206 106,03	-200 280,00
eläkekulut	-88 181,64	-93 930,00
muut henkilöstösivukulut	-11 342,32	-11 160,00
HENKILÖSTÖKULUT	-305 629,99	-305 910,00
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-391 313,49	-495 241,00
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT	-3 926,27	-215 570,00
LIIEKEYLI-/ALIJÄÄMÄ	182 350,16	-33 041,00
muut rahoitustuotot	4 701,19	1 600,00
kunnalle maksetut korkokulut	-39 923,56	-18 164,00
muille maksetut korkokulut	62,09	-33 800,00
korvaus peruspääomasta	-70 501,09	-86 794,23
muut rahoituskulut	-99,60	-1 100,00
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	-105 760,97	-138 258,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	76 589,19	-171 299,00
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,4	-0,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	4,4	-1,6
Voitto, %	3,9	-9,4

Tase – Vesihuoltoliikelaitos

<u>VASTAAVAA</u>	TP 2013	TP 2012
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	128 305,83	159 211,88
Liittymismaksut	370 000,00	370 000,00
Rakennukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 265 729,09	7 275 592,65
Koneet ja kalusto	7 429,52	17 335,40
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	0,00	0,00
AINEELLISET HYÖDYKKEET	7 643 158,61	7 662 928,05
Sijoitukset	27 950,00	27 950,00
PYSYVÄT VASTAAVAT	7 799 414,44	7 850 089,93
Ennakkomaksut		16 828,85
VAIHTO-OMAISUUS		16 828,85
Myyntisaamiset	412 083,92	310 615,74
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	109 350,00	423,52
SAAMISET	521 433,92	311 039,26
RAHAT JA PANKKISAAMISET	564 151,10	182 490,26
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 085 585,02	510 358,37
<u>VASTAAVAA</u>	8 884 999,46	8 360 448,30
<u>VASTATTAVAA</u>		
Peruspääoma	3 916 727,56	3 916 727,56
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-373 879,22	-123 605,71
Tilikauden yli-/alijäämä	76 589,19	-250 273,51
OMA PÄÄOMA	3 619 437,53	3 542 848,34
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		7 575,04
Lainat kunnalta	640 785,28	640 785,28
Lainat julkisyhteisöiltä	18 421,42	29 639,78
Muut velat/liittymismaksut	462 770,90	361 869,72
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 121 977,60	1 039 869,82
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 575,04	10 030,74
Lainat kunnalta	801 911,04	801 911,04
Lainat julkisyhteisöiltä	11 218,38	11 218,38
Ostovelat	505 816,97	162 555,65
Korottomat velat kunnalta	2 646 938,07	2 646 938,07
Muut velat	101 171,58	99 531,30
Siirtovelat	56 536,29	45 544,96
Lyhytaikainen vieras pääoma	4 143 584,33	3 777 730,14
VIERAS PÄÄOMA	5 265 561,93	4 817 599,96
VASTATTAVAA	8 884 999,46	8 360 448,30
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
1000€		
Omavaraisuusaste, %	40,7	42,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	264,7	264,2
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	76	-250
Lainakanta, 31.12.2013	4 602	
Lainasaamiset 31.12.2013	0	

Rahoituslaskelma - Vesihuoltoliikelaitos

	TP 2013
TOIMINNAN RAHAVIRTA	
Liikelylijäämä	182 350,16
Poistot ja arvonalentumiset	391 313,49
Rahoitustuotot ja -kulut	-105 760,97
Toiminnan rahavirta	467 902,68
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	
Investointimeneot	-449 988,00
Rahoitusosuudet investointeihin	109 350,00
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	127 264,68
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-21 249,12
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-21 249,12
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	
Vaihto-omaisuuden muutos	16 828,85
Saamisten muutos muilta	-210 394,66
Korottomien velkojen muutos	469 211,09
Muut maksuvalmiuden muutokset	275 645,28
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	254 396,16
RAHAVAROJEN MUUTOS	
Rahavarat 31.12.2013	564 151,10
Rahavarat 1.1.2013	182 490,26
Rahavarojen muutos	381 660,84
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	
Investointien tulo-rahoitus, %	1,4
Lainanhoitokate	8,3
Kassan riittävyys, pv	60,00
Quick ratio	0,2
Current ratio	0,2

6. INVESTOINNIT 2013

Vesihuoltotyöt

Vuonna 2013 rakennettiin Vilppulaan Korpelanmäen asuinalueen sekä Savosenmäen viemärintiverkostot. Vilppulan kunta oli aikaisemmin rakennuttanut alueelle vesijohdon. Kustannusarvio oli 100 000 € ja toteutunut 106 862 € Urakoitsijana toimi Maanrakennus Mikko Tiensuu Oy. Alueella oli runsaasti louhittavaa, mikä aiheutti kustannusten ylityksen.

Uittosalmentien kunnallistekniikan rakentaminen kuului myös vuoden 2013 investointikohteisiin. Uittosalmentiellä toimi Jatesal Oy urakoitsijana. Kustannusarvio oli 345.000 € ja toteutunut 234.878 € Molemmat urakoitsijat ovat paikallisia yrittäjiä.

Mäntässä Lahdensivunkadun viemäriverkostoa pätkäsujutettiin 560 metriä.

Mäntässä Koulukadun jäte- ja viemäriverkoston saneeraus.

Kustannuspaikka	Nimi	Talousarvio	Toteutuma
9922	Korpelantie	100 000	106 682
9923	Vesihuollon pienet kohteet	25 000	9 951
9926	Viemäriverkoston saneeraus	100 000	73 297
9927	Vesil.Rusinniementie/Virtasalmen	50 000	25 000
9929	Pohjaslahden viemärointi	300 000	
9931	Uittosalmentie	345 000	234 878
Investoinnit yhteensä		920 000	449 988
Rahoitusosuus /valtio	Uittosalmentie/P-lahden viemärointi	-215 000	-109 350
Investoinnit netto		705 000	340 638

Liikenneväylät

Mäntässä saneerattiin Koulukatu ja Liinamaankatu väliltä Virtasalmentie - Rusinniementie.

Myllyrannantien tasoristeykseen rakennettiin puolipuumilaitos ja mt 347, Myllyrannantien liittymän kohdilla tehtiin liittymään muutoksia.

Katuvalaistuksen saneeraus aloitettiin Raja-aholla yhteistyössä Elenia Oy:n ja Pohjois-Hämeen Puhelin Oy:n kanssa. Hanke valmistuu vuoden 2014 aikana. Lisäksi katuvalaistuksia uusittiin Rusinniemessä ja Savosenmäessä.

Kaavakatuja päällystyksiä tehtiin Savosenkadulla, Liikenneöitsijänsäntienkadulla, Kotirannantiellä, Rusinniementiellä, Satamakujalla, Mäkikadulla, Kaarikadulla ja Puistokadun kevyenliikenteen väylällä.

Talonrakennus

Kolhon koulualueen vanha aluelämpöjärjestelmä uusittiin yhteistyössä Mäntän Kaukolämpö Oy:n kanssa. Polttoaineena on öljyn sijaan puupelletti.

Nykyiselle katetulle tekojäädalalle hankittiin uusi ratakylmälaitekontti, joka voidaan siirtää uuden jäähallin käyttöön kun se valmistuu.

Pienissä hankkeissa tehtiin kaupungintaloon pintasaneerausta, päivähoidon tilaratkaisuissa teetettiin kosteustekniset kuntotutkimukset Kirkonpellon ja Sarapuiston päiväkoteihin, päiväkodeille tehtiin pieniä parannuksia piha-alueisiin, Sarapihan vanhainkodissa saneerattiin yksi löylyhuone ja asennettiin vanhainkodin osaston ilmanvaihtojärjestelmään jäähdytysyksikkö, Vilppulankosken kouluun asennettiin paloilmoinjärjestelmä, Vilppulankosken koulun B-rapun sisäänkäynti muutettiin turvallisemmaksi, Savosenmäen kouluun asennettiin porrashissi ja tehtiin pieniä pihajärjestelyjä, Kolhon koulun aulaan ja ruokasaliin tehtiin pintasaneeraus ja Vilppulan yhteiskoulun kotitalousluokan ilmastointia parannettiin.

Keskustojen kehittäminen

Kaupungin opastusjärjestelmän suunnittelutyö saatiin valmiiksi v. 2013. Toteutus siirtyy vuodelle 2014.

Taajamien parantamistyötä tehtiin sekä Vilppulassa että Mäntässä. Vilppulassa toteutettiin Keskuskadun suunnittelu.

Urheilu- ja retkeilyalueet, puistot

Mäntänvuoren urheilukentän katsomoa kunnostettiin sekä huoltotiloihin asennettiin uusi sähkökeskus lisääntyneet tarpeen vuoksi.

Mäntänvuoren kentälle tehtiin pohjatyöt ja aluetta kunnostettiin. Kenttäalue siirtyi vuokrasopimuksella Mäntän Valon jalkapalloilun Tuki ry:lle, joka toteutti hankerahalla jalkapallonurmen, aidoituksen ja valopylväät

Kolhon koulun piha-alueelle rakennettiin lähiliikuntapaikka.

Sataman uimarantaa parannettiin.

Moottorikelkkaura tehtiin Runtimäestä Jämsän Kiviristinmaalle.

Irtain käyttöomaisuus

Parkkivuoren kaukalon laitalevyelementit uusittiin.

Jäähallille hankittiin uusi ratakylmälaiteisto (kontti).

Kaupungin pohjakartan uusimistyö saatettiin päätökseen. Vuoden 2013 lopulla uutta pohjakarttaa tilattiin vielä noin 630 ha.

Ruokapalvelun kalustehankintoja suoritettiin seuraavasti:

- Sarapuiston päiväkotiin ja Kirkonpellon päiväkotiin tiskikoneet.
- Siivouspalvelut Urheilutalolle moppimopo ja yhdistelmäkone.

Muu käyttöomaisuus

Vesihuoltoavustuksia maksettiin suunnitellun ohjelman mukaisesti.

Kiinteä omaisuus

Vuoden 2013 aikana kaupunki ei tehnyt maanhankintoja.

KP	INVESTOINNIT 2013	MÄÄRÄRAHA €	TOTEUTUMA €
9001	ARVOPAPERIT/OSTO		153 088
9001	ARVOPAPERIT/MYYNTI		-341 240
9002	TAIDEHANKINNAT	30 000	31 364
9004	WWW-SIVUT	10 000	9 435
9005	TIETOTEKNIikka/OHJELMISTOT	350 000	259 352
9006	SIVISTYSTOIMEN TIETOTEKNIikka	88 000	82 925
9007	SIVISTYSTOIMEN KALUSTO	80 000	35 770
9011	VESIHUOLTOAVUSTUKSET MYÖNNETYT	50 000	47 642
9012	VESIHUOLTOAVUSTUKSET UUDET	10 000	0
9013	SÄHKÖISET VERKKOLASKUT	25 000	18 991
9020	MAA-ALUEIDEN OSTOT	300 000	0
9020	MAA-ALUEIDEN MYYNNIT	0	-14 898
9021	KIINTEÄ OMAISUUDEN MYYNTI		-15 917
9402	UUSI KANTAKARTTA		28 100
9403	KEITTIÖIDEN KALUSTUS	25 000	12 561
9404	SIIVOUSKESKUKSEN KALUSTUS	10 000	0
9410	LIIKUNTATOIMEN KALUSTO	20 000	0
9508	PIENET KOHTEET/TALONRAKENNUS	195 000	184 761
	Mäntänvuoren kentän katsomo		13 255
	Vilppulankosken koulu		20 854
	Vkk paloilmoinjärjestelmä		41 379
	Kirkonpellon pk		11 062
	Sarapuiston pk		13 011
	Vilppulankosken pk		9 231
	Pyryharakka Vla		1 605
	Vuorohoito Mtä		431
	Kolhon koulun aula		47 435
	Julkisten rakennusten peruskorjaus		6 643
	Savosenmäen koulun piha		12 252
	Muut pienet kohteet		7 603
9514	KOLHON ALUELÄMPÖ	100 000	125 356
9515	YRITYSTILOJEN MUUTOSTYÖT		3 622
9517	JÄÄHALLIN KYLMÄKONEIKKO	240 000	196 157
9519	SARAPIHAN MUUTOSTYÖT	50 000	52 014
9522	KAUPUNGINTALON SISUSTAMINEN	80 000	22 714
9524	PÄIVÄHOIDON TILAJÄRJESTELYT	20 000	0
9525	VILPPULAN YHTEISKOULUN ILMASTOINTI	30 000	30 146
9602	PIENET KOHTEET(URHEILU JA VAPAA-AIKA	90 000	78 637
9604	KOLHON KOULUN LÄHILIIKUNTAPAikka	115 000	73 420
9604	KOLHON KOULUN LÄHILIIKUNTA/RAH.OSUUS	-75 000	-38 000
9702	KESKUSTOJEN KEHITTÄMINEN	230 000	103 409
9702	KESKUSTOJEN KEHITTÄMINEN/RAH.OSUUS	-150 000	0
9803	RUSINNIEMENTIE/VIRTASALMENTIE	200 000	166 980

9805	PÄÄLLYSTYÖT	200 000	202 273
9806	PIENET KOHTEET/LIIKENNEVÄYLÄT	30 000	6 913
9807	TASORISTEYKSEN TURVALAITTEET	280 000	298 635
9809	KATUVALAISTUS	200 000	141 266
	INVESTOINNIT YHTEENSÄ (bruttomenot)	3 097 000	2 365 716
	VESIHUOLLON INVESTOINNIT		
9922	KORPELANTIE	100 000	106 682
9923	VESIHUOLLON PIENET KOHTEET	25 000	9 951
9926	VIEMÄRIVERKOSTON SANEERAUS	100 000	73 297
9929	POHJASLAHDEN VIEMÄRÖINTI	300 000	0
9929	POHJASLAHDEN VIEMÄRÖINTI/RAH.OSUUS	-90 000	0
9909	POHJASLAHDEN VIEMÄRÖINTI	0	4 027
9931	UITTOSALMENTIE	345 000	234 878
9931	UITTOSALMENTIE/RAH.OSUUS	-125 000	-109 350
	VESIHUOLLON INVESTOINNIT (bruttomenot)	705 000	428 350
	INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	4 017 000	2 815 704
	RAHOITUSOSUUDET	-415 000	-147 350
	MYYNTITULOT		-372 054
	INVESTOINNIT NETTO	3 602 000	2 296 300

7. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

7.1 Tuloslaskelma 2013

	2013	2012
Myyntituotot	6 924 324,78	6 839 811,64
Maksutuotot	4 971 768,52	748 615,43
Tuet ja avustukset	2 144 839,00	1 302 740,38
Muut tuotot	1 703 900,98	1 552 720,37
Toimintatuotot	15 744 833,30	10 443 887,82
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-19 749 614,10	-19 373 833,42
Palvelujen ostot	-47 671 515,81	-47 732 913,92
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 518 691,00	-3 567 988,62
Avustukset	-3 550 579,30	-1 069 422,77
Muut kulut	-1 340 418,00	-785 838,97
Toimintakulut	-76 830 818,66	-72 529 997,70
Toimintakate	-61 085 985,36	-62 086 109,88
Verotulot	41 160 383,43	37 614 521,20
Valtionosuudet	24 929 946,00	23 214 751,68
Korkotuotot	40 158,22	914,55
Muut rahoitustuotot	143 978,15	182 179,05
Korkokulut	-313 312,01	-365 728,72
Muut rahoituskulut	-58 341,97	3 416,33
Rahoitustuotot ja -kulut	-187 517,61	-179 218,79
Vuosikate	4 816 826,46	-1 436 055,79
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 612 220,47	-2 460 615,73
Satunnaiset erät		
Pysyvien vastaavien myyntivoitto	3 289 765,09	
Tilikauden tulos	5 494 371,08	-3 896 671,52
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	4 150,00	4 150,00
Tilikauden ylijäämä+/alijäämä-	5 498 521,08	-3 892 521,52

7.2 Tuloslaskelman toteutuminen 2013

	TA 2013	MUUTOS	LOPUL. TA2013	TOTEUMA	POIKKEAMA	%
<i>Ulkoinen</i>						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	6 288 619,00	245 000,00	6 533 619,00	6 924 324,78	-390 705,78	106,13
Maksutuotot	5 144 800,00		5 144 800,00	4 971 768,52	173 031,48	96,63
Tuet ja avustukset	1 660 270,00		1 660 270,00	2 144 839,02	-484 569,02	129,18
Muut toimintatuotot	1 885 010,00	200 000,00	2 085 010,00	1 703 900,98	381 109,02	81,72
TOIMINTATUOTOT	14 978 699,00	445 000,00	15 423 699,00	15 744 833,30	-321 134,30	102,08
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-20 417 073,00	-618 200,00	-19 798 873,00	-19 749 614,10	-49 258,90	99,75
Palvelujen ostot	-45 968 547,00	-72 930,00	-45 895 617,00	-47 671 515,81	1 726 639,91	103,86
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 318 842,00	-145 490,00	-4 173 352,00	-4 518 691,00	345 339,00	108,27
Avustukset	-3 615 250,00	-120 375,00	-3 494 875,00	-3 550 579,30	55 704,30	101,59
Muut toimintakulut	-220 887,00	-2 080,00	-1 096 657,00	-1 340 418,45	243 761,45	122,22
TOIMINTAKULUT	-75 418 699,00	-959 325,00	-74 459 374,00	-76 830 818,66	2 371 444,66	103,18
TOIMINTAKATE	-60 440 000,00	1 404 325,00	-59 035 675,00	-61 085 985,36	2 050 310,36	103,47
Verotulot	39 700 000,00		39 700 000,00	41 160 383,43	-1 460 383,43	103,67
Valtionosuudet	23 650 000,00		23 650 000,00	24 929 946,00	-1 279 946,00	105,41
Korkotuotot	5 000,00		5 000,00	40 158,22	-35 158,22	803,16
Muut rahoitustuotot	205 000,00		205 000,00	143 978,15	61 022,00	70,23
Korkokulut	-525 000,00		-525 000,00	-313 312,01	-211 687,99	59,67
Muut rahoituskulut	-45 000,00		-45 000,00	-58 341,97	13 341,97	129,64
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-360 000,00		-360 000,00	-187 517,61	-172 482,39	52,08
VUOSIKATE	-2 550 000,00	1 404 325,00	3 954 325,00	4 816 826,46	-862 501,46	121,81
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 450 000,00		-2 450 000,00	-2 612 220,47	162 220,47	106,62
Satunnaiset tuotot				3 289 765,09		
TILIKAUDEN TULOS	100 000,00	1 404 325,00	1 504 325,00	5 494 371,08	-3 990 046,08	365,23
Poistoeron muutos				4 150,00	4 150,00	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	100 000,00	1 404 325,00	1 504 325,00	5 498 521,08	-3 990 046,08	365,51

7.3 Rahoituslaskelma 2013

	2013	2012
TOIMINNAN rahavirta		
Vuosikate	4 816 826,46	-1 436 055,79
Satunnaiset erät	3 289 765,09	
Tulorahoituksen korjaukset	-3 515 908,32	-187 390,34
INVESTOINTIEN rahavirta		
Investointimenot	-2 815 704,23	-3 795 182,08
Rahoitusosuudet investointimenoihin	147 350,00	21 503,28
Pysyvien vastaavien hyöd luovutustulot	372 054,48	460 125,44
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	3 515 908,32	187 390,34
Toiminnan ja investointien rahavirta	5 810 291,80	-4 749 609,15
RAHOITUKSEN rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-3 500 000,00	
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		10 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 536 369,22	-2 168 826,43
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 000 000,00	-4 000 000,00
Oman pääoman muutokset		5 429,27
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja po muutokset	181 745,21	54 448,70
Vaihto-omaisuuden muutos	18 473,53	15 703,19
Saamisten muutos	1 033 186,70	305 774,15
Korottomien velkojen muutos	-4 934 310,03	218 231,33
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 700 904,59	
Rahoituksen rahavirta	-6 737 273,81	4 388 495,29
Rahavarojen muutos	-926 982,01	-361 113,86
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.2012	845 876,09	547 021,68
Rahavarat 1.1.2013	1 772 858,10	908 135,56

Kassavarojen saldon epäjatkuvuus 31.12.2012 → 1.1.2013 johtuu YPEK:n liittämisestä kaupungin taseeseen. YPEK purkautui 31.12.2012.

7.4 Rahoituslaskelman toteutuminen 2013

	TA2013	MUUTOS	MU TA2013	TOTEUMA	POIKKEAMA
TOIMINNAN rahavirta					
Vuosikate	2 550 000	1 404 325	3 954 325	4 816 826	1 062 501
Satunnaiset erät				3 289 765	
Tulorahoituksen korjauserät	-200 000	-200 000	-520 000	-3 515 908	2 995 908
	2 350 000	1 204 325	3 434 325	4 590 683	1 156 358
INVESTOINTIEN rahavirta					
Investointimenot	-3 802 000	-150 000	-4 017 000	-2 815 704	1 201 296
Rahoitusosuudet investointimenoihin	375 000		375 000	147 350	-227 650
Pysyvien vastaavien hyöd. luov.tulot	200 000			372 504	172 504
Käyttöomaisuuden myyntivoitot		200 000	200 000	3 515 908	3 315 908
Toiminnan ja investointien rahavirta	-877 000	1 254 325	-7 675	5 810 741	
RAHOITUKSEN rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset				-3 500 000	
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000		5 000 000	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 536 900		-7 536 900	-7 536 369	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 413 900		3 413 900	8 000 000	
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant. varojen ja po muutokset				181 745	
Vaihto-omaisuuden muutos				18 474	
Saamisten muutos				1 033 187	
Korottomien velkojen muutos				-4 934 310	
Rahoituksen rahavirta	877 000		877 000	-6 737 274	
Rahavarojen muutos				-926 982	
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	1 260 136		1 260 136	845 876	
Rahavarat 1.1.	1 260 136		1 260 136	1 772 858	

7.5 Tase 2013

VASTAAVAA	2013	2012
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet	526 862,00	450 518,26
Muut pitkävaikutteiset menot	299 939,30	354 117,12
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	826 801,30	804 635,38
Maa- ja vesialueet	4 437 926,93	4 401 335,92
Rakennukset	19 323 001,85	20 047 061,20
Kiinteät rakenteet ja laitteet	14 712 029,24	14 534 033,86
Koneet ja kalusto	1 159 949,04	1 004 715,38
Muut aineelliset hyödykkeet	60 928,63	29 565,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	317 560,61	72 885,30
AINEELLISET HYÖDYKKEET	40 011 396,30	40 089 596,66
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöistä	2 485 730,04	5 318 719,74
Kuntayhtymäosuudet	7 182 660,88	7 300 330,88
Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöiltä	3 175 899,83	1 783 108,59
Muut asunto-osakkeet ja osuudet	1 258 246,94	681 142,97
Muut osakkeet ja osuudet	674 942,97	
Osakkeet ja osuudet	14 777 480,66	15 083 302,18
Muut lainasaamiset	3 516 818,79	16 818,79
Muut saamiset	91 525,73	91 525,73
SIJOITUKSET	18 385 825,18	15 191 646,70
PYSYVÄT VASTAAVAT	59 224 022,78	56 085 878,74
Valtion toimeksiannot	11 428,59	16 540,52
Lahjoitusrahastojen erityis	444,19	444,19
Muut toimeksiantojen varat		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 872,78	16 984,71
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet	620,91	0,00
Ennakkomaksut	0,00	18 244,25
VAIHTO-OMAISSUUS	620,91	18 244,25
Lainasaamiset	351 332,13	101 545,89
Siirtosaamiset	0,00	
Pitkäaikaiset saamiset yht	351 332,13	101 545,89
Myyntisaamiset	2 055 336,94	938 338,37
Lainasaamiset	17 798,20	19 869,36
Muut saamiset	703 348,63	296 001,71
Siirtosaamiset	775 830,71	407 599,84
Lyhytaikaiset saamiset yht	3 552 314,48	1 661 809,28
SAAMISET	3 903 646,61	2 069 129,32
RAHOITUSARVOPAPERIT yht	74 374,81	73 924,81
Rahat	1 050,00	350,00
Pankkisaamiset	770 451,28	833 960,75
RAHAT JA PANKKISAAMISET	771 501,28	473 096,87
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 750 143,61	2 328 621,10
VASTAAVAA	63 986 039,17	58 431 484,55

VASTATTAVAA	2013	2012
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	35 388 425,11	35 388 425,11
Arvonkorotusrahasto	376 098,83	373 766,86
Edellisten kausien yli-/ali	-6 920 605,04	-3 028 083,52
Tilikauden yli-/alijäämä	5 498 521,08	-3 892 521,52
OMA PÄÄOMA	34 342 439,98	28 841 586,93
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	101 677,46	105 827,46
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	45 505,08	15 727,32
Lahjoitusrahastojen pääomat	271 089,14	126 979,83
Muut toimeksiantojen pääoma	22 441,17	
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	339 035,39	142 707,15
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuut	7 900 000,00	10 407 575,04
Lainat julkisyhteisöiltä	18 421,42	39 024,65
Muut velat/Liittymismaksut	451 301,99	350 400,81
PITKÄAIKAINEN	8 369 723,41	10 797 000,50
LYHYTAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuut	15 507 575,04	12 510 030,74
Lainat julkisyhteisöiltä	19 039,06	24 774,31
Saadut ennakot		
Ostovelat	2 048 718,13	3 475 131,75
Muut velat/Liittymismaksut	457 284,83	296 749,99
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	2 460,11	30 543,17
Lomapalkkajaksotus	2 186 687,67	1 937 008,20
Valtionosuusennakot	191 695,60	
Muut siirtovelat	419 702,49	270 124,35
Siirtovelat	2 800 545,87	2 237 675,72
LYHYTAIKAINEN	20 833 162,93	18 544 362,51
VIERAS PÄÄOMA	29 202 886,34	29 341 363,01
VASTATTAVAA	63 986 039,17	58 431 484,55

7.4   Konsernituloslaskelma 2013

	2013	2012
Toimintatuotot	51 812 080	63 360 478
Toimintakulut	109 768 989	-121 625 884
Osuus osakkuusyht. voitosta	15 786	0
Toimintakate	57 941 122	-58 265 405
Verotulot	41 160 383	37 614 521
Valtionosuudet	24 929 946	23 214 752
Korkotuotot	93 150	32 518
Muut rahoitustuotot	157 328	118 250
Korkokulut	-906 827	-965 766
Muut rahoituskulut	-199 728	-53 831
Rahoitustuotot ja -kulut	-856 077	-868 829
Vuosikate	7 293 129	1 695 038
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 318 465	-5 214 293
Tilikauden yli- ja alipariarvot	113 739	0
Poistot ja arvonalentumiset	-5 204 726	-5 214 293
Satunnaiset erät	154 434	-284 674
Tilikauden tulos	2 242 837	-3 519 255
Tilinpäätössiirrot	-13 146	-215 908
Vähemmistöosuudet	-24 790	-27 793
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 204 899	-3 831 722

7.5 **Konsernirahoituslaskelma 2013**

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2013	2012
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
vuosikate	7 339 602	1 695 038
satunnaiset erät	154 434	
pakolliset varaukset		
muut oikaisut		
tulorahoituksen korjauserät	-55 825	-173 960
TOIMINNAN RAHAVIRTA	7 438 212	1 521 078
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
investointimenot	6 229 540	-7 281 315
rahoitusosuudet investointeihin	357 263	240 911
pysyvien vastaavien vars myyntitulo		484 136
pysyvien vastaavien myyntivoitot		174 115
pysyvien vastaavien hyöd myyntitulo	1 014 589	
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-4 857 688	-6 382 153
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 580 524	-4 861 075
RAHOITUKSEN KASSAVIRTA		
pitkäaik lainojen lisäys	3 580 403	10 983 930
pitkäaik lainojen vähennys	-10 576 183	3 500 395
lyhytaikaisten lainojen muutos	8 090 139	4 076 736
LAINAKANNAN MUUTOKSET	1 094 360	3 406 799
Oman pääoman muutokset	-49 908	591 019
toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	172 919	26 390
vaihto-omaisuuden muutos	93 912	-52 165
saamisten muutos	778 669	652 108
korottomien velkojen muutos	-5 084 538	-1 540 739
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-4 039 037	-940 796
RAHOITUKSEN KASSAVIRTA	-2 994 586	3 077 983
RAHAVAROJEN MUUTOS	-414 063	-1 721 203
RAHAVARAT 31.12.	3 548 304	3 866 084
RAHAVARAT 1.1.	3 962 367	5 587 287
RAHAVAROJEN MUUTOS	-414 063	-1 721 203

7.6   Konsernitase 2013**VASTAAVAA**

PYSYVÄT VASTAAVAT	2013	2012
Aineettomat hyödykkeet	1 460 402	1 417 521
Maa- ja vesialueet	5 310 053	4 625 351
Rakennukset	47 297 921	50 702 990
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 568 598	16 517 514
Koneet ja kalusto	2 513 189	2 740 740
Muut aineelliset hyödykkeet	88 921	37 466
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanki	1 104 103	819 839
Aineelliset hyödykkeet	72 882 785	75 443 900
Osakkuusyhteisöosuudet	1 401 012	181 319
Muut osakkeet ja osuudet	1 990 893	3 769 265
Muut lainasaamiset	8 051	
Muut saamiset	91 525	105 974
Sijoitukset	3 491 482	3 875 238
PYSYVÄT VASTAAVAT	77 834 670	80 736 660
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	174 001	268 789
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	430 146	554 658
Pitkäaikaiset saamiset	351 332	496 840
Lyhytaikaiset saamiset	7 751 534	3 783 694
Saamiset	8 102 866	4 280 533
Rahoitusarvopaperit	212 854	209 443
Rahat ja pankkisaamiset	3 335 449	3 474 152
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 081 316	8 518 786
VASTAAVAA	90 089 988	89 524 234

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	2013	2012
Peruspääoma	35 394 468	37 403 188
Arvonkorotusrahasto	387 552	379 196
Muut omat rahastot	540 602	822 190
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-8 702 372	-4 197 593
Tilikauden yli-/alijäämä	2 204 900	-3 831 722
OMA PÄÄOMA	29 825 150	30 575 259
VÄHEMMISTÖOSUUDET	506 438	159 499
Poistoero	835 768	1 004 367
Vapaaehtoiset varaukset	1 360 169	1 639 153
POISTOERO JA VAP EHT VARAUKSET	2 195 938	2 643 520
PAKOLLISET VARAUKSET	884 871	665 676
	1 297	
	883 574	
VIERAS PÄÄOMA		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	600 156	517 460
Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	26 227 321	27 153 162
Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	947 011	831 249
Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	17 398 597	14 163 807
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	11 504 503	12 814 602
VIERAS PÄÄOMA	56 077 435	54 962 819
VASTATTAVAA	90 089 988	89 524 234

7.7 Liikelaitoksen vaikutus kunnan tilikauden tuloksen muodostumiseen

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen				Tuloslaskelma kunnan tilinpäätöksessä
	Kunta	Liikelaitos	Kunta	Liikelaitos	
TOIMINTATULOT					
Myyntitulot, ulkoiset	5 113 783	1 810 847			6 924 325
Myyntitulot, sisäiset		178 000		178 000	0
Maksutulot	4 971 769				4 971 769
Tuet ja avustukset kunnalta	2 144 839				2 144 839
Muut toimintatulot, sisäiset					
TOIMINTAMENOT					
Henkilöstömenot	19 749 614	305 630			19 749 614
Palvelujen ostot, sisäiset	178 000		178 000		0
Aineet, tarvikkeet, tavarat	4 518 691				4 518 691
Avustukset liikelaitokselle					
Muut toimintakulut, sisäiset					
TOIMINTAKATE					
Verotulot	41 160 383				41 160 383
Valtionosuudet	24 929 946				24 929 946
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot, sisäiset	39 923		39 923		0
Muut rahoitustulot, sisäiset					
Korkomenot, ulkoiset	- 313 374	-62			-313 312
Korkomenot, sisäiset		39 923		39 923	0
Korvaus peruspääomasta	70 501	70 501	70 501	70 501	0
Muut rahoitusmenot	-58 342				-58 342
VUOSIKATE	4 348 924	467 903			4 816 826
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	2 220 907	391 313			2 612 220
Satunnaiset erät	3 289 765				
Poistoeron muutos	4 150				4 150
TILIKAUDEN TULOS	5 417 782	76 589	-67 567	+67 567	5 498 521

7.8 Liikelaitoksen vaikutus toiminnan rahoitukseen

Eliminoimit

	Kunta	Liikelaitos	Kunta	Liikelaitos	Rahoituslaskelma
TULORAAHOITUS					
Vuosikate	4 348 924	467 902	-67 567	67 567	4 816 826
Satunnaiset erät	3 289 765				3 289 765
Tulorahoituksen korjauserät	-3 515 908				-3 515 908
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	- 2 365 716	-449 988			-2 815 704
Rahoitusosuudet investointimenoihin	38 000	109 350			147 350
Pysyvien vastaavien luovutustulot	372 254				372 254
Pysyvien vast. myyntivoitot/tappiot	3 515 908				3 515 908
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	5 683 026	127 265			5 810 292
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	3 500 000				3 500 000
Antolainasaamisten vähennys					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	7 515 120	21 249			7 536 369
Pitkäaikaisten lainojen muutos					
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 000 000				8 000 000
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET					
Saamisten muutos					
Korottomien velkojen muutos	-4 934 310				-4 934 310
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN		381 661			-926 982

8. LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöstä koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemmaan arvoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemmaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Kaupungilla on Kuntarahoitus Oyj:n kanssa tehty koronvaihtosopimus. Kaupunki on sitonut pitkäaikaisen (alun perin 10 miljoonan euron lainan) erillisellä koronvaihtosopimuksella kiinteäksi koroksi (sopimustunnus KSWAP033/12). Sopimus on voimassa 30.6.2022 asti. Nimellisarvo 31.12.2013, 8 500 000 euroa ja markkina-arvo 15.299 euroa.

Edellisten tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat Sote- yhteistyö Mäntänvuoren Terveiden kanssa ja Ylä-Pirkanmaan Perusterveydenhuolto Ky:n loppuminen 31.12.2012 . Ennen vuotta 2013 perusterveydenhuollosta ja sosiaalitoimesta esitettiin vain nettomenot. Vuodesta 2013 alkaen sosiaali- ja terveystoimen maksutuotot siirtyivät kaupungille.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kaupunkikonsernin tytäryhteisöt. Kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä, on yhdistelty jäsenosuuden mukaisessa suhteessa. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kannalta olennaiset osakkuusyhteisöt, joita on viisi. As Oy Rusinniemen Helmi ei sisälly tilinpäätökseen, koska yhteisön tilinpäätöstietoja ei ole ollut käytettävissä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty konsernituloslaskelmaa ja -tasetta laadittaessa vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaisu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakeyhtiömuotoisten tytärien poistosuunnitelmia ei ole oikaistu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernin kannalta olennaiset on yhdistelty sovelletulla pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Konsernitaseessa vapaaehtoisia varauksia ja poistoeroa ei ole jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotuseriaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä. Osakkuusyhteisöjen tilinpäätöksiä ei ole oikaistu kaupungin jaksotuseriaatteita vastaaviksi, koska tarvittavia tietoja oikaisujen tekemiseksi ei ole ollut saatavissa.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen kaupungille maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta olennaisuuden periaatteen mukaan.

Tilikauden yli- ja alipariarvot

Tilikauden kuluksi kirjatut ylipariarvot konsernin sijoituksista 113.900,52 €
Tilikauden tuotoksi kirjatut alipariarvot konsernin sijoituksista 227.639,84 €

Konsernirakenteen sisäiset muutokset

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus päätti 4.11.2013, että perustetaan holding-yhtiö Mäntän Lämpövesi Oy. Yhtiö rekisteröitiin 30.12.2013 ja siitä tuli kaupungin tytäryhtiö (100 %). Kaupunginvaltuusto oikeutti 11.11.2013, että Mäntän Kaukolämpö Oy:n koko osakekanta myydään Mäntän Lämpövesi Oy:lle. Kauppa toteutui 20.12.2013. Vuoden 2013 konsernitilinpäätöksessä Mäntän Kaukolämpö Oy on yhdistelty tytäryhteisönä, eikä Mäntän Lämpövesi Oy tehnyt konsernitilinpäätöstä.

Päätettiin perustaa As Oy Mänttä-Vilppulan Koskenranta, josta tuli kaupungin tytäryhteisö (100 %). Samalla yhtiölle luovutettiin apporttina tontti ja sillä olevat rakennukset 12.6.2013.

Muut konsernirakenteen muutokset

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus päätti 11.2.2013 myydä tytäryhteisönsä Kiinteistö Oy Kolhon Teollisuustalon osakkeita 552 kpl Yrke-Kiinteistöt Oy:lle. Kiinteistö Oy Kolhon Teollisuustalo muuttui kaupan myötä konsernin osakkuusyhteisöksi. Kaupunki on mukana 49 %:lla vuoden alussa aloittaneessa Mäntänvuoren Terveys Oy:ssä, joka on konsernin osakkuusyhteisö.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Osakkuusyhteisöjen yhdistely pääomaosuusmenetelmällä tehtiin vasta vuoden 2013 tilinpäätökseen. Edellisen tilikauden vertailutietoon ei ole oikaistu osakkuusyhteisöjen vaikutusta. Poistojen oikaisuja ja vähemmistöosuuksien kirjaamista ei aiemmilla tilikausilla ole tehty eikä näiden vaikutusta edellisen tilikauden vertailutietoon ole oikaistu.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset)

	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Yleishallinto	3.507.308		3.509.367	3.569.036
Sosiaali- ja terveyspalvelut	32.617.400		6.665.371	0
Opetus- ja kulttuuripalvelut	5.579.914		1.356.455	1.306.308
Yhdyskuntapalvelut	6.078.643		2.403.099	3.781.267
Vesihuoltoliikelaitos			1.810.541	1.787.276
Muut palvelut	4.028.815			
Kaupungin toimintatuotot yht.	51.812.080	15.744.833	10.443.887	

Vuonna 2012 Sosiaali- ja terveystoimella ei toimintatuottoja, koska tulot olivat Ylä-Pirkanmaan Peruspalvelu Ky:llä ja Pirkanmaan SHP:llä. Vesihuoltoliikelaitos aloittanut toimintansa 1.1.2013, mutta tulot eriytetty 2012 yhdyskuntapalveluista vertailun parantamiseksi.

Verotulojen erittely	2013	2012
Kunnan tulovero	37.288.429	34.020.889
Osuus yhteisöveron tuotosta	1.359.394	1.262.658
Kiinteistövero	2.512.560	2.444.427
Yhteensä	41.160.383	37.614.521

Valtionosuuksien erittely	2013	2012
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	24.559.819	23.276.247
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	+1.528.989	+ 829.781
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	- 2.158.862	- 2.291.276
Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotus	1.000.000	1.400.000
Yhteensä	24.929.946	23.214.752

SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

	Konserni	Kaupunki
Satunnaiset tuotot		
Mäntän Kaukolämpö Oy:n myyminen		
Mäntän Lämpövesi Oy:lle		3.289.765,09
Koskelantalot Oy/Etelätie 1: myynti	154.434,33	

SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA

Pysyvät vastaavat poistetaan seuraavan suunnitelman mukaan tasapoistoin

	Poisto aika/vuotta
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	4
Aineettomat oikeudet	5
Liikearvo	4
Muut pitkävaikutteiset menot	
- vesiosuuskuntien vesihuoltoavustukset	5
- atk-ohjelmistot	4
- muut pitkävaikutteiset menot*)	4
*)Edellä kohdassa "Muut pitkävaikutteiset menot" poisto aika voi olla kuitenkin erityisestä syystä kaupun- hallituksen päätöksellä enintään 20 vuotta (KPL §5-9)	
Aineelliset hyödykkeet	
- hallinto- ja laitosrakennukset	40
- tehdas- ja tuotantorakennukset	30
- talousrakennukset	15
- vapaa-ajan rakennukset	25
- asuinrakennukset	40
Maa- ja vesialueet	ei poisto aikaa
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
- kadut,tiet,torit ja puistot	20
- sillat, laiturit ja uimalat	15
- muut maa- ja vesirakenteet	15
- vedenjakeluverkosto	35
- viemäriverkko	35
- Kolho-Vilppula-Mänttä runkovesi/viemäri	40
- sähköjohdot, muutoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15
- sähkö-, vesi yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	15
- kiinteät nosto- ja siirto laitteet	15
- liikenteen ohjauslaitteet	10
- muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10

	Poistoaika/vuotta
Koneet ja kalusto	
- kuljetusvälineet	5
- muut liikkuvat työkoneet	7
- muut raskaat koneet	12
- muut kevyet koneet	7
- sairaala-, terveydenhuolto yms. laitteet	10
- ATK-laitteet	4
- muut laitteet ja kalusteet	4
Muut aineelliset hyödykkeet	
- luonnonvarat	käytön mukaan
- arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	ei poistoaikaa

PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT**Muut toimintatuotot**

	Konserni 2013	2012	Kaupunki 2013	2012
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot			74.886	233.162
Rakennusten myyntivoitot			111.826	31.541
Muut myyntivoitot			39.431	14.350
Satunnainen myyntivoitto			3.289.765	
Myyntivoitot yhteensä	384.814	288.601	3.515.908	279.053

Muut toimintakulut

Myyntitappiot yhteensä	2.576	14.005		
-------------------------------	--------------	---------------	--	--

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2013	2012
Osinkotuotot muista yhteisöistä	17.014	20.234
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	130.194	130.194
Yhteensä	147.208	150.428

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaik.menot	Ennako- maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2013	450 518	354 117		804 635
Lisäykset tilikauden aikana	219 956	64 506		284 462
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poistot	143 612	118 684		262 296
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.2013				826 801
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	526 862	299 939		826 801

AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja Kalusto	Muut hyödykkeet	Ennakkom. ja keskener. hyödykkeet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2013	4 401 336	20 047 061	14 534 034	1 039 681	29 565	72 885	40 124 562
Lisäykset tilikauden aikana	53 227	325 660	1 107 891	530 048	31 364	244 675	2 292 865
Rahoitusosuudet tilikaudella			-147 350				-147 350
Vähennykset tilikauden aikana	16 636	39 471					56 107
Siirrot erien välillä							
Tilikauden poistot		1 010 248	929 896	409 780			2 349 924
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Poistamaton hankintameno 31.12.2013	4 437 927	20 333 250	15 641 925	1 569 729	60 929	317 561	42 361 321
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	4 437 927	19 323 002	14 712 029	1 159 949	60 929	317 561	40 011 397

OSAKKEET JA OSUUEDET 31.12.2013**KUNTAYHTYMÄOSUUEDET**

	Omistusosuus %	Osuuden/osakkeiden arvo kunnan taseessa
1203		
Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin ky	3,5	5 238 953,29
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	15,52	1 886 658,88
Hämeen Päihdehuollon ky	3,2	31721,04
Pirkanmaan liitto	3,04	25 327,67
		7 182 660,88

1201**TYTÄRYHTEISÖOSAKKEET JA – OSUUEDET**

	Omistusosuus %	Osuuden/osakkeiden arvo kunnan taseessa
Koskelantalot Oy	100,0	377 279,16
- As Oy Länsiniitty		
Vilpunalot Oy	100,0	337 022,72
Yrke-Kiinteistöt Oy	99,7	877 151,09
MW-Kehtiy	82,96	100 000,00
As Oy Sipilänrivi	100,0	84 003,98
As OY Koivupaana	68,15	196 731,57
Koy Vilppulan Kojair	58,3	373 041,52
Mäntän Lämpövesi Oy	100,00	2 500,00
Mäntän Kaukolämpö Oy		
As Oy Vilppulan Koskeranta	100,00	138 000,00
		2 485 730,04

OSAKKUUSYHTEISÖT

	Omistusosuus % / osakkeet	Osuuden/osakkeiden arvo kunnan taseessa
1205		
KOY Vilppulan Säästökulma	44,5 %/5895	163 983,23
KOY Vilppulan Sähkölä	30/ %300	47.976,33
Mäntän Puhdistamo Oy	46,00%	46 000,00
As Oy Rusinniemen Helmi	22,03 %/3304	204.770,28
Koy Kolhon Teollisuustalo	41,55%	2 703 369,99
Mäntänvuoren Terveys Oy	49,00%	9 800,00
		3 175 899,83

1208-10**MUUT OSAKKEET JA OSUUEDET****1.933.189,91**

SAAMISTEN ERITTELY

	2013	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset		70.363
Lainasaamiset	3.516.819	
Muut Saamiset		
Siirtosaamiset		
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset		35.917
Lainasaamiset		
Muut Saamiset		
Siirtosaamiset		
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset		
Muut saamiset		
Siirtosaamiset		
Yhteensä	3.516.819	106.280

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni 2013	Kaupunki 2013
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Menoennakot		
Etukäteen maksetut maksut	77.920	14.916
Tulojäämät		
Siirtyvät korot	1795	
Kelan korvaus työterveyshuolto	196.125	91.903
EU-tuet ja avustukset	67.989	
Muut tulojäämät	7.407.705	442.373
Yhteensä	7.751.534	551.652

TYTÄRYHTEISÖT, KUNTAYHTYMÄOSUUEDET JA OSAKKUUSYHTEISÖT

Yhteisö	Kotipaikka	Omistus- osuus	Osuuden/osakkeiden arvo kunnan taseessa	Tilikauden voitto/tappio
Tytäryhteisöt, yhtiöt				
Koskelantalot Oy				-121 850,96
- Länsiniitty	Mänttä-Vilppula	100,00	377.279,16	0
Vilpuntalot Oy	Mänttä-Vilppula	100,00	337.022,72	0
Yrke-Kiinteistöt Oy	Mänttä-Vilppula	99,70	877.151,09	-160.061,66
MW-Kehitys Oy	Mänttä-Vilppula	81,96	100.000,00	15.200,45
As Oy Sipilänrivi	Mänttä-Vilppula	100,00	84.003,98	0
As Oy Koivupaana	Mänttä-Vilppula	68,15	196.731,57	1.415,45
Koy Vilppulan Kojair	Mänttä-Vilppula	58,3	373.041,52	-276,18
Mäntän Lämpövesi Oy	Mänttä-Vilppula	100,00	2.500,00	0
- Mäntän Kaukolämpö Oy	Mänttä-Vilppula	100,00	100,00	-17.335,72
As Oy Vilppulan Koskenranta	Mänttä-Vilppula	100,00	138.000,00	-3,02
Kuntayhtymät				
Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin ky	Tampere	3,50	5.238.953,29	6.625.117,39
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	Sastamala	15,52	1.886.658,88	137.750,75
Hämeen Päihdehuollon ky	Lammi	3,17	31.721,04	-89.246,41
Pirkanmaan liitto	Tampere	3,04	25.327,67	-35.808,33
Kuntakonserniin kuulumattomat osakkuusyhteisöt				
Mäntän Puhdistamo		46,00	46.000,00	-52.114,61
KOY Vilppulan säästökulma		44,50	163.983,23	-2.568,16
KOY Vilppulan Sähkölä		30,00	47.976,33	4.751,78
As Oy Rusinniemen Helmi		22,03	204.770,28	
Mäntänvuoren Terveys Oy		49,00	9.800,00	-4.546,90
Ki Oy Kolhon Teollisuustalo		41,55	2.703.369,99	41.852,44

RAHOITUSARVOPAPERIT

RAHOITUSARVOPAPERIT	Määrä	Arvo kaupungin taseessa
Nordea FDR	3992	16.207,52
UPM-Kymmene	140	1.456,00
Osuuskirja Eka		33,64
Pirkanmaan YH-Rakennuttajat	3	16,82
Mäntän Seudun Kilparata Oy	300	16,82
Mäntän Pysäköinti Oy	6	16,82
Sampo A	800	4.616,00
NeoIndustrial B	200	2.560,70
Pohjois-Hämeen puhelin Oy	1290	10.027,24
Mäntän Seudun Osuuspankki		252,28
KT-Tietokesku		67,28
Wilholz Oy		3.784,23
Ki Oy Pumpumestari	210=7,5 %	<u>35.319,46</u>
		74.374,81

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Oman pääoman erittely**

	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Peruspääoma 1.1.2013	35.388.425		35.388.425	35.355.425
Peruspääoma 31.12.2013	35.388.425		35.388.425	35.355.425
Yhdist.ja säätiöiden peruspo 1.1.	6.042			
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Yhd.ja säätiöiden peruspo 31.12.	6.042			
Arvonkorotusrahasto 1.1.2013	385.220			
Lisäykset	4.175		2.332	5.430
Vähennykset	-1.843			
Arvonkorotusrahasto 31.12.2013	387.552		376.098	373.766
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	568.068			
Lisäys tilikaudella	8.815			
Vähennykset tilikaudella	-388			
Vähemmistöosuudet	-2.792			
Ylipariarvot	-33.101			
Rahaston pääoma 31.12.2013	540.602			
Edellisten tilikausien alijäämä 1.1.2013	-5.882.664		-6.920.605	-3.028.083
Korjauserät	-239.094			
Alipariarvot	786.717			
Ylipariarvot	-11.147			
Vähemmistöosuudet	-16.231			
Poistoerot	-775.542			
Osakkuusyhteisöjen osuudet	-2.564.411			
Edellisten tilikausien alijäämä 31.12.2013	-8.702.372		-6.920.605	-3.028.083
Tilikauden yli-/alijäämä	2.204.900		5.498.521	-3.892.522
Oma pääoma yhteensä	29.825.149		34.342.440	28.841.587

PITKÄ- JA LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

	Lainamäärä 31.12.2012	Lyhennys 2013	Lisäykset 2013	Korot 2013	Lainamäärä 31.12.2013
Valtiokonttori	22.940,81	15.120,11	-	506,73	7.820,70
Handelsbanken	10.091,25	5.045,64	-	0,00	5.045,61
OP-Pohjola	607.514,53	204.985,10	-	18.364,92	402.529,43
Kuntien Eläkevakuutus	40.858,18	11.218,40	-	0,00	29.639,78
Kuntarahoitus	17.300.000,00	7.300.000,00	0,00	293.988,78	10.000.000,00

Pitkäaikaiset yhteensä	17.981.404,74	7.536.369,22	0,00	296.332,43	10.445.035,52
Kuntatodistukset	5.000.000,00		8.000.000,00	14.522,67	13.000.000,00
Siirtyvät korot				2.456,91	
Lainakanta	22.981.404,74	7.536.369,22	8.000.000,00	313.312,01	23.445.035,52

VELAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA

Lainanantaja:	31.12.2013	01.01.2019
Lainat julkisyhteisöiltä		
Kuntarahoitus	8.500.000,00	3.500.000,00

Yhteensä	8.500.000,00	3.500.000,00

Kaupungilla on Kuntarahoitus Oyj:n kanssa tehty koronvaihtosopimus (sopimustunnus KSWAP033/12).

SIIRTOVELKoihin sisältyvät oleennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Lyhytaikaiset siirtovelat	356.040		191.696	
Tuloennakot				
Palkkojen ja henkilösivujen jaksotukset	4.937.725		2.186.688	1.938.008
Korkojaksotukset	128.049		2.460	30.543
Muut jaksotetut menot	6.082.689		419.702	270.124
Yhteensä	11.504.503		2.800.546	2.237.675

Huollettavien varat

Huollettavien varat 31.12.2013 56.784

LEASINGVASTUIDEN YHTEIMÄÄRÄ (arvonlisäveroineen)

Konserni		Kaupunki	
2013	2012	2013	2012
719.278		37.325	

Kaupungilla on leasingvastuita lähinnä kopio- ja postikoneista, joita on hallinnossa, kouluilla ja kirjastossa.

VASTUUSITOUMUKSET**Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta**

	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
	41.467.071		17.852.169	17.735.512
Kiinnitykset	7.635.876			
Pantatut arvopaperit	352.997			

KUNTIEN TAKAUSKESKUS

	2013	2012
Kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	48.464.502,11	42.242.734,11
Osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista	0,00	0,00
Mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	32.502,95	29.843,17

MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT

	Konserni		Kaupunki	
	2013	2012	2013	2012
Vuokravastuut			13.615	12.112
Johdannaissopimukset				
Valuuttatermiitit				
Käypä arvo				
Kohde-etuuden arvo				
Korkotermit				
Käypä arvo	9.873.046		8.500.000	9.500.000
Kohde-etuuden arvo				
Arvonlisäveron palautusvastuu	1.115.745		1.110.267	1.090.549

Kaupunki on ottanut vastaan vuonna 2012 huomattavan testamentin. Kaupungin taseessa v. 2013 on vain osa ko. testamentin varoista. Testamenttivarojen hoidosta ei ole vielä yksityiskohtaisia päätöksiä.

HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2013		2012	
	Vakituinen	Määräaikainen	Vakituinen	Määräaikainen
Yleisjohto ja hallintopalvelut	26	5	27	6
Sote-palvelut	10	12		
Koulutus- ja vapaa-aika	137	23	139	31
Varhaiskasvatus	69	6	71	9
Tekniset palvelut ja vesihuolto	107	16	117	15
Yhteensä	349	62	351	61

TILIKAUDEN 2013 PALKAT

	2013	2012	2011
Palkat ja palkkiot	13.894.727,36	13.639.845,67	13 042 116,63
Henkilöstösivukulut			
Eläkekulut	5.280.285,82	4.968.860,00	4 846 827,78
Muut henkilösivukulut	739.043,17	765.127,75	724 686,32
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauseurat	-228.877,98	-156.841,03	-214 353,45
Yhteensä henkilöstökulut	19.520.736,52	19.373.833,42	18 399 277,28
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	-64.435,73	-87.552,08	-89 546,47
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	19.749.614,10	19.286.281,34	18 309 730,81

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2013	2012
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	19.657,90	21.825,00
Tilintarkastuspalkkiot/Ypek	1.354,00	
Muut palkkiot	1.500,00	
Palkkiot yhteensä	22.511,90	21.825,00

SELVITYS SUMU-POISTOJEN JA POISTONALAISTEN INVESTOINTIEN VASTAAVUUDESTA

	TP2012	TP2013	TS2014	Keskim.
Suunnitelman mukaiset poistot	2 460 616	2 612 220	2 770 842	2 614 559
Invest. omahank.meno	3 773 679	2 668 354	4 310 000	3 584 011
Poikkeama	-1 313 063	-56 134	-1 539 158	-968 452

POIKKEAMA %

27 %

Kunnan keskimääräisten suunnitelman mukaisten poistojen ja keskimääräisten poistonalaisten investointien omahankintamenojen vastaavuudet poikkeavat toisistaan 27 prosenttia. Olennaisena poikkeamana pidetään 10 % tai sitä suurempaa erotusta. Poikkeama johtuu vuosille 2012 ja 2014 kohdistuvista euromääräisesti keskimääräistä isommista investoinneista.

SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimintaa ja taloutta ohjataan hallintosäännön ja talousarvion kautta. Talousarviossa on täytäntöönpano-ohjeita koskien mm. toimialojen määrärahojen käytön sitovuutta, käyttösuunnitelmia, hankintoja ja investointeja. Talouden seuranta hoidetaan ja valvotaan keskitetysti talouspalvelujen toimesta ja lisäohjeistusta annetaan tarpeen mukaan. Lisäksi palveluiloille annetaan joulukuussa erillinen tilinpäätösohje.

Lautakunnat ovat päättäneet talousarvion määrärahojen tarkemmasta kohdentamisesta käyttösuunnitelmissaan valtuuston hyväksymän talousarvion mukaan. Toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista on lautakunnille annettu raportointivelvollisuus neljä kertaa vuoden aikana. Taloustoimisto kokoaa raporteista osavuosisikatsauksen joka viedään tiedoksi valtuustolle. Muusta raportoinnista on ohjeistettu, että kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät itse raportointitiheydestä, sen laajuudesta ja kattavuudesta.

Lisäksi talousarviossa on ohjeistettu tulosyksiköiden vastuuhenkilöistä jotka vastaavat määrärahojen käytöstä, budjettisidonnaisuuden noudattamisesta ja tositteiden hyväksymisestä. Sähköisen laskunkierron osalta laskujen tarkastajat ja hyväksyjät on valittu erillisillä hallituksen ja lautakuntien päätöksillä. Kaupungin pankkitilien käyttöoikeuksista päättää kaupunginhallitus aina uuden talousarviovuoden alussa (KH 10.1.2011 § 3). Vuonna 2011 annettiin ohjeistus kaupungin luottokorttien käyttöön (KH 15.8.2011 § 212).

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Pysyvästi säilytettävät

Sidotussa tasekirjassa

Toimintakertomus

Toteutumisvertailu

Tilinpäätöslaskelmat

Konsernitilinpäätös

Tilinpäätöksen liitetiedot

10-vuotta säilytettävät

Erillisinä Atk-tulosteina

Tase-erittelyt

Päivä- ja pääkirjat

Talousarvion toteutumisvertailut

Palkkakirjanpito

Ostoreskontra

sähköinen arkisto

Myyntireskontra laskulajeittain

Käytetyt tositelajit:

01	Muistiotositteet
02	Tilietositteet
08	Tilinausviennit
09	Käyttöomaisuusviennit
20	Myyntireskontra suoritukset
21	Myyntireskontra viitesuoritukset
30	Palkat
40	Ostoreskontra maksut
45	Sähköinen kierrätys
62	Päivähoitolaskutus
63	Vanhuspalvelulaskutus
64	Potilaslaskutus
65	Sosiaalitoimen laskutus
66	Koulutoimiston laskutus
67	Autereopiston laskutus
69	Mittaustoimen laskutus
70	Hallintopalvelulaskutus
71	Rakennusvalvontalaskutus
72	Tekpan laskutus
78	Kotikuntalaskutus

